

Kwaliteit en impact van de adviezen van Actal

Inventarisatie van feiten en percepties als ondersteuningsopdracht ten behoeve van de beleidsevaluatie van Actal

Kwaliteit en impact van de adviezen van Actal

Inventarisatie van feiten en percepties als ondersteuningsopdracht ten behoeve van de beleidsevaluatie van Actal

Den Haag, 3 / 03 / 2016

Auteurs: Ir. B.J.F. Gooskens
Ir. M. Noordink
P. Modderman MSc.
J.B. Westerbeek BSc.

Samenvatting

De ministeries van Economische Zaken en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voeren een beleidsevaluatie uit van Actal. KWINK groep is gevraagd om ter ondersteuning van de beleidsevaluatie feiten en percepties te verzamelen over de kwaliteit en impact van individuele adviezen van Actal.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (Actal) heeft de opdracht het regeldrukbeleid kritisch te volgen en het kabinet gevraagd en ongevraagd van adviezen te voorzien om de regeldruk verder terug te dringen. Met dat doel is Actal in 1998 opgericht als tijdelijk adviescollege.

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een gefaseerd aanpak. In de eerste fase is een inventarisatie gemaakt van 80 van de 85 adviezen die door Actal in de periode 2011-2014 zijn uitgebracht. In de tweede fase is een verdiepende documentstudie uitgevoerd naar de kwaliteit en impact van een selectie van 40 van deze adviezen. In de derde fase zijn dossierhouders bij departementen en het secretariaat van Actal geïnterviewd over de kwaliteit en impact van individuele adviezen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode september 2015 – februari 2016.

De directe impact van de adviezen van Actal is beperkt. Als wordt gekeken naar de formele reactie op adviezen van Actal dan lijkt de impact aanzienlijk: het kabinet meldt in veel gevallen de aanbevelingen geheel of deels over te nemen. Echter, zowel dossierhouders als Actal geven aan dat aanbevelingen in de praktijk om verschillende redenen vaak niet leiden tot aanpassing van wet- en regelgeving. Verklaringen zijn dat andere belangen prevaleren boven het belang van regeldruk, dat opvolging geven aan de aanbevelingen zou leiden tot vertraging in het wetgevingstraject of dat het wetsvoorstel de uitkomst is van een complexe onderhandeling, waardoor aanpassingen niet meer opportuun zijn.

De belangrijkste impact van Actal zit verborgen ‘in het proces’. De indirecte impact van Actal is groter dan de directe impact. Er zijn verschillende voorbeelden van adviezen waarbij de betrokkenheid van Actal heeft geleid tot meer aandacht voor regeldruk. Dit is met name het geval geweest wanneer Actal vroegtijdig werd betrokken in het wetgevingsproces. Meerdere dossierhouders bij departementen zijn positief over de inbreng die Actal levert op onderzoek van externe bureaus, de wijze waarop Actal meedenkt in het informele circuit en de inzichten die binnen het departement worden opgedaan in adviestrajecten.

Actal en de departementen kunnen de impact vergroten door te zorgen dat Actal eerder in het proces betrokken wordt. De belangrijkste kritiek richt zich op de belangenafweging en de timing van de adviezen. Actal kan volgens dossierhouders meer aandacht hebben voor andere belangen dan regeldruk en de politieke haalbaarheid van aanbevelingen. Een bredere focus dan regeldruk lijkt echter niet haalbaar en wenselijk: Actal beschikt daartoe niet over de juiste kennis, capaciteit en positie. Ten aanzien van de timing is er ruimte voor verbetering door eerder in het besluitvormingsproces kennis over regeldruk te delen met departementen. In brainstormsessies, workshops, meedenkbijeenkomsten, second opinions of interne notities kan aandacht worden gevraagd voor het onderwerp regeldruk, ook als dit uiteindelijk niet leidt tot een formeel advies. Bovendien zou Actal meer aandacht kunnen besteden aan conceptuele adviezen die gericht zijn op het verschaffen van nieuwe inzichten over regeldruk op de langere termijn. Actal en de departementen kunnen gezamenlijk de indirecte impact van de adviezen van Actal vergroten door te zorgen dat Actal eerder in het proces betrokken wordt.

Dossierhouders zijn gematigd kritisch over de kwaliteit van de adviezen. De kritiek op de kwaliteit van de adviezen is deels te verklaren vanuit de positionering van Actal als ‘countervailing power’ op het gebied van regeldruk. Deze kritiek kan Actal (deels) wegnemen door eerder in het beleidsvormingsproces te adviseren. Echter, niet alle kritiek is daarop terug te voeren. Dit betreft bijvoorbeeld kritiek op het gebrek aan onderbouwing en structuur, onzorgvuldigheden, of een gebrek aan kennis over het onderwerp. Ook zou Actal meer aandacht kunnen besteden aan de onderbouwing van methodes en de aansluiting van de adviezen op achterliggend onderzoek.

Actal en departementen kunnen investeren in het verbeteren van de werkrelatie. Dossierhouders hebben veelal waardering voor de snelheid waarmee Actal advies uitbrengt. Bovendien is er veel waardering voor de leesbaarheid van de adviezen. Ondanks de waardering voor de snelheid waarmee Actal advies uitbrengt zijn niet alle dossierhouders positief over de samenwerking met Actal. Een derde van de dossierhouders beschouwt de samenwerking met Actal als ‘goed’ of ‘zeer goed’, een kwart van de dossierhouders beschouwt de samenwerking met Actal echter als ‘slecht’. Wij constateren dat de moeizame relatie tussen Actal en sommige departementen gevolgen heeft voor de impact van de adviezen. Actal kan investeren in dit proces door betere afstemming en terugkoppeling. Ook departementen kunnen zich inspannen om de samenwerking te verbeteren. Het is met name belangrijk dat zij de rol van ‘luis in de pels’ accepteren en leren waarderen.

Inhoud

Samenvatting	3
1. Inleiding	7
1.1. Achtergrond	7
1.2. Onderzoeksvragen	7
1.3. Aanpak	8
1.3.1. Fase 1 – Inventarisatie	8
1.3.2. Fase 2 – Documentstudie kwaliteit en impact	9
1.3.3. Fase 3 – Gesprekken met betrokkenen	9
1.4. Leeswijzer	10
2. Inventarisatie	11
2.1. Inleiding	11
2.2. Spreiding over jaren	11
2.3. Spreiding over departementen	12
2.4. Gevraagde en ongevraagde adviezen	13
2.5. Doelgroepen	13
2.6. Type aanbevelingen	15
3. Kwaliteit	17
3.1. Inleiding	17
3.2. Methode	17
3.2.1. Onderzoeksmethoden	17
3.2.2. Achterliggend onderzoek	18
3.2.3. Aandacht voor kwalitatieve aspecten	18
3.3. Leesbaarheid	19
3.4. Kwaliteit van argumentatie en conclusies	20
3.4.1. Analyse en argumentatie	20
3.4.2. Conclusies	21
3.4.3. Bruikbaarheid aanbevelingen	22
3.5. Samenwerking	23
3.5.1. Samenwerking met departement	23
3.6. Bevindingen	24
4. Impact	26
4.1. Inleiding	26
4.2. Opvolging van aanbevelingen	26
4.2.1. Feiten	26
4.2.2. Percepties	28
4.3. Agendering van onderwerpen	29
4.4. Andere inzichten bij betrokkenen	30
4.5. Herkenning door burgers en bedrijven	31
4.6. Bevindingen	32
Bijlage 1: Overzicht adviezen en gesprekspartners	35
Bijlage 2: Impact per advies	40
Bijlage 3: Spreiding over beleidsvelden	41

Bijlage 4: Factsheets strategische adviezen	43
1. Advies Regeldruk Programma Duurzaam Inkopen	44
2. Advies Bouwstenen voor minder regels	47
3. Advies logboeken speeltoestellen	50
4. Verkenning loonsomheffing	52
5. Advies gevelreinigers	54
6. Eenmalige AL door btw-verhoging	56
7. Hygiënecodes	58
8. Regels in bedrijf: sectorscan metaal	60
9. Borging veiligheid en kwaliteit kindercentra kan met minder regeldruk	63
10. Merkbaar minder regeldruk	67
11. Programmabrief goed geregeld	71
12. Dubbele registratie voor mesttransporteurs	74
13. Regeldruk Kwaliteitsverslagen tandartsen	76
14. Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars	78
15. Advies regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels	80
16. Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen	83
17. Regeldruk bij Legionellabeheersing	87
18. Verminderen regeldruk REACH voor het MKB	90
19. Voorjaarsrapportage regeldruk	95
20. Regeldruk wet natuurbescherming	100
21. Fiscale agenda: verkenning werkkostenregeling	102
Bijlage 5: Factsheets toetsen	105
1. Tijdelijk besluit begeleid rijden	106
2. Fiscale agenda: uitwerking in belastingplan 2012	108
3. Wet werken naar vermogen	111
4. Wet op het accountantsberoep	114
5. Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	116
6. Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs	119
7. Ex-ante toetsing conceptwetsvoorstel Jeugd	122
8. Wetsvoorstel herziening flexibele arbeid, ontslagrecht en Werkloosheidswet	126
9. Wetsvoorstel hervorming kindregelingen	129
10. Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN verdrag Handicap	132
11. Wet aanpak fraude en fiscaliteit	135
12. Wetsvoorstel kansspelen op afstand	138
13. Participatiebijdrage quotumdoelstellingen	141
14. Wet algemeen pensioenfonds	143
15. Wet en AMvB personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	145
16. Wet algemeen pensioenfonds (gewijzigd wetsvoorstel)	147
17. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	149
18. Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg	151
19. Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget (pgb)	155

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

Opeenvolgende kabinetten werken eraan wet- en regelgeving voor bedrijven, burgers en groepen professionals (politie, onderwijs en wijkzorg) zoveel mogelijk te ontdoen van onnodige bepalingen, complexe voorschriften en ingewikkelde procedures. Minder regeldruk biedt bedrijven, burgers en professionals meer handelingsruimte. Deze handelingsruimte moet bedrijven, burgers en professional beter in staat stellen hun rol te spelen binnen het economisch en maatschappelijk verkeer, nieuwe activiteiten te ontplooiën en zo bij te dragen aan de welvaart en het welzijn van de Nederlandse samenleving.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (Actal) heeft de opdracht het regeldrukbeleid kritisch te volgen en het kabinet gevraagd en ongevraagd van adviezen te voorzien om de regeldruk verder terug te dringen. Met dat doel is Actal in 1998 opgericht als tijdelijk adviescollege. Het mandaat van Actal is meermaals verlengd. Eind 2014 is het mandaat van Actal verlengd tot medio 2017.

De ministeries van Economische Zaken (EZ) en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voeren een beleidsevaluatie uit van Actal. In deze evaluatie wordt gekeken naar het optreden van Actal binnen het beleid van het kabinet om de regeldruk voor bedrijven, burgers en professionals terug te dringen. In de beleidsevaluatie ligt het accent op de legitimiteit, de effectiviteit en de efficiëntie van het optreden van Actal. Naast de beleidsevaluatie heeft over dezelfde periode in opdracht van Actal een evaluatie plaats gevonden door de evaluatiecommissie Weck-Voermans in samenwerking met Berenschot.¹ In deze evaluatie is onderzocht of Actal zijn wettelijke taak goed heeft uitgevoerd, of Actal zijn activiteiten efficiënt heeft uitgevoerd en of de adviespunten van de evaluatie in 2010 goed zijn opgepakt.

KWINK groep is door het ministerie van EZ gevraagd om feiten en percepties te verzamelen over de kwaliteit en impact van individuele adviezen van Actal. Onder 'adviezen' verstaan wij in dit rapport zowel strategische adviezen, als toetsen van voorgenomen wetgeving (in de rest van het rapport 'toetsen'). Dit onderzoek vormt een verdieping op het onderzoek van de evaluatiecommissie Weck-Voermans en vormt één van de bronnen voor de beleidsevaluatie.

1.2. Onderzoeksvragen

In samenspraak met het ministerie van EZ zijn de volgende drie onderzoeksvragen centraal gesteld:

1. Welke adviezen zijn door Actal uitgebracht in de periode 2011 – 2014?
 - a. Wat is de spreiding van de adviezen over de jaren 2011 tot en met 2014?
 - b. Wat is de verdeling van de adviezen over de departementen?
 - c. Welke beleidsvelden werden in het kader van de advisering het meest behandeld in de adviezen?
 - d. Wat is de verhouding tussen gevraagde en ongevraagde adviezen?
 - e. Wat is de verdeling van de adviezen over de verschillende doelgroepen die regeldruk ervaren?
 - f. Wat is de verdeling van de aanbevelingen over de verschillende typen aanbevelingen?
 - g. Wat is de verdeling van de toetsen over de verschillende eindoordelen (dicta)?

¹ Evaluatie Actal 2015, via: <http://www.actal.nl/evaluatie-actal-2015/>.

2. Wat is de kwaliteit van de adviezen?
 - a. Op basis van welke methode is het advies opgesteld?
 - b. Is het onderzoek waarop het advies gebaseerd is door Actal zelf of door een ingehuurd bureau uitgevoerd? (Indien het gaat om inhuur, ging het dan om een in de sector / het thema gespecialiseerd bedrijf?)
 - c. Hoeveel aandacht is er in het onderzoek en de aanbevelingen voor ervaren regeldruk en de kwalitatieve aspecten van regeldruk?
 - d. Wat is de leesbaarheid van de adviezen?
 - e. Wat is de kwaliteit van de argumentatie en de conclusies van de adviezen?
 - f. In hoeverre is bij de totstandkoming van het advies samengewerkt met departementen?

3. Welke impact hadden de uitgevoerde Actal adviezen?
 - a. In hoeverre heeft het advies geleid tot aanpassing van wet- en regelgeving?
 - b. In hoeverre heeft het advies geleid tot de agendering van bepaalde onderwerpen?
 - c. In hoeverre heeft het advies geleid tot nieuwe inzichten bij betrokkenen?

Binnen het huidige mandaat heeft Actal de bevoegdheid om gemeenten of de VNG te adviseren over de aanpak van gemeentelijke regeldruk. Deze taak maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek. Ook het onderzoeken van de legitimiteit en de efficiëntie van de taakuitvoering van Actal maken geen onderdeel uit van dit onderzoek.

1.3. Aanpak

Om tot de beantwoording van de beschreven onderzoeksvragen te komen, is gebruik gemaakt van een gefaseerde aanpak. In de eerste fase is een inventarisatie gemaakt van 80 van de 85 adviezen die door Actal in de periode 2011-2014 zijn uitgebracht. In de tweede fase is een verdiepende documentstudie uitgevoerd naar de kwaliteit en impact van een selectie van 40 van deze adviezen. In de derde fase zijn dossierhouders van de betreffende departementen en het secretariaat van Actal gesproken over 24 adviezen. In bijlage 1 is een overzicht te vinden van de adviezen die in de verschillende fasen van het onderzoek onderzocht zijn. Hieronder volgt per fase een uitgebreide beschrijving van de activiteiten

1.3.1. Fase 1 – Inventarisatie

In de eerste fase is een inventarisatie gemaakt van alle adviezen die door Actal tussen 2011 en 2014 zijn uitgebracht. Actal heeft in de periode 2011 tot 2014 85 toetsen en adviezen uitgebracht. Van deze toetsen en adviezen zijn 80 opgenomen in de inventarisatie. Via de website van Actal, documenten op Rijksoverheid.nl, zoekmachines (zoals Google) en aanvullende informatie van het ministerie van EZ zijn adviezen, achterliggende rapporten en officiële reacties verzameld. In hoofdstuk 2 worden de resultaten van de inventarisatie van deze adviezen gepresenteerd.

1.3.2. Fase 2 – Documentstudie kwaliteit en impact

In aanvulling op de inventarisatie van de uitgebrachte adviezen van Actal is een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en impact van 19 toetsen en 21 strategische adviezen.² Voor dit verdiepende onderzoek is eerst een verdiepende analyse uitgevoerd van de documenten die in fase 1 verzameld zijn. Voor deze verdiepende analyse zijn adviezen geselecteerd die een zo representatief mogelijke afspiegeling vormen van de totale set van uitgebrachte adviezen. Bijlage 1 bevat een overzicht van de geselecteerde adviezen.

Bij de documentstudie naar de geselecteerde adviezen is, net als bij de inventarisatie van de adviezen, een vast onderzoeksformat gebruikt. De aspecten van kwaliteit en impact die met het format bestudeerd worden zijn gebaseerd op de deelvragen bij onderzoeksvraag 2 (kwaliteit) en onderzoeksvraag 3 (impact), zoals gepresenteerd in de vorige paragraaf.

1.3.3. Fase 3 – Gesprekken met betrokkenen

In de laatste fase van het onderzoek zijn gesprekken gevoerd met betrokkenen bij de departementen en bij Actal. In totaal zijn er over 24 adviezen³ gestructureerde gesprekken gevoerd met dossierhouders van de betreffende departementen.

- De interviews zijn telefonisch of face-to-face afgenomen. Per advies heeft elke dossierhouder vragen beantwoord middels een vijfpuntsschaal (zeer goed – goed – niet goed/niet slecht – slecht – zeer slecht) of een driepuntsschaal (veel – weinig – niet). Daarbij is geen gebruik gemaakt van strikte definities, bijvoorbeeld: de percepties over een advies zijn gecategoriseerd als bruikbaar wanneer de dossierhouder het advies zelf bruikbaar vindt, ongeacht wat de betreffende dossierhouder onder bruikbaarheid verstaat. Wel zijn dossierhouders gevraagd om een toelichting op hun antwoord.
- Om de kwaliteit van de adviezen inzichtelijk te maken zijn dossierhouders bevroegd over (1) leesbaarheid van de adviezen, (2) kwaliteit van analyse en argumentatie, (3) kwaliteit van conclusies, (4) bruikbaarheid van aanbevelingen, (5) samenwerking met Actal in het adviesproces.
- Om de impact van de adviezen inzichtelijk te maken zijn dossierhouders bevroegd over de mate waarin de adviezen hebben geleid tot (1) aanpassing van wet- en regelgeving, (2) aanpassing van uitvoeringsregelgeving, (3) andere inzichten bij betrokkenen bij de overheid (4) agendering van onderwerpen op (politieke en/of maatschappelijke) agenda. Tot slot zijn dossierhouders gevraagd om hun percepties van de mate waarin de conclusies en aanbevelingen worden herkend door burgers / bedrijven.

Op basis van de percepties van de dossierhouders is het secretariaat van Actal gevraagd om een reactie. De uitkomsten van deze gesprekken worden besproken in hoofdstuk 3 (kwaliteit) en hoofdstuk 4 (impact). Daarnaast zijn de percepties van de betrokkenen opgenomen in de bijlagen 4 en 5, waar voor de adviezen waarover gesprekken zijn gevoerd een samenvatting van de percepties van de dossierhouders en het secretariaat is opgenomen.

² Er is gestreefd naar een verdeling van 20 toetsen en 20 strategische adviezen, maar één van de geselecteerde toetsen bleek bij nadere studie een strategisch advies te zijn.

³ Het gaat hierbij om 12 toetsen en 12 strategische adviezen.

1.4. Leeswijzer

Het vervolg van dit rapport is opgedeeld in drie hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat de inventarisatie van 80 adviezen en geeft antwoord op de eerste onderzoeksvraag. Hoofdstuk 3 gaat in op de verzamelende gegevens en percepties over de kwaliteit en gaat in op de tweede onderzoeksvraag. Tot slot bevat hoofdstuk 4 de verzamelde gegevens en percepties over de impact van de adviezen en een antwoord op de derde onderzoeksvraag. Van alle onderzochte adviezen is tevens een samenvatting per advies te vinden in bijlage 4 en 5.

Ten behoeve van de leesbaarheid is in het rapport gesproken van ‘adviezen’, waarbij zowel de strategische adviezen als de toetsen van voorgenomen wetgeving van Actal bedoeld worden. Waar relevante verschillen tussen de strategische adviezen en de toetsen van Actal zijn geïdentificeerd, is dit aangegeven.

2. Inventarisatie

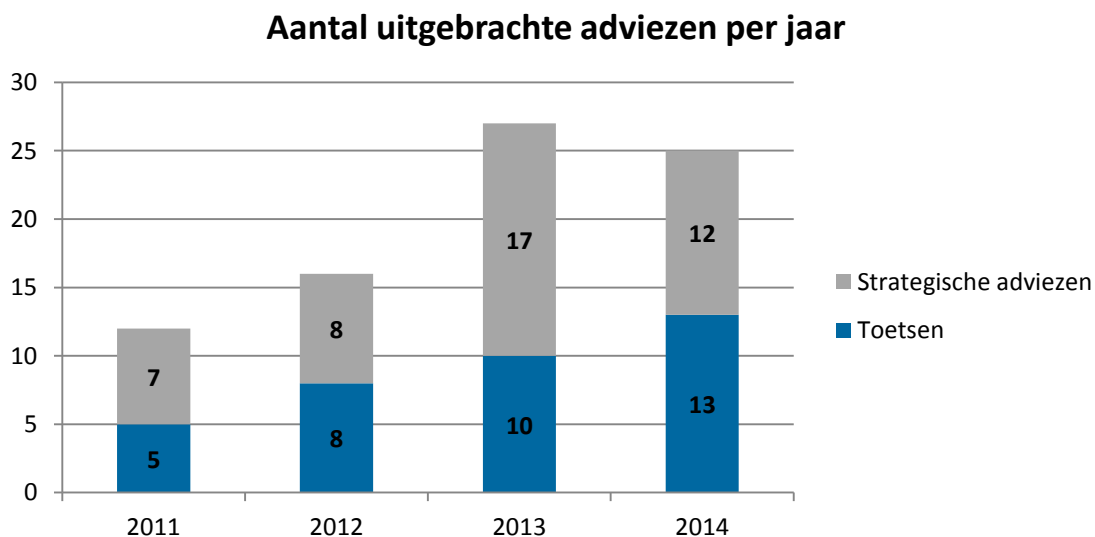
2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren we op basis van feitelijke informatie de inventarisatie van 80 van de adviezen die Actal in de periode 2011-2014 heeft uitgebracht. Hiermee wordt antwoord gegeven op de eerste onderzoeksvraag ‘welke adviezen zijn uitgebracht in de periode 2011-2014?’. In totaal gaat het om 36 toetsen en 44 strategische adviezen. In paragraaf 2.2 gaan we in op de spreiding van de adviezen over de jaren 2011 tot en met 2014. In paragraaf 2.3 gaan we in op de spreiding over de verschillende departementen, paragraaf 2.4 betreft de verdeling van gevraagde en ongevraagde adviezen, paragraaf 2.5 de spreiding over de verschillende doelgroepen en 2.6 de spreiding over type aanbevelingen en eendoordelen.

2.2. Spreiding over jaren

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 1a: Wat is de spreiding van de adviezen over de jaren 2011 tot en met 2014?

Uit figuur 1 blijkt dat Actal ieder jaar ongeveer evenveel toetsen als strategische adviezen heeft uitgebracht. In 2013-2014 zijn er meer toetsen en adviezen uitgebracht dan in 2011-2012.⁴

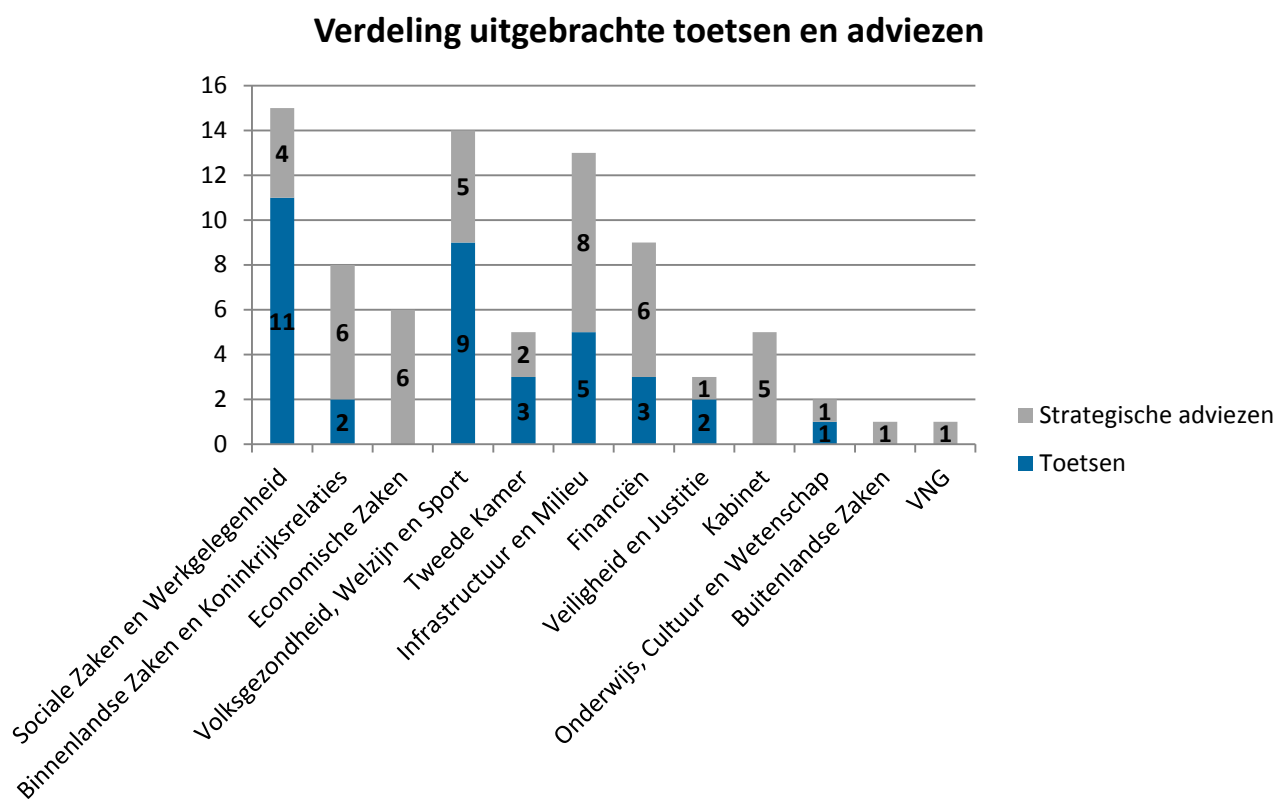
Figuur 1. De verdeling van de door Actal uitgebrachte adviezen over de jaren 2011-2014 (n = 80 adviezen, waarvan 36 toetsen en 44 strategische adviezen).

⁴ Ieder advies van Actal heeft een code met daarin een jaartal. De spreiding over de jaren is gebaseerd op de jaartallen uit de codes. De grafiek omvat 80 van de 85 adviezen die door Actal in de periode 2011-2014 zijn uitgebracht.

2.3. Spreiding over departementen

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 1b: Wat is de verdeling van de adviezen over de departementen?

Actal richt zijn adviezen aan één of meerdere departementen, het kabinet of de Tweede Kamer. In één geval is het advies rechtstreeks gericht aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.⁵ Daarnaast stuurt Actal soms een afschrift van het advies aan aanvullende departementen. In figuur 2 zijn alleen de partijen waar Actal het advies rechtstreeks aan heeft gericht opgenomen. In een aantal gevallen richt Actal het advies aan de minister van Economische Zaken als coördinerend departement, maar bevat het advies aanbevelingen voor het Kabinet als geheel. In deze gevallen is het Kabinet opgenomen als partij waar het advies aan is gericht. De resultaten zijn in figuur 2 weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen toetsen en strategische adviezen. Naast de spreiding over departementen is meer specifiek een analyse gemaakt van de spreiding van de adviezen van Actal over de verschillende beleidsterreinen binnen de departementen (onderzoeksvraag 1c). De uitkomsten van deze analyse zijn opgenomen in bijlage 3.

Figuur 2. De verdeling van de door Actal uitgebrachte adviezen over de verschillende departementen, Kabinet en Tweede Kamer (n = 82 aangeschreven instanties in 80 adviezen).⁶

Uit figuur 2 blijkt dat het ministerie van SZW en het ministerie van VWS de meeste adviezen hebben ontvangen.

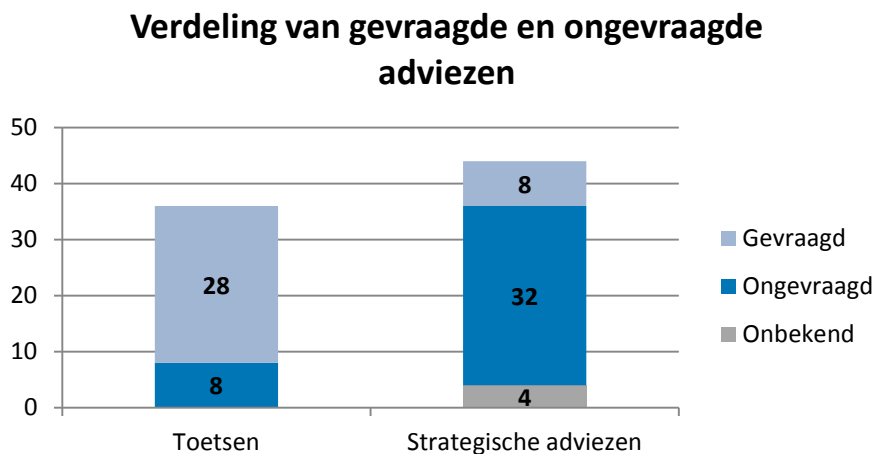
⁵ Er zijn geen adviezen uitgebracht die waren gericht aan het ministerie van Algemene Zaken of het ministerie van Defensie.

⁶ Het strategische advies Consultatiebesluit Inburgering uit 2012 is gericht aan de toenmalige minister voor Immigratie, Integratie en Asiel. Aangezien deze minister was verbonden aan het ministerie van BZK is het strategische advies in de figuur onder het ministerie van BZK geschaard.

2.4. Gevraagde en ongevraagde adviezen

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 1d: Wat is de verhouding tussen gevraagde en ongevraagde adviezen?

De *Kaderwet adviescolleges* stelt dat adviescolleges zoals Actal gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen.⁷ In de figuur hierna is een overzicht gegeven van het aantal gevraagde en ongevraagde toetsen en strategische adviezen. De figuur is gebaseerd op de inhoud van de adviezen.

Figuur 3. De verdeling van gevraagd en ongevraagd uitgebrachte toetsen en strategische adviezen van Actal (n = 80 adviezen).

Uit het bestuderen van de inhoud van de adviezen volgt de conclusie dat strategische adviezen voornamelijk ongevraagd worden uitgebracht, terwijl toetsen voornamelijk op verzoek van een departement worden uitgebracht. Uit de gesprekken volgt de nuancering dat het onderscheid tussen gevraagde en ongevraagde adviezen in de praktijk niet zo hard is: soms vraagt een departement alsnog om een advies na een aankondiging van Actal dat er een ongevraagd advies over het betreffende onderwerp wordt uitgebracht (in figuur 3 geregistreerd als 'gevraagd advies'). En soms is op basis van de documentatie en de gesprekken niet te achterhalen of het advies van Actal gevraagd of ongevraagd is uitgebracht (dit is bij vier strategische adviezen het geval).

2.5. Doelgroepen

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 1e: Wat is de verdeling van de adviezen over de verschillende doelgroepen die regeldruk ervaren?

Het mandaat van Actal stelt dat Actal het kabinet moet adviseren over regeldruk voor bedrijven, burgers en professionals.⁸ De definities die hierbij gehanteerd worden, zijn geformuleerd in het *Handboek meting regeldruk* en luiden als volgt:

- **Bedrijven.** 'Het bedrijfsleven bestaat uit alle sectoren van de economie, met uitzondering van de publieke delen van het openbaar bestuur, overheidsdiensten en de verplichte sociale verzekeringen, en

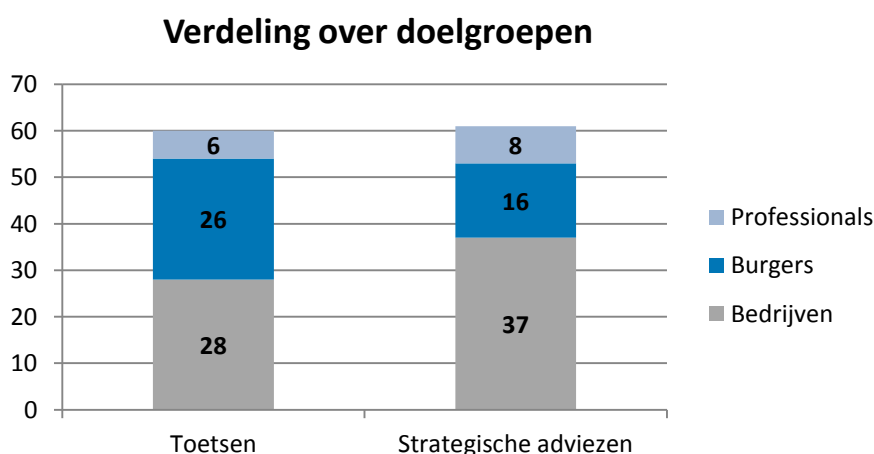
⁷ Artikel 18, Kaderwet adviescolleges.

⁸ Actal. *Minder Regeldruk, Meer Ruimte*, 2011, p. 13.

het onderwijs. Voor deze uitzonderingen geldt dat de private onderdelen erin wél onder het bedrijfsleven vallen. Het criterium hierbij is de vraag of organisaties al dan niet kostendekkend zijn. Is dit het geval, dan is er sprake van bedrijfsleven.⁹

- **Burgers.** ‘Personen die zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) die 14 jaar of ouder zijn.’ Georganiseerde burgers vallen ook onder deze definitie. ‘Dit zijn instellingen zonder winstoogmerk zijnde stichtingen en verenigingen waarvan de middelen voor het merendeel afkomstig zijn uit contributies en bijdragen om niet (giften en donaties) van huishoudens en uit inkomen uit vermogen. Het doel van deze instellingen is het behartigen van het gezamenlijke of het bredere maatschappelijke belang.’¹⁰
- **Professionals.** ‘De definitie van de categorie professionals wordt in eerste instantie afgebakend door deze doelgroep te beperken tot overheidspersoneel, dat direct contact heeft met burgers. Hierbinnen worden in ieder geval de volgende drie doelgroepen onderscheiden:
 - politieagenten en toezichthouders op straat of in het veld;
 - wijkverpleegkundigen, w.o. verpleegkundigen bij consultatiebureaus (maar niet verpleegkundigen in ziekenhuizen en bejaardentehuizen) en maatschappelijk werkers;
 - leraren en onderwijzers.
 - Deze groepen vallen buiten (het personeel van) instellingen, die tot het bedrijfsleven worden gerekend.’¹¹

Figuur 4 toont de verdeling van de toetsen en strategische adviezen van Actal over de drie doelgroepen.

Figuur 4. De verdeling over de verschillende doelgroepen waarvan de regeldruk door Actal is aangekaart (n = 121 doelgroepen verdeeld over 80 adviezen).¹²

Actal besteedde het vaakst aandacht aan regeldruk voor bedrijven, gevolgd door regeldruk voor burgers. Regeldruk voor professionals kwam in de periode 2011- 2014 het minst aan bod.

⁹ Handboek meting regeldruk, 2014, p. 11.

¹⁰ Handboek meting regeldruk, 2014, p. 10.

¹¹ Handboek meting regeldruk, 2014, p. 14.

¹² In de adviezen wordt regelmatig regeldruk voor meerdere doelgroepen aangekaart. Om deze reden tellen de getallen in deze figuur op tot meer dan de 80 adviezen die zijn onderzocht in de inventarisatie.

2.6. Type aanbevelingen

In deze paragraaf gaan we in op de onderzoeksvragen 1e en 1f:

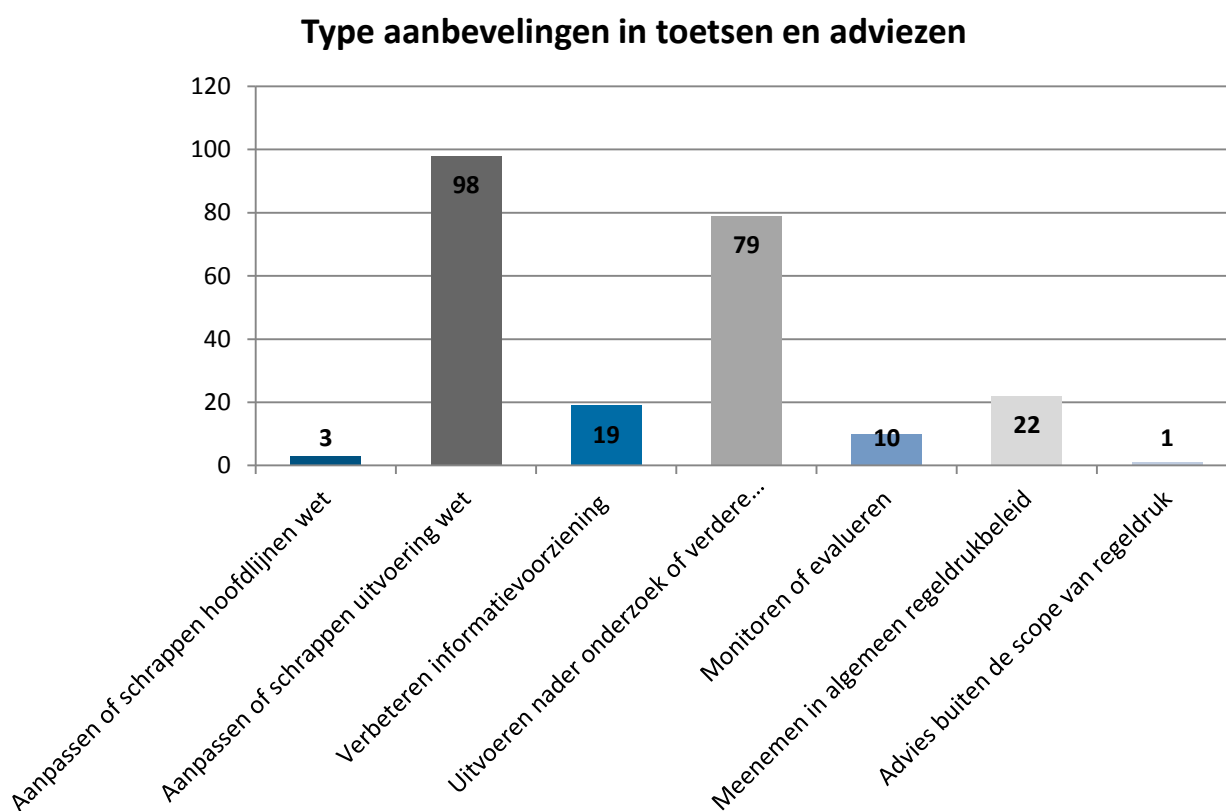
- a. Wat is de verdeling van de aanbevelingen over de verschillende typen aanbevelingen?
- b. Wat is de verdeling van de toetsen over de verschillende eindoordelen (dicta)?

Aanbevelingen

De aanbevelingen in de 40 toetsen en strategische adviezen die in het verdiepende onderzoek zijn bestudeerd zijn gecategoriseerd in zeven typen:

1. Aanpassen of schrappen van hoofdlijnen van wet- en regelgeving
2. Aanpassen of schrappen van uitvoering van wet- en regelgeving
3. Verbeteren van de informatievoorziening over wet- en regelgeving
4. Uitvoeren van nader onderzoek of een nadere uitwerking maken (van een regeldrukberekening).
5. Monitoren of evalueren van regeldrukeffecten.
6. Adviezen gericht op het algemene beleid om de regeldruk te verminderen.
7. Adviezen buiten de scope van regeldruk.

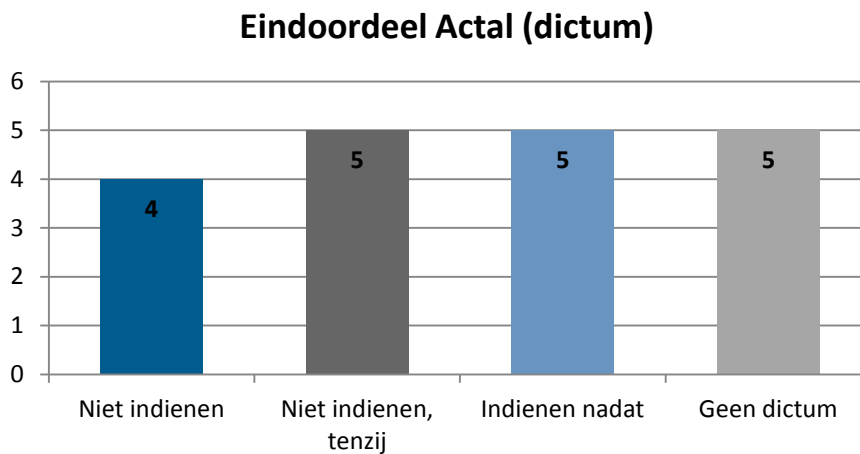
Uit de rubricering blijkt dat driekwart van de aanbevelingen betrekking heeft op het aanpassen of schrappen van de uitvoering van wet- en regelgeving of het uitvoeren van nader onderzoek / verdere uitwerking (figuur 5). Één aanbeveling had geen betrekking had regeldruk. Dit is de aanbeveling van Actal om een digitaal registratiesysteem voor evenementenverkeersregelaars op te zetten aan de hand van de verplichte e-learning module.

Figuur 5. Categorisering van 232 aanbevelingen (n = 19 toetsen en 21 strategische adviezen).

Eindoordelen (dicta)

Bij toetsing van wet- en regelgeving geeft Actal naast aanbevelingen ook een eindoordeel (dictum). De toetsen van Actal resulteren veelal in één van de volgende eindoordelen: 'niet indienen', 'niet indienen, tenzij', 'indienen nadat' en 'indienen'. Vijf van 19 de onderzochte toetsen resulteerden niet in een dictum. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer Actal op grond van de ontvangen informatie geen oordeel kan geven, wanneer de toets betrekking heeft op een eerste concept en het wetsvoorstel nog geschreven moet worden of wanneer het wetsvoorstel reeds is ingediend. Een voorbeeld is de toets *Wet aanpak fraude en fiscaliteit*. Deze wet was al ingediend bij de Tweede Kamer, waarna Actal nog aanbevelingen heeft gedaan over de uitvoering van de wet. Het dictum 'indienen' is in de evaluatieperiode geen enkele keer verstrekt (figuur 6).

Figuur 6. Eindoordeel Actal in toetsen (n = 19 toetsen).

3. Kwaliteit

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de kwaliteit van de adviezen van Actal. Hierbij baseren we ons zowel op de feitelijke indicaties van kwaliteit (zoals de gehanteerde methode en de aandacht voor kwalitatieve aspecten van regeldruk) als aan de percepties over kwaliteit van dossierhouders bij departementen en het secretariaat van Actal. We gaan in dit hoofdstuk in op verschillende vormen van kwaliteit: paragraaf 3.2 betreft onderzoeksmethode die Actal hanteert, paragraaf 3.3 de leesbaarheid van de adviezen, paragraaf 3.4 de kwaliteit van de analyse en conclusies en paragraaf 3.5 de samenwerking tussen de departementen en Actal. Tot slot presenteren we in paragraaf 3.6 onze bevindingen aangaande de kwaliteit van de adviezen, gebaseerd op de verzamelde feiten en percepties.

3.2. Methode

In deze paragraaf gaan we in op de onderzoeksvragen 2a, 2b en 2c:

- a. Op basis van welke methode is het advies opgesteld?
- b. Is het onderzoek waarop het advies gebaseerd is door Actal zelf of door een ingehuurd bureau uitgevoerd? (Indien het gaat om inhuur, ging het dan om een in de sector / het thema gespecialiseerd bedrijf?)
- c. Hoeveel aandacht is er in het onderzoek en de aanbevelingen voor ervaren regeldruk en de kwalitatieve aspecten van regeldruk?¹³

3.2.1. Onderzoeksmethoden

In het verdiepende onderzoek is op basis van de adviezen van Actal geanalyseerd welke onderzoeksmethode Actal hanteert. Hierbij zijn 19 toetsen en 21 strategische adviezen onderzocht.

Toetsingskader

In vijftien toetsen en in zes strategische adviezen hanteert Actal een toetsingskader. Het toetsingskader bestaat uit drie vragen waarvan Actal er in het advies één of meerdere behandelt. Het gaat om de volgende drie vragen:

1. Is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

¹³ Naar aanleiding van de onderzoeksvragen is een aantal onderwerpen onderzocht die gedurende het onderzoek niet relevant bleken te zijn. Er is ten eerste onderzoek verricht naar de grondslag die Actal in zijn adviezen hanteert. Uit de bestudeerde documenten blijkt echter niet welke grondslag Actal hanteert. Ten tweede is onderzocht in hoeverre het Standaard Kostenmodel (SKM) is toegepast. In de documenten zijn echter zelden berekeningen van Actal opgenomen, daarmee bleek de vraag over het SKM niet relevant. In de achterliggende onderzoeken naar regeldruk blijkt in drie gevallen dat het Standaard Kostenmodel is gebruikt. Ten derde is onderzocht of er ten behoeve van de onderzoeken van Actal een klankbordgroep is samengesteld. Uit de documentenanalyse bleek dat in de 40 onderzochte adviezen geen enkele keer naar een klankbordgroep is verwezen.

In zeven gevallen (zes strategische adviezen en één toets) blijkt uit het advies niet welke onderzoeksmethode Actal heeft gehanteerd (voorbeelden zijn het advies *Gevelreinigers* en de toets *Tijdelijk besluit begeleid rijden*). Ook in gevallen waarin Actal de vragen uit het toetsingskader gebruikt, blijkt niet altijd welke onderzoeksmethode Actal heeft toegepast (voorbeelden zijn de toets van de *Wet algemeen pensioenfonds* (gewijzigd wetsvoorstel) en de toets *Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget* (pgb)).

Betrokkenheid stakeholders

Voorts is geanalyseerd in hoeverre Actal stakeholders heeft betrokken bij het onderzoek. Voor 29 adviezen geldt dat uit het advies niet blijkt of en op welke manier Actal stakeholders heeft betrokken bij het onderzoek naar regeldruk. In elf gevallen blijkt uit het advies dat Actal wel stakeholders heeft betrokken bij het onderzoek naar regeldruk. Dit geldt voor acht strategische adviezen en drie toetsen. Actal heeft in de adviezen bijvoorbeeld ondernemers, koepelorganisaties, belangenverenigingen en medewerkers van departementen geconsulteerd. In enkele gevallen wordt in het advies wel gerefereerd aan gesprekken met stakeholders, maar wordt niet gespecificeerd om welke stakeholders het gaat (bijvoorbeeld het advies *Regeldruk programma duurzaam inkopen* en de toetsen *Wet op het accountantsberoep* en *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht*).

3.2.2. Achterliggend onderzoek

Actal laat soms een achterliggend onderzoek uitvoeren naar de gevolgen voor regeldruk. Voor de 21 onderzochte strategische adviezen geldt dat Actal zes keer een achterliggend onderzoek heeft laten uitvoeren (drie onderzoeken uitgevoerd door Sira Consulting, twee onderzoeken uitgevoerd door Panteia en één onderzoek uitgevoerd door Deloitte). In geen van de 19 geanalyseerde toetsen wordt gerefereerd aan achterliggende onderzoeken in opdracht van Actal. Dit is in lijn met de aard van de toetsen van Actal, die niet bedoeld zijn om een berekening van de kosten voor regeldruk te maken, maar tot doel hebben voorgenomen wet- en regelgeving te toetsen op mogelijke toename van regeldruk. Actal verwijst in zeven adviezen naar eerdere onderzoeken over het onderwerp of onderzoeken naar regeldruk die zijn uitgevoerd in opdracht van het departement.

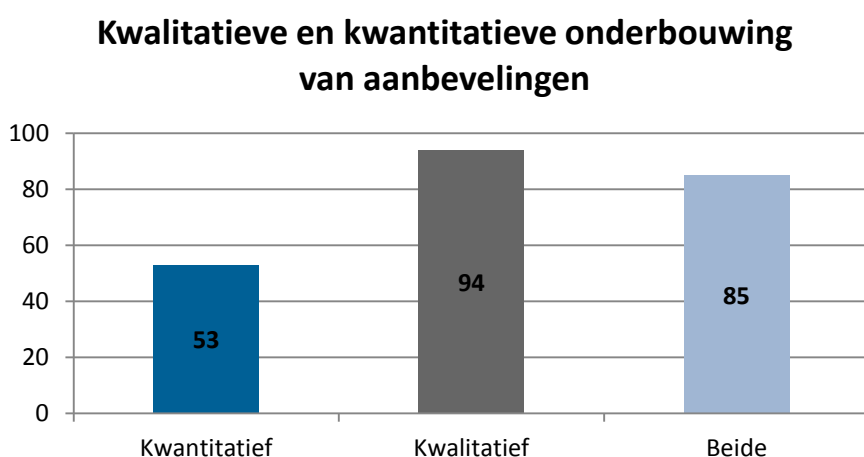
Uit de gesprekken komt naar voren dat dossierhouders drie gevallen van mening zijn dat de conclusies en aanbevelingen van Actal logisch volgen uit de achterliggende onderzoeken (uitgevoerd in opdracht van Actal of in opdracht van het departement). In drie gevallen geven dossierhouders aan dat de conclusies en aanbevelingen van Actal niet goed aansluiten op de achterliggende rapporten. De dossierhouders zijn in deze gevallen van mening dat in de achterliggende rapporten belangrijke nuanceringsen worden gemaakt die in het advies van Actal niet terugkomen. Dit geldt voor het advies *Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen*, de toets van het *Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg* en de toets van de *Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN-verdrag Handicap*.

3.2.3. Aandacht voor kwalitatieve aspecten

Ter onderbouwing van aanbevelingen verwijst Actal zowel naar kwantitatieve als naar kwalitatieve aspecten van regeldruk. Een kwantitatief aspect is bijvoorbeeld kosten waar ondernemers mee te maken krijgen doordat ze aan allerlei regels moeten voldoen. Een voorbeeld van een kwalitatief aspect is de ergernis die burgers ervaren wanneer zij een formulier naar meerdere instanties moeten sturen. In het verdiepende onderzoek is voor alle aanbevelingen in 21 strategische adviezen en 19 toetsen geanalyseerd of in de onderbouwing van de aanbeveling wordt verwezen naar kwalitatieve of kwantitatieve aspecten van regeldruk, of naar zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Wanneer is verwezen naar tijd, geld of kosten is aanbeveling aangemerkt als kwantitatief.
- Wanneer is verwezen naar de complexiteit van regels, regels die onvoldoende inzichtelijk zijn, regels die niet bijdragen aan het bereiken van het doel of regels die ergernis oproepen is de aanbeveling aangemerkt als kwalitatief.
- Wanneer verwijzingen naar zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten zijn gebruikt is de aanbeveling aangemerkt als zowel kwantitatief als kwalitatief. Ook als de regeldruk beschouwd wordt als niet proportioneel (en Actal bijvoorbeeld de kwantitatieve regeldrukkosten van een maatregel afweegt tegen kwalitatieve doel van de maatregel) is de aanbeveling aangemerkt als zowel kwantitatief als kwalitatief.

Uit deze analyse blijkt dat bij ongeveer een kwart van de aanbevelingen Actal in de onderbouwing refereert aan alleen kwantitatieve aspecten van regeldruk. Bij meer dan een derde van de aanbevelingen wordt in de onderbouwing gerefereerd aan alleen kwalitatieve aspecten van regeldruk (zie figuur 7). Bij een uitsplitsing van de aanbevelingen uit toetsen en de aanbevelingen uit strategische adviezen blijkt dat de aanbevelingen in toetsen vaker onderbouwd zijn met zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten¹⁴ dat de aanbevelingen in strategische adviezen vaker zijn onderbouwd met kwalitatieve aspecten.¹⁵

Figuur 7. Kwalitatieve of kwantitatieve onderbouwing van 232 aanbevelingen (n = 19 toetsen en 21 strategische adviezen).

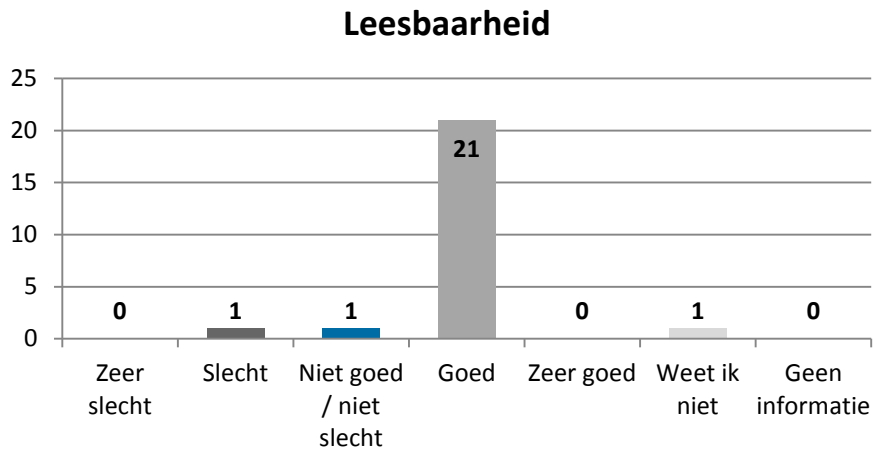
3.3. Leesbaarheid

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 2d: Wat is de leesbaarheid van de adviezen?

Het merendeel van de dossierhouders is positief over de leesbaarheid van de adviezen van Actal (zie figuur 8). Er zijn bij deze vraag geen opvallende verschillen tussen de antwoorden van dossierhouders die betrokken zijn geweest bij toetsen en degenen die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen.

¹⁴ De 19 onderzochte toetsen bevatten bij elkaar 109 aanbevelingen. Hiervan zijn 46 onderbouwd met zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten, 33 met alleen kwantitatieve aspecten en 30 met alleen kwalitatieve aspecten.

¹⁵ De 21 onderzochte strategische adviezen bevatten bij elkaar 235 aanbevelingen. Hiervan zijn 84 onderbouwd met zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten, 61 met alleen kwantitatieve aspecten en 90 met alleen kwalitatieve aspecten.

Figuur 8. Wat is uw oordeel over de leesbaarheid van het advies/de toets? (n=24 dossierhouders).

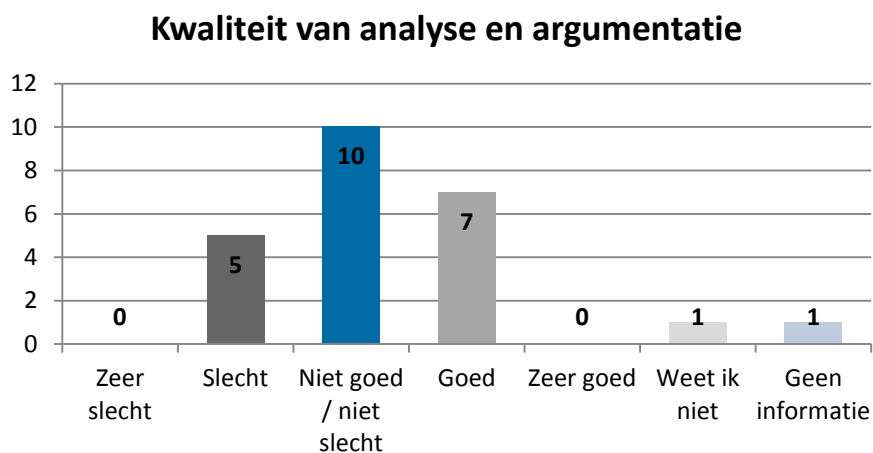
De dossierhouders geven aan dat de adviezen van Actal helder zijn geschreven en logisch zijn opgebouwd. Één dossierhouder is ontevreden over de leesbaarheid van het advies, omdat het advies een logische structuur mist. Dit betreft het advies *Regeldruk bij legionellabeheersing*.

3.4. Kwaliteit van argumentatie en conclusies

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 2e: Wat is de kwaliteit van de argumentatie en de conclusies van de adviezen (inclusief de bruikbaarheid van de adviezen)?

3.4.1. Analyse en argumentatie

Bijna de helft van de dossierhouders is niet uitgesproken positief of negatief over de kwaliteit van de analyse en argumentatie in de adviezen van Actal. Zeven dossierhouders zijn positief over de kwaliteit van de analyse en argumentatie, vijf dossierhouders zijn negatief. Er zijn bij deze vraag geen opvallende verschillen tussen de antwoorden van dossierhouders die betrokken zijn geweest bij toetsen en degenen die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen.

Figuur 9. Wat is uw oordeel over de kwaliteit van de analyse en argumentatie? (n=24 dossierhouders).

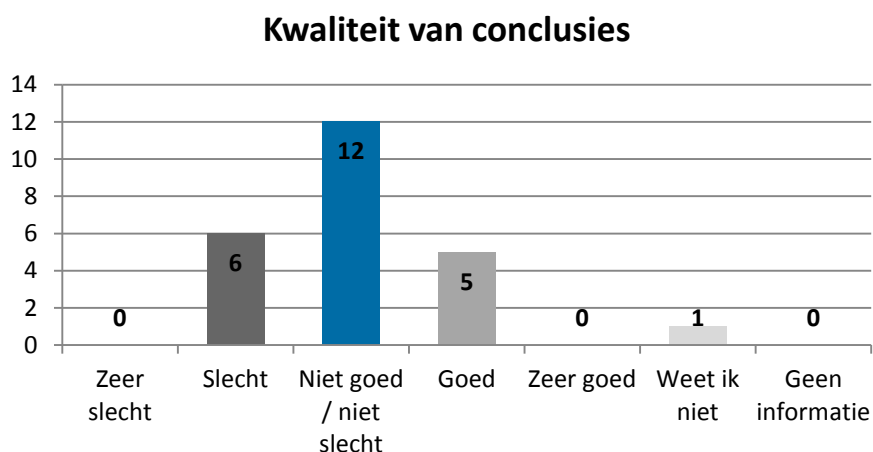
In drie gevallen geven de dossierhouders aan ontevreden te zijn over de kwaliteit van de analyse en argumentatie omdat belangrijke kanttekeningen en nuanceringsen uit het achterliggende rapport naar regeldruk niet terugkomen in het advies van Actal (zie paragraaf 3.2.2).

Dossierhouders die positief zijn over de kwaliteit van de analyse en argumentatie van Actal noemen dat deze helder is, logisch opgebouwd en feitelijk juist (voorbeelden zijn de *Verkenning werkkostenregeling*, advies *Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars* en *Wetsvoorstel hervorming kindregelingen*).

De dossierhouders die de kwaliteit van de analyse en argumentatie van Actal beoordelen als 'niet goed / niet slecht' zijn van mening dat een deel van het advies van goede kwaliteit is (op grond van de hiervoor genoemde argumenten), maar zijn kritisch op een ander deel. Dossierhouders geven bijvoorbeeld aan dat Actal meer argumenten ter onderbouwing had kunnen geven of dat de analyse van Actal niet alle aspecten die van belang waren voor het wetsvoorstel heeft meegenomen.

3.4.2. Conclusies

Ook over de conclusies van de adviezen van Actal hebben de meeste dossierhouders geen uitgesproken oordeel. De dossierhouders die betrokken zijn geweest bij toetsen zijn minder positief dan de dossierhouders die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen.¹⁶

Figuur 10. Wat is uw oordeel over de kwaliteit van de conclusies van de toets/het advies? (n=24 dossierhouders).

Dossierhouders gaven regelmatig aan dat de conclusies voortborduren op de argumentatie en de analyse en dat hun oordeel hierover daarom hetzelfde was. Zestien dossierhouders beoordeelden de kwaliteit van de analyse en argumentatie (zie paragraaf 3.4.1.) dan ook hetzelfde als de kwaliteit van de conclusies. Dossierhouders die positief zijn noemen dat de conclusies steekhoudend zijn en logisch volgen uit de analyse en argumentatie.

In twee gevallen zijn de dossierhouders van mening dat de analyse en argumentatie van Actal van goede kwaliteit zijn, maar zijn de dossierhouders kritisch op de conclusies. De redenen die hiervoor worden genoemd zijn dat Actal keuzes aanbeveelt die politiek niet haalbaar zijn (de toets *Wetsvoorstel hervorming kindregelingen*) of niet goed aansluiten bij de praktijk, omdat er geen rekening wordt gehouden met aspecten buiten regeldruk (de toets *Begeleid rijden*).

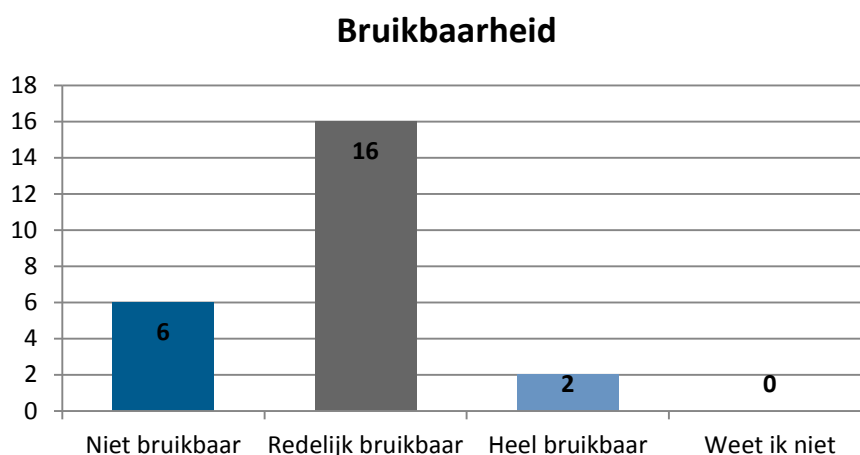
¹⁶ Van de twaalf toetsen waarover gesprekken zijn gevoerd met dossierhouders, beoordelen vijf dossierhouders de kwaliteit van de conclusies als 'slecht', drie dossierhouders beoordelen de kwaliteit van de conclusies als 'goed' en vier als 'niet goed / niet slecht'. Van de twaalf strategische adviezen waarover gesprekken zijn gevoerd beoordeelt één dossierhouder de kwaliteit van de conclusies als 'slecht', twee dossierhouders beoordelen de kwaliteit van de conclusies als 'goed' en acht als 'niet goed/niet slecht'.

De dossierhouders die de kwaliteit van de conclusies van Actal beoordelen als ‘niet goed / niet slecht’ geven een aantal keren aan dat de conclusies logisch volgen uit de achterliggende analyse en daarom niet ‘slecht’ zijn. Dossierhouders geven hierbij echter aan dat de conclusies geen duidelijke vervolgstappen bieden voor het departement of nuance missen.

3.4.3. Bruikbaarheid aanbevelingen

Aan de dossierhouders is gevraagd in hoeverre zij de adviezen van Actal bruikbaar vinden. Uit de antwoorden blijkt dat de dossierhouders het begrip ‘bruikbaar’ op twee manieren interpreteren. Sommige dossierhouders beoordelen het advies als ‘redelijk bruikbaar’ als er naar aanleiding van het advies extra aandacht is geweest voor het onderwerp regeldruk. Andere dossierhouders beoordelen het advies pas als bruikbaar als de aanbevelingen van Actal daadwerkelijk zijn opgevolgd. Aangezien de definitie van bruikbaarheid afhankelijk is van de wensen van de gebruiker hebben we deze percepties niet nader gewogen of uitgesplitst.

De bruikbaarheid van de toetsen wordt hoger ingeschat dan de bruikbaarheid van de adviezen. Vijf van de twaalf dossierhouders die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen van Actal geven aan het advies niet bruikbaar te vinden. Voor wat betreft de toetsen geeft één van de twaalf dossierhouders aan het advies niet bruikbaar te vinden. Uit de gesprekken blijkt dat de meeste dossierhouders niet uitgesproken positief maar ook niet uitgesproken negatief oordelen over de bruikbaarheid van de toetsen en strategische adviezen. De meeste dossierhouders vinden de adviezen redelijk bruikbaar.

Figuur 11. In hoeverre vindt u de aanbevelingen uit de toets of het advies bruikbaar? (n=24 dossierhouders).

Veel dossierhouders geven aan dat het advies van Actal ertoe heeft geleid dat er binnen het departement extra aandacht is geweest voor het onderwerp regeldruk. Om die reden vinden dossierhouders de aanbevelingen van Actal ‘redelijk bruikbaar’. Dossierhouders noemen desgevraagd echter ook een aantal redenen waarom de specifieke aanbevelingen van Actal niet als ‘heel bruikbaar’ beoordeeld worden:

1. Sommige aanbevelingen die Actal doet maken al deel uit van het beleid van het departement. (Bijvoorbeeld het advies *Merkbaar minder regeldruk* en het advies *Programmabrief goed geregeld*).
2. Sommige aanbevelingen van Actal zijn in de praktijk niet haalbaar. Een reden die hiervoor genoemd wordt is dat Actal onvoldoende oog heeft voor perspectieven buiten regeldruk, waardoor de aanbevelingen niet bruikbaar zijn (voorbeelden zijn de toets *Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget* en de toets *Wetsvoorstel kansspelen op afstand*).

3. Sommige aanbevelingen van Actal zijn niet bruikbaar omdat ze ingaan tegen het maatschappelijk draagvlak of de politieke realiteit (voorbeelden zijn de toets *Kwaliteitsborgen Hoger Onderwijs* en het advies *Regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels*).

Het secretariaat van Actal geeft aan dat het bij de taakopdracht van Actal past om vanuit het regeldrukperspectief naar wetten te kijken. Om die reden maakt Actal bewust geen afweging tussen regeldruk en andere belangen. Die afweging is aan de politiek en zou volgens de accounthouders een ander mandaat van Actal vergen.

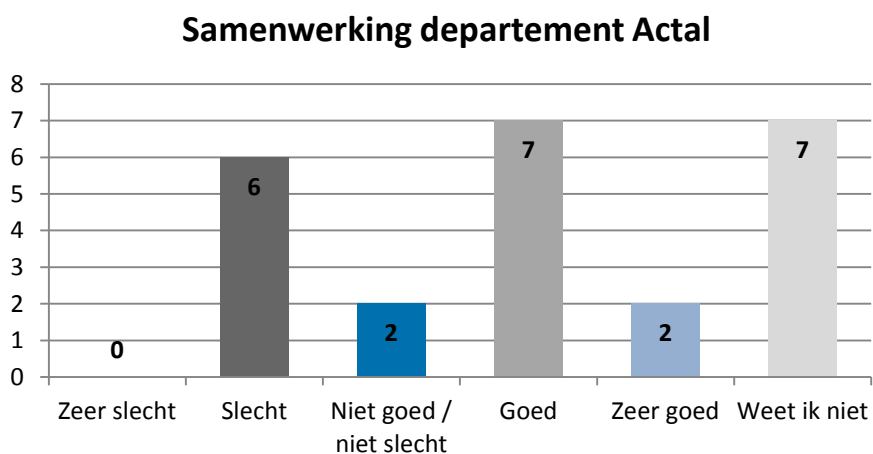
In twee gevallen vinden de dossierhouders de aanbevelingen van Actal heel bruikbaar. Dit zijn het advies *Logboek speeltoestellen* en de toets *Kwaliteitsborgen voor het bouwen*.

3.5. Samenwerking

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 2f: In hoeverre is bij de totstandkoming van het advies samengewerkt met departementen?

3.5.1. Samenwerking met departement

Als onafhankelijk adviesorgaan werkt Actal in principe niet nauw samen met de departementen bij het uitbrengen van de adviezen. Het is echter gebruikelijk dat op verschillende momenten wel afstemming plaatsvindt over het proces en de voortgang. Om een beeld te krijgen van de ‘samenwerking’ tussen het departement en Actal in de specifieke adviesprocessen zijn de dossierhouders gevraagd dat proces te beoordelen.

Figuur 12. Hoe oordeelt u over samenwerking die u heeft gehad met Actal ten tijde van de besproken adviezen? (n=24 dossierhouders).

De negen dossierhouders die (zeer) positief zijn over de samenwerking met Actal geven bijvoorbeeld aan dat Actal waardevolle inbreng heeft gehad bij het begeleiden van het bureau dat een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd. Ook zijn sommige dossierhouders positief over de snelheid waarmee Actal advies heeft uitgebracht. Van de zes gevallen waarin de dossierhouders negatief zijn over de samenwerking met Actal is vier keer sprake van een ongevraagd advies. Dossierhouders die negatief zijn geven aan dat ofwel het advies zelf ofwel de inhoud van het advies onverwachts was.

Voorts zijn sommige dossierhouders kritisch op de samenwerking als gevolg van de positie die Actal inneemt in het politieke en maatschappelijke debat. Deze dossierhouders vinden dat Actal ‘politiek bedrijft’ door persberichten te publiceren die onvoldoende recht doen aan de inhoud van achterliggende adviezen en door stevig positie te kiezen naar aanleiding van Kamervragen of maatschappelijke signalen. Deze dossierhouders zijn van mening dat dit niet past bij de rol van een onafhankelijk adviescollege.

Zeven gesprekspartners geven aan geen mening te hebben over de samenwerking met Actal, omdat er geen samenwerking heeft plaats gevonden (de categorie ‘weet ik niet’).¹⁷ Twee dossierhouders beoordelen de samenwerking niet als goed of slecht.

3.6. Bevindingen

In deze paragraaf geven we op basis van de feiten en percepties onze bevindingen.

Kwaliteit en bruikbaarheid

Uit eerder onderzoek volgt dat adviezen van hoge kwaliteit een randvoorwaarde zijn om als adviescollege impact te hebben en door opdrachtgever op de juiste momenten betrokken te worden.¹⁸ Dossierhouders zijn gematigd kritisch over de kwaliteit van de analyse en argumentatie en de bruikbaarheid van de adviezen. De kritiek betreft onder andere het gebrek aan onderbouwing en structuur en een te groot aantal onzorgvuldigheden. Ook zijn een aantal dossierhouders van mening dat Actal onvoldoende kennis heeft over het onderwerp waarover ze advies heeft uitgebracht. De kritiek van dossierhouders betreft uitdrukkelijk niet de leesbaarheid van de adviezen. Daar zijn ze eensgezind positief over.

In dit onderzoek zijn geen duidelijke verschillen gevonden in de kwaliteit van toetsen en strategische adviezen. Dossierhouders zijn positiever over de kwaliteit van de conclusies van strategische adviezen dan over de kwaliteit van de conclusies van toetsen, maar dit verschil is niet zichtbaar in de kwaliteit van de analyse en argumentatie. De bruikbaarheid van de toetsen wordt door dossierhouders juist hoger ingeschat dan de bruikbaarheid van de adviezen. Samengevat leidt dit dus niet tot een duidelijke bevinding over de verschillen in kwaliteit.

Positionering Actal

De kritiek op de kwaliteit van de adviezen is deels te verklaren vanuit de positionering van Actal als ‘countervailing power’ of ‘luis in de pels’ op het gebied van regeldruk. Het is logisch dat deze rol soms schuurt met de belangen van dossierhouders, bijvoorbeeld omdat adviezen van Actal leiden tot vertraging, ingewikkelde vragen of een beperking van de oplossingsruimte. Actal geeft zelf aan de politieke haalbaarheid van aanbevelingen niet mee te wegen in haar adviezen, omdat het de verantwoordelijkheid van departementen is om daar een afweging in te maken.

Een vergelijkbaar punt van kritiek van dossierhouders is dat Actal te veel ‘op zoek’ is naar regeldruk en daarbij te weinig oog heeft voor andere overheidsbelangen (zoals veiligheid, duurzaamheid, volksgezondheid). Actal benadert vraagstukken naar eigen zeggen expliciet vanuit het perspectief regeldruk en kiest er bewust voor de weging ten opzichte van overige belangen over te laten aan departementen. Er is mogelijk samenhang tussen deze strategie en de keuze van Actal om adviezen in een relatief korte tijd uit te brengen (waardoor er minder

¹⁷ Hierbij gaat het om drie toetsen (*Begeleid rijden, Kansspelen, Wetsvoorstel hervorming kindregelingen*) en vier strategische adviezen (*Duurzaam inkopen, Logboek speeltoestellen, Evenementenverkeersregelaars, Inkomenskoppeling en inkomensdrempels*).

¹⁸ Universiteit van Tilburg, Spelen met doorwerking. Over de werking van doorwerking van de adviezen van adviescolleges in het Nederlandse openbaar bestuur (Tilburg/Utrecht, 2004) en Prof.dr. V.J.J.M Bekkers, dr. H.J.M. Fenger, dr. V.M.F. Homburg en prof.dr. K. Putters, Doorwerking van Strategische Beleidsadvisering (Rotterdam en Tilburg, 2004). Deze beleidstheorie is tevens door KWINK groep toegepast in de evaluaties van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (2013) en de evaluatie van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (2015).

tijd is om andere belangen te wegen). Hoewel de kritiek op deze keuze begrijpelijk is in het licht van de belangen van de dossierhouders, volgt de primaire focus op regeldruk uit de missie van Actal.¹⁹

Onderzoeksmethode en consistentie

De onderzoeksmethode van Actal is redelijk consistent: in meer dan de helft van de bestudeerde adviezen hanteert Actal hetzelfde onderzoekskader. In overeenstemming met haar taakopvatting verwijst Actal ter onderbouwing van aanbevelingen zowel naar kwantitatieve als naar kwalitatieve aspecten van regeldruk. KWINK groep ziet verbetermogelijkheden in de beschrijving van de gehanteerde onderzoeks-aanpak. Dit betreft bijvoorbeeld de onderbouwing van het toetsingskader, een beschrijving van de wijze waarop stakeholders betrokken zijn in het onderzoek en de interpretatie van achterliggende onderzoeken.

Adviesproces

De adviesprocessen van Actal hebben een relatief korte doorlooptijd. Dossierhouders hebben veelal waardering voor de snelheid waarmee Actal advies uitbrengt. Dit is een prestatie in het licht van het grote aantal adviezen en de diversiteit van de adviezen van Actal: Actal moet zich binnen één tot twee maanden inwerken in onderwerpen die uiteenlopen van het persoonsgebonden budget tot duurzaam inkopen en waar departementen vaak al vele jaren mee bezig zijn. Mogelijk gaat de korte doorlooptijd van de adviezen wel ten koste van de kwaliteit en de diepgang van de adviezen (zie de vorige alinea).

Ondanks de waardering voor de snelheid waarmee Actal advies uitbrengt beschouwt een kwart van de dossierhouders de samenwerking met Actal als 'slecht'. De kritiek van deze dossierhouders is dat ze verrast werden door de inhoud van het advies of verrast werden door het feit dat er überhaupt een ongevraagd advies werd uitgebracht. Ook vinden dossierhouders dat Actal als onafhankelijk adviescollege te veel een positie inneemt in het politieke en maatschappelijke debat. Hier staat tegenover dat circa een derde van de dossierhouders juist positief is over de samenwerking met Actal in het adviesproces.

Betere samenwerking

Wij constateren dat de moeizame werkrelatie tussen Actal en sommige departementen gevolgen heeft voor impact van adviezen. Deze constatering wordt bevestigd in eerder onderzoek.²⁰ Actal kan investeren in dit proces door nooit te verrassen, altijd om input te vragen, terugkoppeling te geven op verwerking van input, departementen tijdig op de hoogte te stellen van concepten en communicatie af te stemmen. Ook departementen kunnen zich inspannen om de samenwerking te verbeteren. Het is met name belangrijk dat zij de rol van 'luis in de pels' accepteren en leren waarderen. Wij benadrukken dat dit niet ten koste hoeft te gaan van de scherpte van de adviezen: een professionele werkrelatie wordt juist gekenmerkt door ruimte om het inhoudelijk niet met elkaar eens te zijn ('agree to disagree').

¹⁹ Zie ook artikel 2 van het Instellingsbesluit Actal 2014: "Het college heeft tot taak de regering of beide Kamers der Staten-Generaal te adviseren: (a) over het systeem van beoordeling van de effecten van voorgenomen wet- en regelgeving voor de regeldruk voor bedrijfsleven, burgers en beroepsbeoefenaren in de sectoren zorg, onderwijs, veiligheid en sociale zekerheid; (b) over de gevolgen van voorgenomen wet- en regelgeving voor de regeldruk voor bedrijfsleven, burgers en beroepsbeoefenaren in de sectoren zorg, onderwijs, veiligheid en sociale zekerheid, in overleg met de minister die het aangaat en indien die gevolgen naar verwachting omvangrijk zijn; (c) over strategische vraagstukken op het terrein van regeldruk, mede op basis van signalen uit het bedrijfsleven en georganiseerde verbanden van burgers en beroepsbeoefenaren in de sectoren zorg, onderwijs, veiligheid en sociale zekerheid."

²⁰ Universiteit van Tilburg, Spelen met doorwerking. Over de werking van doorwerking van de adviezen van adviescolleges in het Nederlandse openbaar bestuur (Tilburg/Utrecht, 2004) en Prof.dr. V.J.J.M. Bekkers, dr. H.J.M. Fenger, dr. V.M.F. Homburg en prof.dr. K. Putters, Doorwerking van Strategische Beleidsadvisering (Rotterdam en Tilburg, 2004).

4. Impact

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de impact van de adviezen van Actal. We besteden aandacht aan verschillende vormen van impact: paragraaf 4.2 betreft de opvolging van aanbevelingen (bijvoorbeeld door aanpassing van wet- en regelgeving), paragraaf 4.3 de agendering van onderwerpen en paragraaf 4.4 de mate waarin de adviezen hebben geleid tot nieuwe inzichten bij betrokkenen. In paragraaf 4.5 gaan we in op de mate waarin de adviezen worden herkend door burgers en bedrijven. Bij elke vorm van impact onderzoeken we zowel feitelijke indicaties van impact (zoals toezeggingen in Kamerbrieven) en gepercipieerde impact op grond van gesprekken met dossierhouders bij departementen en het secretariaat van Actal.²¹ Tot slot bevat paragraaf 4.6 onze bevindingen aangaande de impact van de adviezen, gebaseerd op de verzamelde feiten en percepties.

4.2. Opvolging van aanbevelingen

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 3a: In hoeverre heeft het advies geleid tot aanpassing van wet- en regelgeving?

4.2.1. Feiten

Toezeggingen in Kamerbrieven

In het onderzoek is de formele correspondentie van de Eerste en Tweede Kamer geanalyseerd om te bezien of het Kabinet een reactie heeft gegeven op het advies van Actal. Daarnaast is onderzocht of er naast een algemene reactie specifiek is ingegaan op de aanbevelingen van Actal. Voor elf van de 40 geanalyseerde adviezen geldt dat er geen reactie van het Kabinet is gevonden. Voor zes adviezen geldt dat de gevonden reactie algemeen van aard was en er niet op specifieke aanbevelingen is ingegaan.²² Voor 23 adviezen geldt dat er in formele correspondentie een specifieke reactie op het niveau van aanbevelingen is gevonden (dit zijn in totaal 153 aanbevelingen).

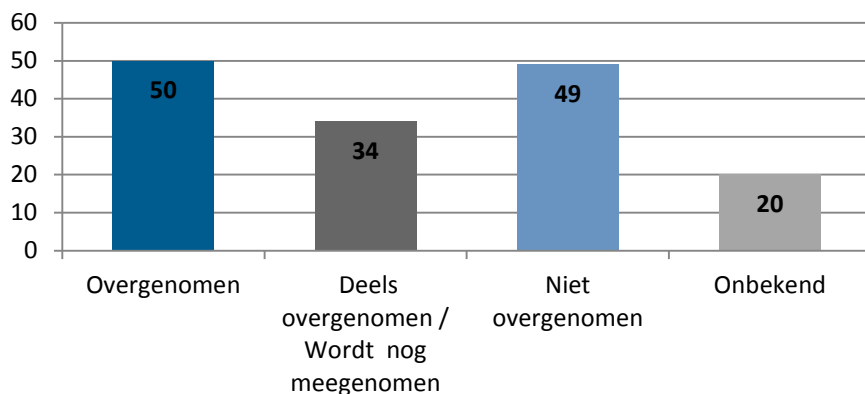
Uit het dossieronderzoek naar deze 23 adviezen volgt dat circa één derde van de aanbevelingen grotendeels of geheel is overgenomen en dat eveneens één derde van de aanbevelingen expliciet niet is overgenomen. Voor ongeveer een kwart van de aanbevelingen geldt dat deze deels zijn overgenomen of dat is toegezegd dat ze nog overgenomen worden (figuur 13). Het documentonderzoek is gebaseerd op een vergelijking van de aanbevelingen van Actal met de toezeggingen in debatten en Kamerbrieven. Er is geen rekening gehouden met toezeggingen die wél zijn gedaan, maar in de praktijk niet zijn uitgevoerd of toezeggingen die niet zijn gedaan, maar op grond van de gesprekken wél lijken te zijn uitgevoerd.²³

²¹ Het verdiepend onderzoek betreft 19 toetsen en 21 strategische adviezen. Op 23 adviezen is een formele reactie van het Kabinet gevonden. Er zijn over 24 adviezen gesprekken gevoerd met dossierhouders bij departementen, waarvan in 22 gevallen op de percepties is gereageerd door Actal.

²² Opvallend is dat het ministerie van SZW op acht van de negen bestudeerde adviezen een reactie op aanbevelingsniveau heeft gegeven en daarmee afwijkt van de andere departementen.

²³ In de analyse is gebruik gemaakt van een vijfpuntsschaal. 'Overgenomen' representeert de aanbevelingen die geheel zijn overgenomen of grotendeels zijn overgenomen. 'Niet overgenomen' representeert de aanbevelingen die geheel niet zijn overgenomen of grotendeels niet zijn overgenomen. De aanbevelingen die deels zijn overgenomen (en deels niet) of waarvan de verwachting is dat ze later nog worden

Opvolging aanbevelingen

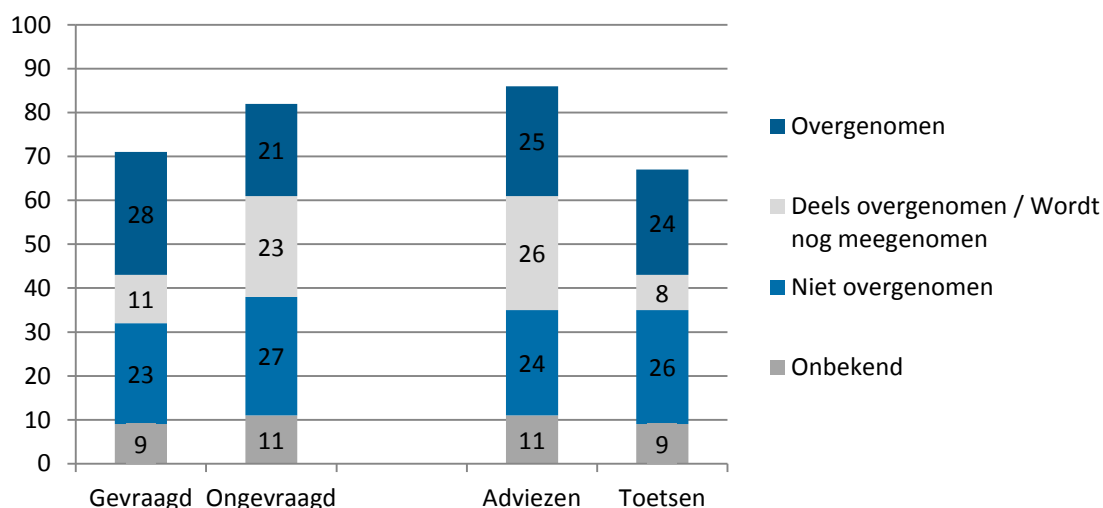

Figuur 13. Mate waarin aanbevelingen van Actal zijn overgenomen door het kabinet (n = 153 aanbevelingen in 23 toetsen en adviezen).

Toetsen vs. strategische adviezen en gevraagd vs. ongevraagd

De 23 adviezen waarop een specifieke reactie van het Kabinet is gevonden zijn verder geanalyseerd. Hieruit volgt weinig verschil tussen toetsen en strategische adviezen wat betreft de mate waarin aanbevelingen worden overgenomen. Ook is er op grond van deze analyse weinig verschil tussen de mate waarin aanbevelingen in gevraagde en ongevraagde adviezen worden overgenomen (figuur 14). Bij de interpretatie van deze uitkomsten dient rekening te worden gehouden met het feit dat de 23 onderzochte adviezen twee tot negentien aanbevelingen bevatten, waarbij een deel van de aanbevelingen wordt overgenomen en een deel niet. In bijlage 2 is per advies aangegeven in welke mate de aanbevelingen zijn overgenomen.

Opvolging aanbevelingen, uitsplitsing

Figuur 14. Mate waarin aanbevelingen van Actal zijn overgenomen door het kabinet, uitgesplitst naar gevraagde vs. ongevraagde adviezen en strategische adviezen vs. toetsen (n = 153 aanbevelingen in 23 adviezen).

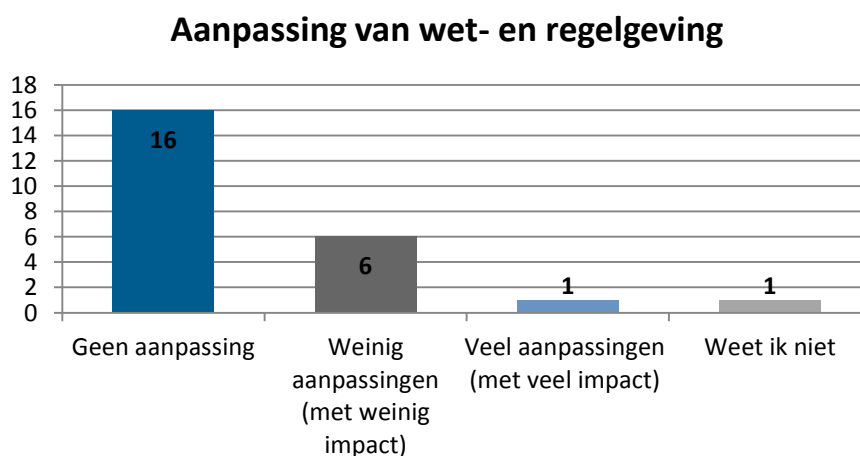
meegenomen in een beleidstraject zijn ook gecombineerd. Tot slot blijkt over de opvolging van een deel van de aanbevelingen geen informatie beschikbaar, ook niet nadat de gesprekken met de dossierhouders zijn gevoerd (onbekend).

Opvolging aanbevelingen vs. type aanbevelingen

Vervolgens is een vergelijking gemaakt van het type aanbevelingen en de mate waarin de aanbevelingen zijn overgenomen (voor zover daar informatie over beschikbaar was). De aanbeveling om nader onderzoek uit te voeren of een verdere uitwerking te maken van de regeldruk wordt in bijna de helft van de gevallen geheel of grotendeels overgenomen, terwijl de aanbeveling om wet- en regelgeving aan te passen in minder dan 20% van de gevallen wordt overgenomen.²⁴ Voor de andere type aanbevelingen geldt dat de aantallen te klein zijn om er in een vergelijking betrouwbare uitspraken over te doen. Zie voor verklaringen voor de mate van overname de volgende paragraaf.

4.2.2. Percepties

De meeste dossierhouders geven aan dat het advies niet tot aanpassingen in wet- en regelgeving heeft geleid (figuur 15). Er zijn geen opvallende verschillen tussen de antwoorden van dossierhouders die betrokken zijn geweest bij toetsen en degenen die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen. Deze percepties zijn gebaseerd op de gestructureerde interviews die zijn gevoerd met de dossierhouders van 24 adviezen.

Figuur 15. In hoeverre heeft de toets/het advies geleid tot aanpassing van wet- en regelgeving? (n=24 dossierhouders).

Aan veertien dossierhouders is gevraagd in welke mate het advies heeft geleid tot aanpassingen in de (beleids)uitvoering.²⁵ De antwoorden op deze vraag leiden niet tot een afwijkend beeld: 10 van de 14 dossierhouders geven aan dat er geen aanpassingen zijn gedaan (drie dossierhouders zien weinig aanpassingen en één dossierhouder ziet veel aanpassingen).

Hoewel het secretariaat van Actal positiever is over de impact van individuele adviezen dan de dossierhouders bij departementen, geven de dossierhouders en Actal in gesprekken dezelfde verklaringen voor het ongewijzigd laten van wet- en regelgeving:

- De (concept) wet- en regelgeving waar het advies van Actal betrekking op had was al in een vergevorderd stadium. Aanpassing van de wet- en regelgeving was daardoor niet opportuun en/of zou leiden tot ongewenste vertraging. Actal merkt ten aanzien van sommige adviezen op dat het advies meer impact had kunnen hebben als Actal eerder was betrokken door het departement (voorbeelden

²⁴ Van de 66 aanbevelingen om uitvoeringswet- en regelgeving aan te passen zijn er twaalf geheel of grotendeels overgenomen en 30 geheel of grotendeels verworpen. Van de 51 aanbevelingen om nader onderzoek uit te voeren zijn er 23 geheel of grotendeels overgenomen en 15 geheel of grotendeels verworpen.

²⁵ Deze vraag is toegevoegd ná de eerste tien gesprekken, waardoor minder dossierhouders gereageerd hebben.

zijn de ex-ante toetsen van de wetsvoorstellen *Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg* en de *Wet Kwaliteitsborgen voor het bouwen*).

- Er had al uitgebreide afstemming over de (concept) wet- en regelgeving plaatsgevonden met andere departementen, burgers, bedrijfsleven of maatschappelijke partners. De inhoud van de wet- en regelgeving was de uitkomst van een complexe onderhandeling. Aanpassing van de wet- en regelgeving (zoals aanbevolen door Actal) was daardoor niet opportuun en/of zou leiden tot ongewenste vertraging. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het advies over de *Programmabrief Goed Geregeld*.
- Het advies van Actal bood te weinig handelingsperspectief aan de dossierhouder. De aanbevelingen waren niet concreet genoeg (bijvoorbeeld in het advies *Verkenning loonsomheffing*), hielden onvoldoende rekening met de andere belangen dan regeldruk (bijvoorbeeld in de toets *Fiscale agenda: uitwerking in belastingplan 2012* en de toets *Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN-verdrag Handicap*) of konden niet rekenen op politiek draagvlak (bijvoorbeeld in de toets *Wetsvoorstel hervorming kindregelingen* of het advies over de *Wet kansspelen op afstand*). Actal merkt hierbij op dat het door de korte doorlooptijd van adviestrajecten onvoldoende mogelijkheden heeft om alle belangen te wegen en het (politiek-bestuurlijke) draagvlak voor verschillende oplossingsrichtingen te verkennen; het is volgens Actal de verantwoordelijkheid van het departement om het belang van regeldruk te wegen tegen de andere belangen en een inschatting te maken van het draagvlak voor alternatieve oplossingen.
- Het doel van het advies was niet om wet- en regelgeving te wijzigen, maar om de regeldrukberekening aan te scherpen (zoals het advies *Verkenning loonsomheffing*) of om nieuwe inzichten te bieden voor de langere termijn (zoals in het advies *Merkbaar Minder Regeldruk*).

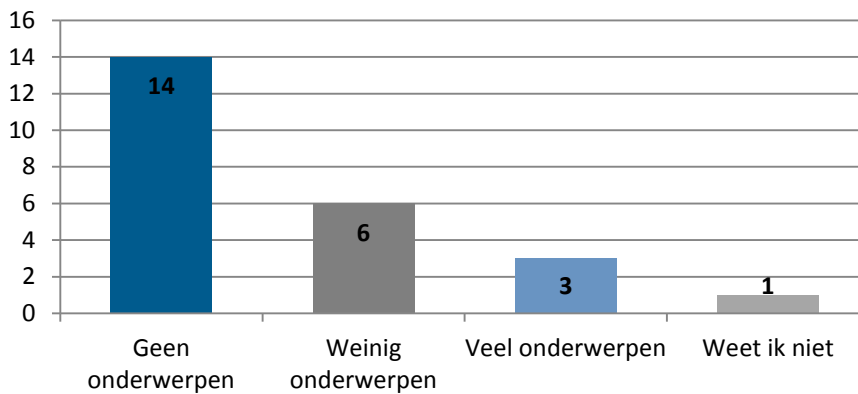
De dossierhouders bij departementen geven daarnaast nog als reden voor het ongewijzigd laten van wet- en regelgeving dat de bruikbaarheid van de aanbevelingen van Actal onvoldoende was. Dit omdat de aanbevelingen van Actal al deel uitmaakten van het beleid van het departement, omdat de aanbevelingen in de praktijk niet haalbaar waren of omdat de aanbevelingen van Actal ingingen tegen het maatschappelijk draagvlak of de politieke realiteit. Zie voor een uitgebreide omschrijving van deze redenen paragraaf 3.4.

4.3. Agendering van onderwerpen

In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 3b: In hoeverre heeft het advies geleid tot de agendering van bepaalde onderwerpen?

Een tweede vorm waarop Actal impact kan hebben (naast de opvolging van aanbevelingen door het Kabinet) is het stimuleren van het politieke of maatschappelijke debat door onderwerpen te agenderen. De meeste dossierhouders geven in de gestructureerde interviews aan dat het advies er niet toe heeft geleid dat een onderwerp op de politieke en/of maatschappelijke agenda is gezet (zie figuur 16). In drie gevallen geven dossierhouders aan dat er veel onderwerpen op de agenda zijn gezet dankzij het advies. Dit betreft de adviezen over Duurzaam Inkopen, Evenementenverkeersregelaars en regeldruk bij Legionellabeheersing.

Agendering van onderwerpen

Figuur 16. In hoeverre zijn er naar aanleiding van de toets/het advies ertoe onderwerpen op (politieke en/of maatschappelijke) agenda gezet? (n=24 dossierhouders).

Uit de gesprekken met de dossierhouders volgt het beeld dat naar aanleiding van adviezen meer onderwerpen worden geagendeerd dan naar aanleiding van toetsen.²⁶ Een logische verklaring is dat toetsen betrekking hebben op wet- en regelgeving die reeds in voorbereiding is, waardoor de kans kleiner is dat er nog nieuwe onderwerpen worden geagendeerd dan bij strategische adviezen. Voorts wordt door zowel dossierhouders als Actal aangegeven dat het regelmatig voorkomt dat een advies geen onderwerpen agendeert, maar dat er wel sprake is van politieke doorwerking in de vorm van Kamervragen. Voorbeelden van adviezen met een duidelijke impact op het politieke debat zijn de Voorjaarsrapportage regeldruk en het Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs.

Dat adviezen niet altijd leiden tot agendering van nieuwe onderwerpen is volgens Actal onder andere te verklaren doordat burgers en bedrijven hun knelpunten pas bij Actal aankaarten wanneer eerdere pogingen bij het departement geen resultaat hebben gehad. Bovendien geeft Actal aan dat voordat een ongevraagd advies wordt uitgebracht, eerst bij het departement (en bij andere partijen) wordt getoetst of het signaal breder herkend wordt. Dat was bijvoorbeeld het geval bij het ongevraagde advies over *Logboek speeltoestellen*.

4.4. Andere inzichten bij betrokkenen

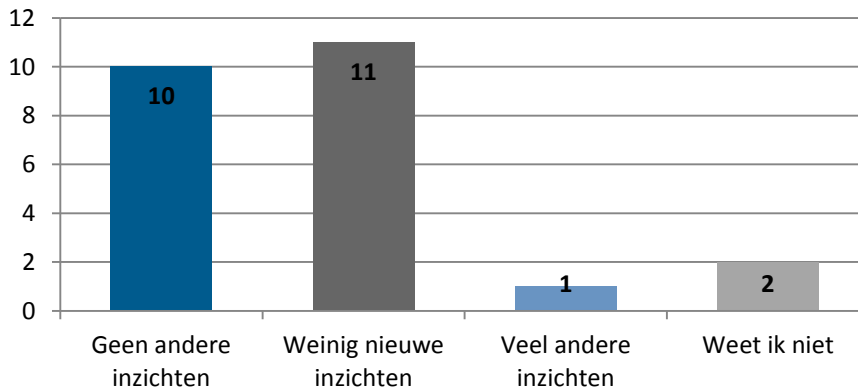
In deze paragraaf gaan we in op onderzoeksvraag 3c: In hoeverre heeft het advies geleid tot nieuwe inzichten bij betrokkenen?

Een derde wijze waarop de adviezen van Actal impact kunnen hebben is door betrokkenen bij de Rijksoverheid (zoals dossierhouders) nieuwe inzichten te bieden, onafhankelijk van de mate waarin aanbevelingen worden overgenomen of onderwerpen daadwerkelijk worden geagendeerd. Volgens bijna de helft van de dossierhouders heeft het advies geleid tot weinig (of enkele / een aantal) nieuwe inzichten bij betrokkenen binnen de overheid (figuur 17). Tien van de 24 dossierhouders zijn van mening dat het advies niet tot andere inzichten heeft geleid. Alleen het advies over *Evenementenverkeersregelaars* heeft geleid tot veel andere inzichten bij betrokkenen.

²⁶ Van de twaalf toetsen waarover gesprekken zijn gevoerd met dossierhouders, geven drie dossierhouders aan dat er enkele of weinig onderwerpen zijn geagendeerd. Géén van de dossierhouders geeft aan dat er veel nieuwe onderwerpen zijn geagendeerd. Van de twaalf strategische adviezen waarover gesprekken zijn gevoerd geven drie dossierhouders aan dat er veel onderwerpen zijn geagendeerd en geven drie dossierhouders aan dat er enkele/weinig onderwerpen zijn geagendeerd.

Er zijn bij deze vraag geen opvallende verschillen tussen de antwoorden van dossierhouders die betrokken zijn geweest bij toetsen en degenen die betrokken zijn geweest bij strategische adviezen.

Andere inzichten bij betrokkenen

Figuur 17. In hoeverre heeft de toets/het advies geleid tot andere inzichten bij betrokkenen binnen de overheid? (n=24 dossierhouders).

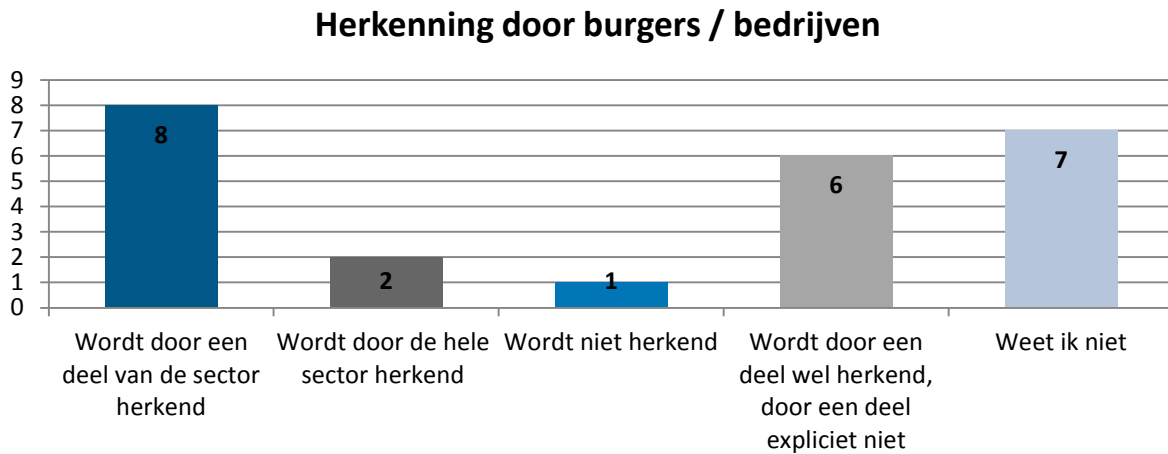
Een kanttekening die zowel door dossierhouders als door Actal wordt geplaatst bij dit onderwerp is dat de adviezen van Actal meestal onderdeel zijn van een breder debat en dat de inhoud van de adviezen voor departementen daardoor zelden ‘nieuw’ is (zie ook de vorige paragraaf). Dossierhouders noemen een aantal voorbeelden van inzichten die met enige regelmaat volgen uit de adviezen van Actal:

- Actal beschouwt onderwerpen vanuit een regeldrukperspectief, waaruit specifieke accenten volgen. Dat is een nuttige aanvulling op het politieke of maatschappelijke debat over een onderwerp. Een voorbeeld hiervan is het advies over de vermindering van regeldruk rond evenementenverkeersregelaars.
- Dossierhouders geven aan dat adviezen binnen een directie of departement regelmatig leiden tot hernieuwde aandacht voor het onderwerp regeldruk in het algemeen. Voorbeelden hiervan zijn het advies over het *Wetsvoorstel kansspelen op afstand* en de toets *Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN-verdrag Handicap*.
- Actal reflecteert met enige regelmaat op externe onderzoeken die door het departement zijn uitgezet. Deze reflecties worden veelal gewaardeerd. Voorbeelden zijn de inbreng van Actal in de adviesprocessen over het pgb, het *Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg* en *Verminderen regeldruk REACH voor het MKB*.
- De adviezen van Actal geven soms nieuwe argumenten voor bestaande standpunten, waardoor het eenvoudiger wordt interne stakeholders (zoals andere directies of departementen) of externe stakeholders (zoals de Tweede Kamer) te overtuigen van een standpunt. Voorbeelden hiervan zijn het advies over het *Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs* en het advies over het *Regeldruk Programma Duurzaam Inkopen*.

4.5. Herkenning door burgers en bedrijven

In de gesprekken is de dossierhouders bij de departementen gevraagd in hoeverre zij denken dat de conclusies en aanbevelingen uit de adviezen van Actal herkend worden door burgers en bedrijven (er is in het kader van dit onderzoek niet gesproken met burgers en bedrijven). De meeste dossierhouders geven aan dat het advies van Actal door minimaal een deel van de sector herkend wordt. Zeven gesprekspartners hadden geen informatie over de mate waarin de aanbevelingen uit het advies van Actal worden herkend door burgers en

bedrijven. Één dossierhouder geeft aan dat de conclusies en aanbevelingen niet herkend worden door burgers en bedrijven (de toets *Tijdelijk besluit begeleid rijden*).

Figuur 18. In hoeverre denkt u dat de conclusies en aanbevelingen worden herkend door burgers / bedrijven? (n=24 dossierhouders).

In aanvulling op de percepties uit de gesprekken is in het verdiepende documentenonderzoek onderzocht in hoeverre er op websites is verwezen naar de adviezen van Actal:

- **Strategische adviezen:** bij zestien van de 21 onderzochte strategische adviezen is op één of meer websites (van bedrijven of brancheorganisaties, of nieuwswebsites) verwezen naar het advies van Actal.
 - In zeven gevallen gaat het om een neutrale verwijzing (een samenvatting van het advies).
 - In zeven gevallen zijn bedrijven, brancheorganisaties of belangenverenigingen positief over de analyse en/of conclusies van Actal. Voorbeelden zijn de adviezen *Logboek speeltoestellen*, de *Sectorscan metaal* en *Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars*.
 - Voor het advies *Regeldruk bij legionellabeheersing* geldt dat er zowel positieve als negatieve reacties van burgers en bedrijven zijn gevonden.
 - Over één strategisch advies (Regeldruk programma duurzaam inkopen) is alleen een kritische reactie gevonden.
- **Toetsen:** op de toetsen zijn minder reacties gevonden. Bij acht van de negentien onderzochte toetsen is op één of meer websites verwezen naar de toets.
 - In zes gevallen is er een neutrale reactie gevonden.
 - In één geval is er een positieve reactie gevonden (toets wetsvoorstel kansspelen op afstand) en in één geval zowel een positieve als een negatieve reactie (toets wet op het accountantsberoep).

4.6. Bevindingen

In deze paragraaf geven we op basis van de feiten en percepties onze bevindingen. Bij het formuleren van de bevindingen maken we onderscheid tussen directe impact in de vorm van aanpassing van wet- en regelgeving en indirecte impact achter de schermen. Dit onderscheid komt overeen met de beleidstheorie.²⁷ In de laatste alinea schetsen we mogelijkheden om meer impact te hebben.

²⁷ Universiteit van Tilburg, Spelen met doorwerking. Over de werking van doorwerking van de adviezen van adviescolleges in het Nederlandse openbaar bestuur (Tilburg/Utrecht, 2004) en Prof.dr. V.J.J.M Bekkers, dr. H.J.M. Fenger, dr. V.M.F. Homburg en prof.dr. K. Putters, Doorwerking van Strategische Beleidsadviesing (Rotterdam en Tilburg, 2004). Deze beleidstheorie is tevens door KWINK groep toegepast in de evaluaties van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (2013) en de evaluatie van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (2015).

Overname van aanbevelingen

De meest voor de hand liggende manier waarop een adviescollege impact kan hebben is door aanbevelingen te doen die leiden tot zodanige inzichten bij de opdrachtgever dat de aanbevelingen worden overgenomen en wet- en regelgeving wordt aangepast. Er is sprake van een discrepantie tussen de feitelijke impact en de gepercipieerde impact waar het gaat om de overname van aanbevelingen.

Actal besteedt veel aandacht aan het bereiken van directe impact door in toetsen en adviezen zeer concrete aanbevelingen te doen. Uit een inventarisatie van toezeggingen in Kamerstukken volgt dat ongeveer één derde van de aanbevelingen van Actal specifiek wordt overgenomen en een kwart van de aanbevelingen deels wordt overgenomen of later wordt meegenomen. In totaal zijn van negentien van de 23 bestudeerde toetsen en strategische adviezen één of meer aanbevelingen overgenomen. Op grond van deze cijfers is de directe impact van Actal aanzienlijk.

De gesprekken leiden echter tot een nuancering van dit positieve beeld: De meeste dossierhouders bij departementen geven aan dat het advies niet tot aanpassingen in wet- en regelgeving heeft geleid en slechts één dossierhouder geeft aan dat het advies heeft geleid tot grote aanpassingen van wet- en regelgeving.²⁸ Zowel dossierhouders als Actal geven aan dat overgenomen aanbevelingen in de praktijk om verschillende redenen niet altijd opvolging krijgen (de toezeggingen worden veelal geformuleerd als inspanningsverplichtingen en bieden daar dus ook ruimte voor). Op grond van de gesprekken is de directe impact van Actal beperkt.

Wij stellen op grond van de gesprekken vast dat niet alle impact van de adviezen van Actal 'op papier' is terug te vinden. Sommige adviezen leiden tot aanpassing in wet- en regelgeving die niet wordt vastgelegd of hebben pas na enkele jaren impact (bijvoorbeeld door vertraging in de besluitvorming). Het is voor ons als onderzoekers nauwelijks mogelijk om zicht te krijgen op dit type impact. Bovendien stellen wij vast dat externe factoren ook de verklaring kunnen zijn voor beperkte impact van een advies. Bijvoorbeeld omdat een Kabinet valt en een onderwerp van de agenda verdwijnt. Of omdat er door nieuwe inzichten wordt gekozen voor een alternatieve beleidsmaatregel. Tot slot constateren wij dat er waar het gaat om directe impact geen verschillen zijn tussen toetsen en strategische adviezen.

Indirecte impact

Naast impact middels aanpassing van wet- en regelgeving kunnen adviescolleges ook impact hebben achter de schermen. De impact van Actal is soms verborgen in het proces, bijvoorbeeld omdat Actal inbreng heeft geleverd op een onderzoek van een extern bureau, in het informele circuit heeft meegedacht met het departement of met het advies nieuwe perspectieven aanreikt die niet direct leiden tot wijziging van wet- en regelgeving. De indirecte impact van Actal is op basis van de gesprekken met dossierhouders groter dan de directe impact: iets minder dan de helft van de dossierhouders geeft aan dat de adviezen hebben geleid tot agendering van onderwerpen en/of nieuwe inzichten bij betrokkenen. In algemene zin geven de meeste dossierhouders aan dat de adviezen beperkt of redelijk bruikbaar zijn, wordt een kwart van de adviezen als 'niet bruikbaar' gekwalificeerd en vindt een enkeling de adviezen 'heel bruikbaar' (zie paragraaf 3.4.3).

Er is geen eenduidig beeld van de verschillen tussen toetsen en strategische adviezen waar het gaat om de indirecte impact: dossierhouders oordelen positiever over de bruikbaarheid van toetsen dan van strategische adviezen. Dit is opvallend, omdat de toetsen enigszins instrumenteel van aard zijn, maar volgens dossierhouders niet leiden tot aanpassing van wet- en regelgeving. Hier staat tegenover dat dossierhouders aangeven dat strategische adviezen vaker een agenderende werking hebben dan de toetsen. Dit past bij de aard van de toetsen en strategische adviezen: toetsen hebben betrekking op wet- en regelgeving die reeds in

²⁸ Tweederde van de aanbevelingen heeft betrekking op aanpassing van wet- en regelgeving.

voorbereiding is, waardoor de kans kleiner is dat er nog nieuwe onderwerpen worden geagendeerd dan bij strategische adviezen. Op basis van die kenmerken was onze verwachting dat strategische adviezen vaker dan toetsen zouden leiden tot andere inzichten bij de betrokkenen. Dat blijkt echter niet uit de gesprekken met de dossierhouders.

Meer impact

Actal en de departementen kunnen gezamenlijk de impact van de adviezen van Actal vergroten door te zorgen dat Actal eerder in het proces betrokken wordt. Hiertoe moeten beide partijen investeren in verbetering van de werkrelatie (zie paragraaf 3.6). De belangrijkste verklaring die namelijk door diverse gesprekspartners wordt genoemd voor de beperkte impact is dat het niet meer opportuun was om de aanbevelingen van Actal over te nemen, omdat er al complexe onderhandeling over de wet- en regelgeving had plaatsgevonden of dat de wet- en regelgeving in een zodanig vergevorderd stadium was dat aanpassing zou leiden tot vertraging.

Een andere manier waarop Actal mogelijk haar impact zou kunnen vergroten is door haar advies-instrumentarium te verbreden. Eerder is geconstateerd dat Actal relatief veel aandacht besteedt aan het bereiken van directe impact (door concrete aanbevelingen te doen), maar minder aandacht besteedt aan het bereiken van indirecte impact via het informele circuit.²⁹ Er is juist veel waardering voor de trajecten waarin Actal vroegtijdig betrokken is en reeds in het proces zijn inzichten deelt met het departement en derden. In brainstormsessies, workshops, meedenkbijeenkomsten, second opinions of interne notities kan aandacht worden gevraagd voor het onderwerp regeldruk, ook als dit uiteindelijk niet leidt tot een formeel advies. Hiertoe is het wederom van belang dat de werkrelatie tussen Actal en de departementen wordt verbeterd (zie paragraaf 3.6). Ten tweede is het mogelijk zinvol om naast concrete voorstellen voor de aanpassing van wet- en regelgeving meer aandacht te hebben voor conceptuele adviezen die gericht zijn op het verschaffen van nieuwe inzichten op de langere termijn. Het advies Merkbaar Minder Regeldruk is daar een positief voorbeeld van.

Kabinetsreactie

Waar het gaat om de impact valt tot slot op dat op elf van de 40 bestudeerde toetsen en strategische adviezen geen reactie van het kabinet is gevonden. Dit geldt zowel voor gevraagde als ongevraagde adviezen. In zes adviezen wordt wel op het advies van Actal in gegaan, maar slechts in algemene termen. Soms zijn er verklaringen voor het uitblijven van een specifieke reactie (wetsvoorstel ingetrokken, kabinetswissel, advies wordt meegenomen in groter traject), maar dit is niet in alle gevallen waarin het kabinet niet heeft gereageerd het geval. Bij een professionele werkrelatie past een reactie op een advies, zeker wanneer dat advies gevraagd is door het departement, ongeacht de opvattingen van de opdrachtgever over de inhoud van het advies. Het geven van een reactie draagt bij aan de transparantie, bevordert feedback op de kwaliteit en vergroot de impact van het betreffende adviescollege. Wij bevelen de departementen dan ook aan om beter invulling te geven aan artikel 24 van de Kaderwet adviescolleges.³⁰

²⁹ Bij deze constatering baseren wij ons op de vergelijking met de werkwijze van twee andere adviescolleges die we geëvalueerd hebben en de beleidstheorie uit het onderzoek 'Spelen met doorwerking'.

³⁰ Als het gaat om het ontwerp van ministeriële regelingen schrijft artikel 24, eerste lid, van de Kaderwet Adviescollege het volgende voor: Onze Minister stelt de beide kamers der Staten-Generaal binnen drie maanden na ontvangst in kennis van zijn standpunt over:

- a) een door hem gevraagd en tijdig uitgebracht advies over een vast te stellen ministeriële regeling of over te voeren beleid;
- b) een uit eigen beweging uitgebracht advies over hoofdlijnen van beleid.

Bijlage 1: Overzicht adviezen en gesprekspartners

Overzicht van de geïnventariseerde, geselecteerde en besproken toetsen

Kenmerk	Titel	Datum	Selectie	Gesprek met dossierhouder
SvE/PL/2011/031	Implementatie derde rijbewijsrichtlijn	24-3-2011		
SvE/PL/2011/041	Tijdelijk besluit begeleid rijden	7-4-2011	x	x
SvE/HS/2011/056	Fiscale agenda en regeldruk	30-5-2011		
JtH/HS/2011/077	Fiscale agenda: uitwerking in belastingplan 2012	2-9-2011	x	x
JtH/MK/2011/099	Advies Wet werken naar vermogen	7-10-2011	x	
JtH/FvK/2012/05	Advies wetsvoorstel gebruik camerabeelden en meldplicht datalekken	9-2-2012		
JtH/HS/2012/08	Wet op het accountantsberoep	10-2-2012	x	
JtH/TvdH/2012/029	Wijziging WVV 1994 i.v.m. o.a. invoering eendelig kentekenbewijs	4-4-2012		
JtH/RvZ/MK/2012/030	Wetsvoorstel Flexibel Werken	4-4-2012		
JtH/JvB/2012/033	Consultatie Besluit inburgering	26-4-2012		
JtH/RvZ/MK/2012/054	Wetsvoorstel verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd nr. 33290	15-6-2012		
JtH/MK/2012/070	Advies Wijzigingsbesluit Wfsv inzake premie-differentiatie	30-7-2012		
JtH/JvdB/JS/2012/135	Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	13-12-2012	x	
JtH/RvZ/JS/2013/012	Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs	18-1-2013	x	x
JtH/MK/JvdB/PO/018	Ex-ante toetsing conceptwetsvoorstel Jeugd	18-2-2013	x	x

JtH/RvZ/TH/2013/103	Ex-ante toets voorstel omgevingswet	21-5-2013		
JtH/RvZ/MK/2013/135	Nota van wijziging Participatiewet	30-7-2013		
JtH/RvZ/MK/2013/137	Wetsvoorstel herziening flexibele arbeid, ontslagrecht en Werkloosheidswet	16-8-2013	x	
JtH/MK/2013/141	Wetsvoorstel hervorming kindregelingen	23-8-2013	x	x
JtH/RvZ/MK/2013/146	Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN-verdrag Handicap	9-9-2013	x	x
JtH/RvZ/MK/2013/153	Wetsvoorstel Langdurige Intensieve Zorg	27-9-2013		
JtH/RvZ/HS/2013/195	Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit	20-11-2013	x	x
JtH/RvZ/JT/HS/2013/210	Wetsvoorstel kansspelen op afstand	17-12-2013	x	x
JtH/RvZ/MK/RH/2014/002	Wet pensioencommunicatie	13-1-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/003	Participatiebijdrage quotumdoelstelling	16-1-2014	x	
JtH/RvZ/MK/2014/005	Consultatie Invoeringswet Jeugdwet	28-1-2014		
JtH/RvZ/MK/RH/2014/011	Wet algemeen pensioenfonds	14-2-2014	x	
JtH/RvZ/MK/2014/042	Transitieplannen Langdurige Zorg en Wet Jeugd	18-4-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/044	Uitvoeringsbesluit Wet Jeugd	23-4-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/046	ConceptUitvoeringsbesluit Wet Langdurige zorg	28-4-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/078	Wet en AMvB personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	7-8-2014	x	
JtH/RvZ/MK/2014/080	Lagere regelgeving Quotumwet	14-8-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/082	Wet algemeen pensioenfonds (gewijzigd wetsvoorstel)	25-8-2014	x	
JtH/RvZ/RB/2014/089	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	10-9-2014	x	x
JtH/RvZ/MK/2014/116	Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg	7-11-2014	x	x
JtH/RvZ/MK/2014/126	Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget (pgb)	22-12-2014	x	x

Overzicht van de geïnventariseerde, geselecteerde en besproken strategische adviezen

Kenmerk	Titel	Datum	Selectie	Gesprek met dossierhouder
SvE/JvB/JS/2011/001	Advies Regeldruk Programma Duurzaam Inkopen	6-1-2011	x	x
SvE/MK/PL/054	Advies "Zorg voor minder regeldruk"	26-5-2011		
SvE/JvB/PO/2011/055	Advies Regels in ontwikkeling	30-5-2011		
JtH/JS/JvB/2011/081	Advies Bouwstenen voor minder regels	15-9-2011	x	
Onbekend	Armslag voor de politieprofessional	okt-11		
JtH/FvK/2011/104	Advies Aanscherpen aanpak vermindering regeldruk	27-10-2011		
JtH/TvdH/2011/129 JtH/TvdH/2011/130	Advies logboeken speeltoestellen	22-12-2011	x	x
Onbekend	Minder aangiftes, meer vertrouwen	2012		
JtH/MK/2012/06	Advies Verkenning loonsomheffing	9-2-2012	x	x
JtH/HS/MK/2012/032	Advies afschaffen ouderdomsverklaring ter controle van laag BTW-tarief	28-4-2012		
JtH/HS/2012/069	Eenmalige AL door BTW-verhoging	30-7-2012	x	x
JtH/RvZ/TH/2012/087	Advies gevelreinigers	18-9-2012	x	
JtH/LvdV/2012/095 JtH/RvZ/2012/096	Regeldruk parkeervergunning	19-9-2012		
JtH/HS/2012/082	Eenvoudige elektronische formulieren	24-9-2012		
JtH/PO/TvdH/2012/140	Minder regeldruk in de hygiëncodes	17-12-2012	x	
Onbekend	GBA-uittreksels	2013		
JtH/RvZ/MK/2013/003	btw-plicht bij kleine commissariaten	17-1-2013		
JtH/RvZ/JS/2013/024	Merkbaar minder regeldruk leraren	1-3-2013		
ontbreekt	Regels in bedrijf: sectorscan metaal	15-3-2013	x	
JtH/RvZ/TH/PO/2013/056	Borging veiligheid en kwaliteit kindercentra kan met minder regeldruk	18-3-2013	x	
JtH/RvZ/JS/2013/084	Merkbaar minder regeldruk	19-4-2013	x	x

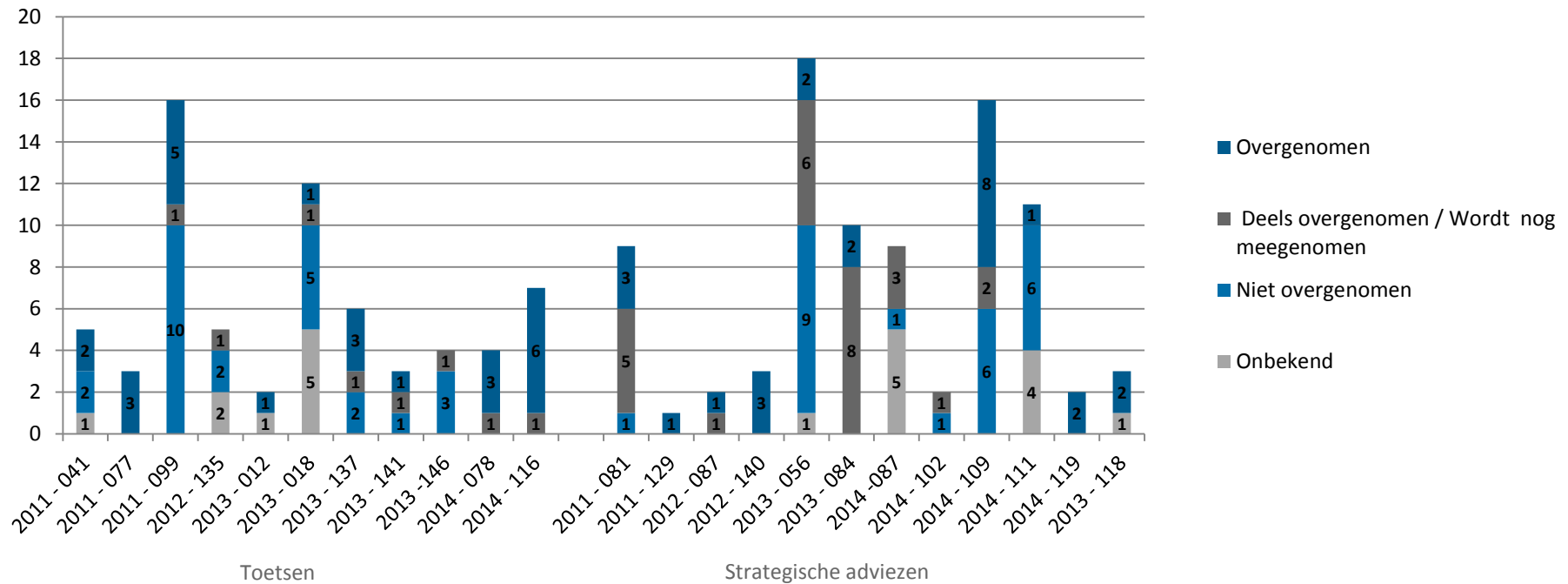
JtH/RvZ/MK/2013/091	Merkbaar minder regeldruk met digitale formulieren	6-5-2013		
JtH/RvZ/2013/110	Advies programmabrief Goed geregeld	31-5-2013	x	x
JtH/RVZ/HS/2013/118	Verkenning werkkostenregeling	17-6-2013	x	x
JtH/RvZ/TvdH/2013/121	Verminder regeldruk bij vuurwerkevenementen	1-7-2013		
JtH/RvZ/MK/2013/136	Wetsvoorstel versterking eigen kracht	8-8-2013		
RvZ/RH/2013/149	Dubbele registratie voor mesttransporteurs	20-9-2013	x	
JtH/RvZ/MK/RH/2013/156	Regeldruk in pensioendomein als gevolg van flexibele arbeidsrelaties en mobiliteit	2-10-2013		
JtH/RvZ/MK/2013/164	Regeldruk Kwaliteitsverslagen tandartsen	10-10-2013	x	
JtH/RvZ/TvdH/2013/176	Geen onnodige veiligheidseisen voor zwemmen in oppervlaktewater	24-10-2013		
JtH/RvZ/PL/2013/185	Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars	15-11-2013	x	x
JtH/RvZ/PL/PO/2013/173	Regels in bedrijf: sectorscan logistiek	26-11-2013		
JtH/RvZ/RH/TvdH/2014/029	Regeldruk voor kleine ondernemers onverminderd hoog	2-4-2014		
JtH/RvZ/MK/2014/034	Tewerkstelling buitenlandse werkstudenten	8-4-2014		
JtH/RvZ/TH/2014/048	Seriematig geproduceerde stookinstallaties	1-5-2014		
JtH/RvZ/RB/PO/2014/074 JtH/RvZ/RB/PO/2014/079	Regeldruk bij aanbesteden	29-7-2014		
JtH/RvZ/JT/TZ/2014/018	Regeldruk door verandering van weten regelgeving	17-8-2014		
JtH/RvZ/MK/PO/2014/087	Advies regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels	2-9-2014	x	x
JtH/RvZ/MK/PL/2014/093	Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen	22-9-2014	x	x
JtH/RvZ/HS/2014/102	Regeldruk bij legionellabeheersing	23-10-2014	x	x

JtH/RvZ/PO/TvdH/2014/109	Verminderen regeldruk REACH voor het MKB	4-11-2014	x	x
JtH/RvZ/2014/111	Voorjaarsrapportage regeldruk	5-11-2014	x	x
JtH/RvZ/PO/TvdH/2014/119	Regeldruk Wet natuurbescherming	19-11-2014	x	
JtH/RvZ/RB/2014/122	Regeldruk bij voorstel Wet Open Overheid	4-12-2014		

Bijlage 2: Impact per advies

Op basis van de toezeggingen in Kamerbrieven en Kamerdebatten is in de figuren hierna per toets en strategisch advies aangegeven in welke mate de aanbevelingen zijn overgenomen. Dit overzicht bevat alleen de adviezen waarop een specifieke reactie is gevonden van het Kabinet (en niet de adviezen waarop geen reactie is gegeven of slechts een algemene reactie).

Mate van overname van aanbevelingen per dossier

Figuur 19. Mate van overname van de aanbevelingen per advies.

Bijlage 3: Spreiding over beleidsvelden

Onderzoeksvraag 1b bevatte de vraag: Welke beleidsvelden werden in het kader van de advisering het meest behandeld in de adviezen? Het documentenonderzoek wijst uit dat de adviezen in de meeste gevallen specifieke beleidsvelden betreffen. In enkele gevallen is een advies gericht op kabinetsbrede regeldruk. In onderstaande tabel is aangegeven op welk beleidsveld de adviezen betrekking hebben.

	Toetsen	Strategische adviezen	Toetsen en strategische adviezen
Participatie en inkomenswaarborging	9	2	11
Fiscale zaken	4	5	9
Zorg	5	3	8
Volksgesondheid	4	2	6
Werk	4	2	6
Bereikbaarheid	3	2	5
Wonen en bouwen	1	3	4
Bedrijfsleven & Innovatie	0	3	3
Milieu	0	3	3
Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk	0	3	3
Onderwijs	1	1	2
Ruimte en water	0	2	2
Agro	0	1	1
Energie, telecom en mededinging	0	1	1
Internationale Samenwerking	0	1	1
Natuur en regio	0	1	1
Politie	0	1	1
Immigratie, Integratie en Asiel	1	0	1
Preventie, jeugd en sancties	1	0	1
Rechtspleging en rechtshandhaving	1	0	1
Regeldruk algemeen	0	5	5

Onbekend	2	3	5
Totaal	36	44	80

Tabel 1. De verdeling van de door Actal uitgebrachte toetsen en strategische adviezen over de verschillende beleidsvelden (n = 80 adviezen).

De beleidsvelden waarop het grootste aantal adviezen van Actal betrekking hebben zijn Participatie en Inkomenswaarborging (SZW), Fiscale Zaken (Financiën) en Zorg (VWS).

Bijlage 4: Factsheets strategische adviezen

1. Advies Regeldruk Programma Duurzaam Inkopen

1.1. Algemeen

Kenmerk: SvE/JvB/JS/2011/001

Titel: Advies Regeldruk Programma Duurzaam Inkopen

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM)

Datum: 6 januari 2011

Aanleiding en achtergrond

Actal is door de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (IenM) gevraagd advies te geven over de administratieve lasten van het Duurzaam Inkopen beleid. In dit beleid wordt voorgeschreven om op basis van duurzaamheidscriteria de leverancier van goederen te selecteren.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert productcriteria voor inkoop die overeenkomen met reeds geldende wet- en regelgeving te schrappen.
2. Actal adviseert de duurzaamheidsambities en -doelen van het beleid aan ondernemers duidelijk te maken.
3. Actal adviseert de werkwijze op basis van duurzaamheidscriteria te schrappen, als dit niet duidelijk bijdraagt aan werkelijke verduurzaming.

1.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert de aanbevelingen op achterliggend onderzoek van Sira Consulting, uitgevoerd in opdracht van het toenmalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), en op onderzoek van KPMG, uitgevoerd in opdracht van Actal. In deze achterliggende rapporten wordt onder andere gebruik gemaakt van het Standaard Kostenmodel (SKM). Daarnaast heeft Actal zelf gesprekken gevoerd met expertpanels. Het is onbekend hoeveel expertpanels Actal heeft geraadpleegd.

Achterliggend onderzoek

Het achterliggende onderzoek voor het advies van Actal bestaat uit twee rapporten:

1. *Administratieve lasten Duurzaam Inkopen*, van Sira Consulting. Dit rapport stelt dat de administratieve lasten van het programma tussen de € 10 en € 169 miljoen per jaar liggen. Deze lasten zijn voornamelijk het gevolg van de milieu criteria binnen het Duurzaam inkopen programma en dus in mindere mate van de sociale criteria.
2. *Inhoudelijke nalevingslasten Programma Duurzaam Inkopen Overheid: Onderzoek naar 4 sectoren*, van KPMG. Dit rapport concludeert dat de duurzaamheidscriteria leiden tot lagere innovatie en hogere kosten voor het bedrijfsleven, omdat de ontwikkeling van duurzaamheidscriteria onvoorspelbaar is. Daarnaast zijn

de inhoudelijke nalevingslasten 10% tot 20% hoger dan normaal. Dit is het gevolg van het feit dat productie van duurzame producten duurder is.

Actal gebruikt de getallen en conclusies uit deze rapporten om zijn argumentatie op te bouwen en te stellen dat het programma Duurzaam inkopen fundamenteel moet worden herzien. Het rapport van KPMG concludeert echter wel dat voor twee van de vier onderzochte sectoren de lasten niet zullen stijgen. Deze bevinding komt niet terug in het advies van Actal.

De eerste aanbeveling van Actal, om productcriteria te schrappen die overeenkomen met bestaande wet- en regelgeving, is niet terug te leiden op de rapporten. De aanbeveling om duurzaamheidsambities en –doelen duidelijk te maken aan ondernemers (aanbeveling 2) komt overeen met de conclusies uit het KPMG rapport. De laatste aanbeveling, om het werken met duurzaamheidscriteria te schrappen, komt overeen met het totaalbeeld dat naar voren komt uit beide rapporten.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het advies van Actal is volgens de dossierhouder goed leesbaar en duidelijk opgezet. Het is begrijpelijk dat Actal tot de conclusies komt, maar de argumentatie miskent soms de complexiteit van de werkelijkheid. Voorbeelden van deze complexiteit zijn dat het erg moeilijk is een goede balans te vinden tussen wat je wel en niet aan duurzaamheidseisen kan stellen en het feit dat het speelveld continu verandert door voortschrijdend inzicht en nieuwe innovaties. Dit maakt het erg lastig om van te voren concreet te maken wat de langere termijn doelen zijn (aanbeveling 2) en worden criteria soms ingehaald door nieuwe wet- en regelgeving (aanbeveling 1). Daarnaast is het vaststellen van de daadwerkelijke bijdrage aan duurzaamheid vaak het onderwerp van discussies en onder invloed van lobby's vanuit betrokken sectoren (aanbeveling 3). Ondanks dat deze complexiteit volgens de dossierhouder niet goed wordt erkend, herkennen inkopende partijen zich volgens de dossierhouder wel in de problematiek die Actal schetst.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat Actal in het advies zelf juist over de complexiteit heeft opgemerkt dat 'het instrument van de criteriadocumenten ongeschikt is om recht te doen aan de complexiteit en veelzijdigheid van het begrip duurzaamheid'. Ondernemers kunnen in de praktijk niet goed uit de voeten met de steeds wisselende criteria, omdat de snelle veranderingen op gespannen voet staan met de meerjarige investeringsbeslissingen die bedrijven moeten nemen als zij investeren in duurzaamheid. De praktijk staat op gespannen voet met het perspectief van de wetgever.

1.3. Impact

Mate van overname

In een brief aan de Tweede Kamer van 23 juni 2011³¹ geeft de staatssecretaris van IenM aan dat het advies van Actal handvatten biedt voor het verminderen van de regeldruk van het programma Duurzaam inkopen. De staatssecretaris gaat niet specifiek in op deeladviezen van Actal, maar betreft de aanbevelingen bij een breder advies dat is uitgebracht door VNO-NCW, MKB-Nederland, MVO Nederland, NEVI en De Groene Zaak.

Reacties burgers en bedrijven

Op het advies van Actal is commentaar gekomen vanuit onder andere MVO Nederland,³² De Groene Zaak³³ en de Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement (NEVI)³⁴. Zij stellen dat het advies van Actal een eenzijdige

³¹ Brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, d.d. 2 juni 2011. Kenmerk: DGM/PDI 2011047226.

³² <http://mvonederland.nl/nieuws/actal-onderzoek-naar-duurzaam-inkopen-miskent-complexiteit-duurzaamheid>.

³³ <http://www.p-plus.nl/nieuws/4664>.

en vooral negatieve blik geeft op het programma Duurzaam inkopen. De kosten van het programma zouden niet worden afgewogen tegen de baten van duurzaamheid en de kritiek vanuit het bedrijfsleven zou vooral komen van achterlopers op het gebied van duurzaamheid. Daarnaast is er kritiek op de objectiviteit van het rapport van KPMG en het advies van Actal omdat niet is te herleiden met welke bedrijven is gesproken.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Naar aanleiding van het advies van Actal hebben leden van de PVV- en de VVD-fracties vragen gesteld over de houdbaarheid van het Duurzaam inkopen beleid.³⁵ Op basis hiervan en de bovengenoemde reacties vanuit verschillende organisaties heeft de staatssecretaris opdracht gegeven een extra onderzoek uit te laten voeren door VNO-NCW, MKB-Nederland, MVO Nederland, NEVI en De Groene Zaak. In dit onderzoek is vanuit een breed perspectief advies uitgebracht over de toekomst van het duurzaam inkopen programma. De aanbevelingen uit dit rapport zijn vervolgens samen met het advies van Actal meegenomen in een verbetertraject voor het programma Duurzaam inkopen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies van Actal kaartte volgens de dossierhouder een aantal problematische punten van het programma duurzaam inkopen aan, die over het algemeen werden gedragen door inkopende partijen. Het advies gaf dan ook niet echt nieuwe inzichten, maar werd vooral gebruikt als aanleiding om de reeds bekende knelpunten opnieuw te benoemen. Met name VNO-NCW greep volgens de dossierhouder het advies aan om haar punt te maken bij het ministerie. Uiteindelijk zijn door het advies verschillende duurzaamheidscriteria en bewijsmiddelen aangepast of geschrapt. Daarnaast heeft de aandacht voor de problematiek en de afhandeling hiervan geleid tot een breder draagvlak voor het Programma Duurzaam Inkopen en daardoor tot een effectievere inzet van het instrument. De impact van het advies was volgens de dossierhouder daarom aanzienlijk.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal wijst erop dat Actal in 2009 ook een advies over de Administratieve lasten en regeldruk van duurzaam inkopen heeft gegeven (SvE/JvB/2009/078). Het tweede advies Duurzaam Inkopen moet in samenhang met het eerste advies bekeken worden. Het tweede advies is tot stand gekomen doordat de Tweede Kamer vroeg om een berekening van de administratieve lasten van duurzaam inkopen. Een belangrijke impact van de twee adviezen is volgens de accounthouder geweest dat Actal het aspect regeldruk heeft geagendeerd in de politieke en maatschappelijke discussie over duurzaam inkopen.

³⁴ http://www.nieuwsbriefmilieueconomie.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=82:reactie-kpmg-rapport-duurzaam-inkopen&catid=35&Itemid=129.

³⁵ <http://www.efmpartners.nl/actualiteiten/10-stoere-taal-over-duurzaam-inkopen-en>
Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld door René Dercksen van de Partij voor de Vrijheid betreffende duurzame inkoop (d.d. 25-06-2011).

2. Advies Bouwstenen voor minder regels

2.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/JS/JvB/2011/081

Titel: Advies Bouwstenen voor minder regels

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Datum: 15 september 2011

Aanleiding en achtergrond

Actal is door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gevraagd in een vroeg stadium mee te denken over de fundamentele herziening van de bouwregelgeving. Hierbij is Actal gevraagd een oordeel te geven over de regeldruk die voortvloeit uit de huidige bouwregelgeving en minder belastende alternatieven ten opzichte van de huidige bouwregelgeving aan te dragen. De minister heeft hierbij gevraagd rekening te houden met een zorgvuldige borging van de publieke belangen die in de bouwsector spelen, te weten veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Actal gaat in dit advies op deze punten in en adviseert daarnaast om in een later stadium ook concrete wetten door Actal te laten toetsen op regeldruk.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om per beleidsdoel te onderzoeken of en in hoeverre private oplossingen mogelijk (en wenselijk) zijn en of regelgeving het meest aangewezen instrument is.
2. Actal adviseert om alternatieve mogelijkheden (buiten de bouwregelgeving) voor het bereiken van een vermindering van de broeikasgasemissie te onderzoeken, zodat de bouwregelgeving (deels) van de hieraan verbonden eisen kan worden verlost.
3. Actal adviseert toepassing van een licht regime waarbij niet alle technische aspecten worden betrokken voor niet-unieke bouwwerken.
4. Actal adviseert de bouwvoorschriften toegankelijker en begrijpelijker te maken voor gebruikers. Hierbij kan bijvoorbeeld het digitale instrument 'Verbouwkompas' gebruiksvriendelijker worden gemaakt en een bredere bekendheid worden gegeven.
5. Actal adviseert om de mogelijkheden voor het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid, inclusief een bijbehorend sanctieregime, te benutten. Bovendien adviseert Actal indien mogelijk procedures korter te maken, zoals de gebruiksvergunning in de kinderopvang.
6. Actal adviseert om bij de herziening van de bouwregelgeving voldoende mogelijkheden voor maatwerk te bieden — om de risico's daar te bestrijden waar ze zich voordoen.
7. Actal adviseert het principe 'geen welstandseisen, tenzij' te hanteren, waarbij expliciete (transparante) standaarden worden gebruikt. Daarbij verdient volgens Actal ambtelijke toetsing van welstand als minder belastend alternatief voor toetsing door welstandscmissies te worden overwogen.
8. Actal adviseert een proactieve rol voor de overheid in het contact met indieners van bouwaanvragen. Vanuit het oogpunt van dienstverlening zou voor alle complexe aanvragen de mogelijkheid van een accountmanager moeten worden geboden. Actal adviseert dat de overheid de omgeving actief informeert bij ingrijpende bouwinitiatieven en bestemmingswijzigingen.

9. Actal adviseert een centraal register in te richten voor gelijkwaardige maatregelen waarvoor het ministerie autorisatie verleent.

2.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert de aanbevelingen in dit advies op eigen bureauonderzoek en op (groeps)gesprekken met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de (semi)publieke sector en de wetenschap. Actal heeft gesproken met diverse individuele ondernemers en vertegenwoordigers van de volgende organisaties: BNA, brandweer, FME-CWM, gemeente, Kamer van Koophandel, KHN, LTO, MKB Nederland, Koninklijke Metaalunie, TU Delft en Vereniging Eigen Huis. In het onderzoek is het toetsingskader toegepast waarin de volgende vragen zijn beantwoord: 1) Is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?; 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?.

Achterliggend onderzoek

Er is voor dit advies geen achterliggend onderzoek uitgevoerd. Wel verwijst Actal naar een rapport van Ecorys uit 2009 waarin de inhoudelijke nalevingskosten van het bouwbesluit worden geraamd op € 600 miljoen per jaar.³⁶ Actal neemt in zijn advies deze beraming van de kosten over.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

2.3. Impact

Mate van overname

In een brief aan de Tweede Kamer reageert de minister van BZK op het advies van Actal. De minister geeft hierin aan dat het advies goed aansluit bij de inzet van het kabinet. Van de negen aanbevelingen worden er twee geheel overgenomen en vijf meegenomen in verdere besluitvorming. Eén van de aanbevelingen wordt grotendeels niet overgenomen en van één van de aanbevelingen is het niet duidelijk in hoeverre deze wordt meegenomen.

De eerste aanbeveling, om per beleidsdoel te onderzoeken of en in hoeverre private oplossingen mogelijk en wenselijk zijn, wordt door het kabinet overgenomen. Er wordt expliciet gesteld dat de overheid zich zal heroriënteren op de kerntaken van de overheid in het bouwproces. De tweede aanbeveling, om te bezien of vermindering van de broeikasgasemissie buiten het bouwbeleid kan worden gerealiseerd, kan volgens de minister nauwelijks worden overgenomen vanwege verplichtingen die vloeien uit Europese regelgeving.

Aanbeveling drie, vier, zes, acht en negen worden nog meegenomen in verdere besluitvorming. De minister geeft aan dat zal worden bezien of bij eenvoudige bouwwerken kan worden volstaan met toepassing van eenvoudige bouwvoorschriften (aanbeveling drie en zes). De minister geeft verder aan te zullen blijven werken aan toegankelijke en begrijpelijke bouwvoorschriften (aanbeveling vier) en dat zal worden bezien hoe verschillende partijen beter bij bouwinitiatieven en bestemmingsplanwijzigingen kunnen worden betrokken

³⁶ Ecorys, Proefmeting overige nalevingskosten bouwbesluit, 2009, onderzoek in opdracht van Actal.

(aanbeveling acht). Het adviespunt om een centraal register van gelijkwaardige maatregelen in te richten (aanbeveling 9), zal bij de uitvoering van het advies van de Commissie Dekker³⁷ worden meegenomen.

De minister geeft aan dat aanbeveling vijf, om mogelijkheden voor het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid te benutten en om procedures korter te maken, goed aansluit bij het kabinetsbeleid. In hoeverre de aanbeveling wordt meegenomen is niet duidelijk. Tot slot geeft de minister aan dat gemeenten niet langer verplicht zijn om welstandsadvies bij welstandscommissies in te winnen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan aanbeveling zeven, om het principe 'geen welstandseisen, tenzij' te hanteren.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de website VergunningMakelaar.nl³⁸ en de website Omgevingsweb.nl³⁹. Er worden in deze vermeldingen geen uitspraken gedaan over de kwaliteit of de conclusies van het advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

³⁷ De adviescommissie onder leiding van Sybilla Dekker heeft het advies *Gemeenten en corporaties; de vrijblijvendheid voorbij. Wederkerig en verplichtend* uitgebracht. Het is een advies aan de VNG over de relatie tussen gemeenten en woningcorporaties.

³⁸ <http://www.vergunningmakelaar.nl/nieuwsarchief/37-nieuws-archief/36-actal-bouwstenen-voor-minder-regels.html>.

³⁹ <http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/1040>.

3. Advies logboeken speeltoestellen

3.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/TvdH/2011/129

Titel: Advies logboeken speeltoestellen

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Economie, Landbouw en Innovatie (Nu EZ).

Datum: 22 december 2011

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft vanuit het bedrijfsleven signalen ontvangen over de regeldruk die wordt veroorzaakt door het verplicht bijhouden van logboeken voor speeltoestellen. Deze verplichting is vastgelegd in het *Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen* (WAS) en wordt gecontroleerd door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Actal geeft ongevraagd advies aan de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Economie, Landbouw en Innovatie (nu EZ) over deze verplichting.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert het verplicht bijhouden van de logboeken af te schaffen en aan de beheerder van het toestel over te laten hoe deze zijn verantwoordelijkheid invult.

3.2. Kwaliteit

Methode

Actal heeft voor dit advies gesproken met de brancheorganisatie voor recreatieondernemers in Nederland (RECRON), het ministerie van VWS en de NVWA. Hierbij is het vaste toetsingskader gebruikt, waarbij vooral is ingegaan op de tweede vraag: Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder was niet nauw betrokken bij het advies en kan daardoor beperkt uitspraken doen over de kwaliteit van het advies. Wel geeft de dossierhouder aan dat het advies goed werd ontvangen door het departement. Men kon zich vinden in de signalen die werden geuit en de aanbeveling die hier uit volgde. Al met al was het advies volgens de dossierhouder bruikbaar.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal heeft geen aanvullende uitspraken gedaan over de kwaliteit van het advies.

3.3. Impact

Mate van overname

In de rapportage over de evaluatie van het *Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen* (WAS) van juli 2012 geeft de minister aan dat het advies van Actal wordt overgenomen: 'In de regelgeving wordt niet langer expliciet verplicht tot het bijhouden van een logboek bij het beheer van een attractie- én speeltoestellen. Het is aan de ondernemer zelf om ervoor te zorgen en op praktische wijze aantoonbaar te maken dat het toestel zodanig is geïnstalleerd, gemonteerd, geïnspecteerd en onderhouden dat het toestel veilig is voor de gebruiker.'

Reacties burgers en bedrijven

De brancheorganisatie voor recreatieondernemers in Nederland (RECRON) is blij met het advies en stelt op haar website het volgende: 'Actal, het Adviescollege toetsing regeldruk, adviseert het kabinet om de verplichting voor het bijhouden van logboeken voor speeltoestellen te schrappen. Dit advies komt mede dankzij jarenlange intensieve lobby van RECRON, in samenwerking met VNO-NCW en MKB-Nederland.'⁴⁰

Overige effecten binnen overheidsorganen

Kamerlid Erik Ziengs (VVD) heeft er in januari 2012 bij de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op aangedrongen dat er snel antwoord kwam op het advies van Actal. Deze reactie kwam in juli 2012 in de rapportage over de evaluatie van het *Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen* (WAS).

Perceptie dossierhouder departement impact

De dossierhouder geeft aan dat het advies van Actal enige impact heeft gehad. Het advies van Actal om in plaats van met een logboek voor speeltoestellen met een vrij format te werken, is overgenomen. Feitelijk verandert er hierdoor volgens de dossierhouder echter weinig, aangezien beheerders zichzelf nog steeds moeten verantwoorden en het vaste format nog steeds gebruikt kan worden. Het advies van Actal heeft dit onderwerp volgens de dossierhouder niet op de agenda gezet. De evaluatie van de wet stond al gepland en signalen over de regeldruk waren deels al bekend bij het ministerie. Volgens de dossierhouder is het advies van Actal dus niet de aanleiding geweest het onderwerp als zodanig op de agenda te zetten.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal geeft aan dat het niet vreemd is dat het signaal reeds bekend was bij het ministerie. Dat komt vaker voor, omdat burgers en bedrijven vaak hun knelpunten pas bij Actal aankaarten wanneer eerdere pogingen bij het departement geen resultaat hebben gehad. Verder neemt Actal altijd contact op met het betreffende departement als het een signaal in behandeling neemt. Daarbij checkt Actal bij het departement (en bij andere partijen) of het signaal breder herkend wordt. In het geval van de signalen over regeldruk rond logboeken speeltoestellen werd het signaal inderdaad herkend door het departement. Ontwikkelingen kwamen volgens de accounthouder Actal mooi samen doordat er ook een evaluatie van de wet gepland stond. Het lag dus voor de hand om in het advies daarbij aan te sluiten. In de Kamerbrief geeft de minister aan dat het advies van Actal wordt overgenomen.

⁴⁰ <http://www.recron.nl/k/n914/news/view/43204/48841/aandacht-tweede-kamer-voor-afschaffen-logboek-speeltoestellen.html>.

4. Verkenning loonsomheffing

4.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/MK/2012/06

Titel: Advies Verkenning loonsomheffing

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Financiën

Datum: 9 februari 2012

Aanleiding en achtergrond

Actal brengt ongevraagd advies uit over de *Verkenning Loonsomheffing* die door de staatssecretaris van Financiën naar de Tweede Kamer is gestuurd. Met de toezending van de verkenning geeft de staatssecretaris volgens Actal invulling aan de in de *Fiscale agenda* opgenomen toezegging om de contouren in beeld te brengen van een eenvoudig stelsel van het heffen in de loondomeinen. Actal brengt in een ongevraagd advies zijn reactie op de inhoud van de verkenning onder de aandacht van de staatssecretaris.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de regeldruk en uitvoeringskosten van de loonsomheffing zo snel mogelijk te kwantificeren, zodat besluitvorming over een vervolgstap op korte termijn mogelijk wordt.

4.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft gehanteerd om tot aanbevelingen te komen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het advies was volgens de gesprekspartners van gemiddelde kwaliteit. Het advies is goed leesbaar, ook voor lezers die minder van het onderwerp afweten. Daarnaast zijn de meeste conclusies van Actal valide. Op sommige punten zou het volgens de gesprekspartners wenselijk zijn als Actal een meer diepgaande onderbouwing van conclusies zou geven. Daarnaast missen de gesprekspartners een uitwerking van concrete aanbevelingen voor het departement. Doordat er geen concrete vervolgstappen worden geadviseerd door Actal is het advies volgens de gesprekspartners ondanks de valide conclusies beperkt bruikbaar.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat Actal zitting heeft gehad in een werkgroep van de ministeries van SZW, Fin en EZ. In de bijeenkomsten van deze werkgroep (in de periode juli – december 2011) is de verkenning van de loonsomheffing inhoudelijk besproken. Eventuele concrete vervolgstappen waren na afronding van de verkenning nog niet aan de orde, omdat de departementen eerst een standpunt van de Tweede Kamer over de wenselijkheid van deze heffing wilde hebben. Om verantwoorde besluitvorming door de Kamer te bespoedigen

en mogelijk te maken heeft Actal geadviseerd om eerst de gevolgen voor de regeldruk en de uitvoeringskosten in beeld te brengen. Dat was met de verkenning nog niet gebeurd.

De opmerking van de dossierhouder over het ontbreken van concrete vervolgstappen kan de accounthouder van Actal niet goed plaatsen, gezien de beperkte strekking van het advies en de gemaakte keuze (door het departement) over de wijze van informeren van de Tweede Kamer.

4.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

Op Drimble.nl wordt vermeld dat Actal een advies aan de staatsecretaris heeft geschreven. Op de website zijn alleen de eerste zinnen van het bericht leesbaar.⁴¹ Daarbuiten zijn geen reacties van burgers en bedrijven op het advies gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Volgens de gesprekspartners heeft het advies van Actal zeer weinig impact gehad. Het onderwerp loonsomheffing stond al op de politieke agenda. Vlak na het uitbrengen van het advies is het kabinet gevallen, waardoor het onderwerp volgens de gesprekspartners van de politieke agenda is verdwenen en het advies geen relevantie meer had. Door het ontbreken van concrete vervolgstappen heeft het advies ook niet tot nieuwe inzichten geleid binnen het departement.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder geeft aan dat in het bedrijfsleven ten tijde van het uitbrengen van het advies verschillend over de loonsomheffing werd gedacht. De reden hiervan was dat de te verwachten (positieve) effecten voor de regeldruk nog niet onomstotelijk waren aangetoond. Daarom was de aanbeveling van Actal over het in beeld brengen van de regeldrukgevolgen belangrijk. Volgens de accounthouder is de aanbevolen berekening niet meer gemaakt, maar is nog wel gekeken of de beoogde effecten ook daadwerkelijk zouden kunnen worden behaald. Het advies had volgens Actal niet het oogmerk om de loonsomheffing op de politieke agenda te krijgen; daar stond hij al op. Actal heeft juist geadviseerd omdat het onderwerp op de politieke agenda stond. Doordat in het bedrijfsleven over de (effecten van de) loonsomheffing te verschillend werd gedacht, is na het vallen van het kabinet het onderwerp van de politieke agenda verdwenen.

⁴¹ <http://drimble.nl/dossiers/belastingen/7547568/actal-vervolgstappen-nodig-voor-loonsomheffing.html>.

5. Advies gevelreinigers

5.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/TH/2012/087

Titel: Advies gevelreinigers

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Het advies van Actal is in eerste instantie gericht aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarnaast is ook een afschrift van het advies gestuurd aan het ministerie van Economische Zaken (toenmalig ELI) en het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM).

Datum: 18 september 2012

Aanleiding en achtergrond

Naar aanleiding van een signaal van de Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten (OSB) brengt Actal advies uit over de regeldruk die gevelreinigers ervaren bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Gemeenten zouden bij het verlenen van toestemming voor het reinigen van gevels, het plaatsen van daartoe benodigde objecten (steigers en hekwerken), en het lozen van verontreinigd water veel verschillende regels hanteren middels Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV's). Dit resulteert in een complexe situatie voor ondernemers.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om in te zetten op het hanteren van algemene regels en het schrappen van de vergunningplicht en de meldplicht voor het reinigen van gevels en het plaatsen van objecten. Actal adviseert daarbij richting gemeenten die de objectvergunning uit de Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) schrappen, te benadrukken geen meldplicht te introduceren.
2. Actal adviseert om, desgewenst in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, te onderzoeken of een dergelijke vergunning- en meldplicht ook geldt voor andere beroepsgroepen. Actal adviseert deze vergunning- en meldplicht, waar mogelijk, te schrappen.

5.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft toegepast bij het opstellen van zijn bevindingen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

5.3. Impact

Mate van overname

In een brief van de minister van BZK aan Actal wordt specifiek ingegaan op de aanbevelingen van Actal. Hierin wordt gesteld dat de eerste aanbeveling, onder andere om in te zetten op het hanteren van algemene regels en het schrappen van de vergunningplicht en de meldplicht voor het reinigen van gevels, is overgenomen. De minister van BZK stelt dat de VNG gemeenten heeft opgeroepen het advies van Actal ter harte te nemen en de regeldruk voor gevelreinigers te verminderen.

Over de tweede aanbeveling, onderzoeken of dergelijke vergunning- en meldplicht ook geldt voor andere beroepsgroepen en om deze waar mogelijk te schrappen, wordt gemeld dat dit zal worden meegenomen in overleggen met MKB-Nederland en brancheverenigingen. Indien er signalen naar voren komen waaruit blijkt dat dit het geval is, zullen deze aan de VNG worden doorgegeven met het verzoek de signalen aan te pakken.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de website [ServiceManagement.nl](http://servicemanagement.nl)⁴² en de website [CleanTotaal.nl](http://cleantotaal.nl)⁴³. Hierbij wordt gemeld dat de Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten (OSB) het advies van Actal onderschrijft.⁴⁴ Daarnaast geeft gevelexpert Henk Mulder, verbonden aan het OSB, aan dat het voorstel van Actal een goede ontwikkeling is, maar dat wel geborgd moet blijven dat de werkzaamheden worden uitgevoerd door professionele bedrijven.⁴⁵

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁴² <http://servicemanagement.nl/actal-schaf-vergunning-en-meldplicht-gevelreiniging-af/> en <http://servicemanagement.nl/vng-geeft-gehoor-aan-advies-regeldruk-gevelreinigers-te-beperken/>.

⁴³ <http://www.cleantotaal.nl/nieuws/N2N1465/Laatste-nieuws/Actal-Schaf-vergunning-en-meldplicht-gevelreiniging-af/>.

⁴⁴ <http://servicemanagement.nl/actal-schaf-vergunning-en-meldplicht-gevelreiniging-af/>.

⁴⁵ <http://www.cleantotaal.nl/nieuws/N2N1465/Laatste-nieuws/Actal-Schaf-vergunning-en-meldplicht-gevelreiniging-af/>.

6. Eenmalige AL door btw-verhoging

6.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/HS/2012/069

Titel: Eenmalige AL door btw-verhoging

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Financiën

Datum: 19 september 2012

Aanleiding en achtergrond

Actal reageert met dit advies op de *Wet Uitwerking Fiscale Maatregelen 2013* waarin onder andere wordt aangegeven dat het btw percentage zal stijgen van 19% naar 21%. Actal geeft aan signalen te hebben ontvangen dat de veranderdatum van deze maatregel, 1 oktober 2012, zal leiden tot hoge eenmalige regeldrukkosten voor het bedrijfsleven.

Aanbevelingen Actal

Actal geeft in dit advies geen concrete aanbevelingen. Wel wordt afgesloten met de zin: 'Wij verzoeken u de eenmalige administratieve lasten voor bedrijven door de btw-verhoging per 1 oktober 2012 alsnog in beeld te brengen en aan te geven op welke wijze u deze lasten zal compenseren.'

6.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft gehanteerd om tot aanbevelingen te komen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Aangezien Actal in dit zeer korte advies geen onderbouwing geeft, kunnen gesprekspartners niets zeggen over de kwaliteit van de analyse. De gesprekspartners zijn kritisch op de aanbeveling van Actal om aan te geven op welke wijze de eenmalige administratieve lasten zullen worden gecompenseerd, aangezien dit berust op een afspraak die op het moment van het advies niet meer van toepassing was.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder geeft aan dat het advies uiteenzet waarom het tussentijds wijzigen van het btw-tarief zeer belastend is voor ondernemers. Verder constateert het advies dat de regeldrukgevolgen niet in beeld zijn gebracht en dus geen rol hebben kunnen spelen in de besluitvorming. Voor die constatering is niet veel onderbouwing nodig.

6.3. Impact

Mate van overname

In beschikbare officiële stukken is het advies van Actal niet terug te vinden. Wel wordt in een onderzoek van SEO Economisch Onderzoek naar de verhoging van btw-tarieven voor de podiumkunsten⁴⁶ vermeldt dat het Actal advies niet is opgevolgd. Het kabinet heeft volgens het onderzoek, dat is geschreven in opdracht van de Eerste Kamer, enkel een schatting gemaakt van de kosten. Volgens de onderzoekers mist deze schatting echter een aantal belangrijke componenten.

Reacties burgers en bedrijven

- Het advies van Actal wordt enkele malen genoemd in de media (op FiscaaluptoDate⁴⁷ en op BusinessInnovator.nl⁴⁸). Hierbij wordt enkel vermeld dat Actal dit advies heeft uitgebracht en wordt niet verder ingegaan op de kwaliteit van het advies of de conclusies.
- Daarnaast wordt het advies zoals hierboven vermeld ook aangehaald in het onderzoek van SEO Economisch Onderzoek.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De gesprekspartners geven aan dat het advies geen impact heeft gehad. Het advies van Actal (om de eenmalige administratieve lasten voor bedrijven alsnog in beeld te brengen) was volgens de gesprekspartners niet bruikbaar omdat het politiek gezien te laat kwam: het wetsvoorstel was al aanvaard. Gesprekspartners waren ook verrast dat Actal in dat stadium nog een ongevraagd advies uitbracht, te meer daar vooraf geen communicatie over had plaatsgevonden met het departement.

Perceptie Actal accounthouder impact

Volgens de accounthouder van Actal was het departement van mening dat het in kaart brengen van de eenmalige regeldrukkosten niet noodzakelijk was. Dit strookt volgens de accounthouder van Actal niet met het kabinetsstandpunt dat alle gevolgen voor de regeldruk in beeld moeten worden gebracht (zoals onlangs bevestigd in het AO van 5 december 2015) en bevestigt volgens de accounthouder dat in de praktijk niet alle gevolgen voor regeldruk in kaart worden gebracht. Gelet op de maatschappelijke commotie over de btw-verhoging en vooral ook de timing van die verhoging (merkbaarheid regeldruk) vond Actal het belangrijk om hier advies over uit te brengen, zeker ook omdat de regeldruk bij een wijziging per 1 oktober (dus in het lopende fiscale jaar) volgens de accounthouder van Actal veel hoger is dan bij een wijziging per 1 januari (dus aan het begin van het nieuwe fiscale jaar).

⁴⁶ Verhoging BTW-tarieven podiumkunsten, Referentie: M9499713/2/20495153, SEO Economisch Onderzoek, 2010, p. 6. Via: http://www.seo.nl/uploads/media/Notitie_voorstel_verhoging_BTW-tarief_podiumkunsten.PDF.

⁴⁷ <http://www.futd.nl/fiscaal-nieuws/4764/actal-wil-duidelijkheid-over-administratieve-lasten-van-btw-verhoging/>.

⁴⁸ <http://www.businessinnovator.nl/blog-sjouke-bi/lasten-van-btw-verhoging-compenseren>.

7. Hygiënecodes

7.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/PO/TvdH/2012/140

Titel: Minder regeldruk in de hygiënecodes

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Datum: 17 december 2012

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft vanuit het bedrijfsleven het signaal ontvangen dat in Nederland de *Verordening (EG) nr. 852/2004 inzake levensmiddelenhygiëne* stringenter zou zijn geïmplementeerd dan in andere Europese lidstaten.

Hierdoor wordt voedsel in Nederland afgekeurd en weggegooid, terwijl dat in andere lidstaten nog verkocht mag worden. De stringenter implementatie zou in Nederland leiden tot meer regeldruk in de vorm van opbrengstenderving voor het betreffende bedrijfsleven. Actal heeft het signaal over levensmiddelenhygiëne onderzocht. Actal geeft aan dat de beleidsdoelstelling van voedselveiligheid daarbij vanzelfsprekend niet ter discussie stond.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om – mede gelet op de in het Verenigd Koninkrijk gehanteerde termijn van vier uur voor ongekoeld presenteren – te onderzoeken of en in hoeverre de algemene norm voor ongekoeld presenteren in Nederland kan worden versoepeld.
2. Actal adviseert om in het algemeen na te gaan of de grenswaarden voor gekoeld presenteren nog steeds actueel zijn.
3. Actal adviseert om het verrichten van onnodig microbiologisch onderzoek te voorkomen door geaccepteerde afwijkingen op de kritische grenswaarden te erkennen voor vergelijkbare situaties. Actal adviseert om hierbij Europees en nationaal microbiologisch onderzoek en track records te gebruiken.

7.2. Kwaliteit

Methode

Voor de advisering maakt Actal gebruik van het toetsingskader. De aard en inhoud van het ontvangen signaal geven Actal aanleiding om het advies te beperken tot de tweede vraag van het toetsingskader: Zijn minder belastende alternatieven mogelijk en is regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel?

Actal baseert de aanbevelingen op achterliggend onderzoek van Sira Consulting en heeft de onderzoeksbevindingen besproken met Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), Koninklijke Horeca Nederland (KHN), Koninklijke Nederlandse Slagers-organisatie (KNS), Nederlandse Brood- en banketbakkers Ondernemersvereniging (NBOV), Nederlandse Vereniging van Bakkerij (NeVeBak), de Vereniging Nederlandse Catering-organisaties (Veneca), en medewerkers van het ministerie van VWS.

Achterliggend onderzoek

Sira Consulting heeft in opdracht van Actal onderzoek verricht naar de wijze waarop in België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk de levensmiddelenhygiëne wordt geborgd en hoe wordt omgegaan met de grenswaarden. Uit dit onderzoek blijkt dat in België en Duitsland ongekoeld presenteren van bederfelijke producten alleen mag wanneer met microbiologisch onderzoek is aangetoond dat er geen risico's zijn voor de levensmiddelenhygiëne. Nederland en het Verenigd Koninkrijk hebben in de nationale regelgeving vastgelegd dat dit voor respectievelijk twee en vier uur zonder meer mogelijk is. Wanneer men langer wil bewaren moet men alsnog met microbiologisch onderzoek aantonen dat er geen risico's zijn voor de levensmiddelenhygiëne. De onderzoekers van Sira Consulting geven aan dat Nederland ondernemers in zekere zin dus ruimte geeft om ongekoeld te presenteren. Het Verenigd Koninkrijk gaat hier nog twee uur ruimhartiger mee om. In het Actal advies wordt alleen aangegeven dat in het Verenigd Koninkrijk ruimhartiger met ongekoeld presenteren omgegaan wordt en niet dat in België en Duitsland minder ruimhartig mee omgegaan wordt.

Perceptie betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

7.3. Impact

Mate van overname

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) reageert in een brief aan Actal op de aanbevelingen uit het advies. De minister geeft hierin aan de eerste twee aanbevelingen over te nemen. De derde aanbeveling van Actal is reeds in overeenstemming met de dagelijkse praktijk. De minister onderschrijft de aanbeveling wel en zal deze desalniettemin aan de orde stellen in een overleg met deskundigen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en in het Regulier Overleg Warenwet (ROW).

De minister stelt overigens wel vast dat de borging van voedselveiligheid op de door Actal onderzochte aandachtspunten in België en Duitsland meer belastend is voor het bedrijfsleven dan in Nederland. Het Verenigd Koninkrijk is op één onderdeel meer belastend dan Nederland, en slechts op één onderdeel iets minder belastend dan Nederland.

Reacties burgers en bedrijven

Het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), de branchevereniging van de supermarktbranche en food service in Nederland, stelt dat Actal de ervaringen van supermarkten heeft bevestigd dat 'door de extra strenge eisen die de Nederlandse overheid boven op de Europese wetgeving stelt, veilig voedsel onnodig moet worden weggegooid'. Het CBL onderschrijft daarom de oproep van Actal aan de minister van VWS om te bekijken of de strenge eisen versoepeld kunnen worden.⁴⁹

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁴⁹ http://www.cbl.nl/fileadmin/user_upload/CBL_2013_web.pdf.

8. Regels in bedrijf: sectorscan metaal

8.1. Algemeen

Kenmerk: Onbekend

Titel: Regels in bedrijf: sectorscan metaal

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Economische Zaken (EZ)

Datum: 15 maart 2013

Aanleiding en achtergrond

De sectorscan metaal van Actal heeft als doel om de regeldruk voor bedrijven in de metaalsector te identificeren en om het kabinet te adviseren op welke wijze het de regeldruk kan verminderen. Centraal in het onderzoek van Actal staat de bevinding dat overheid en ondernemers een verschillend perspectief hanteren. De overheid redeneert vanuit de wet- en regelgeving waarbij de borging van publieke belangen het uitgangspunt zijn. Ondernemers kijken vooral naar de kansen en belemmeringen die wet- en regelgeving bieden voor hun onderneming en bedrijfsvoering. Deze bevinding is volgens Actal niet nieuw, maar wel zeer bepalend voor de regeldruk die ondernemers ondervinden. In het advies probeert Actal een brug te slaan door in elke paragraaf eerst de regeldruk te duiden vanuit het perspectief van de ondernemer in de metaalsector. Daarna volgt het advies aan het kabinet, waarbij Actal aansluit bij het perspectief van de beleidsmaker.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de regeldruk uit bestaande wet- en regelgeving voor ondernemingen in de metaalsector te verminderen aan de hand van de lijst met 36 signalen in het bijgevoegde onderzoek.
2. Daarbij adviseert Actal om met voorrang de knelpunten op de domeinen arbeidsomstandigheden, veiligheid en milieu op te pakken.
3. Actal adviseert om over een aantal jaren samen met het bedrijfsleven te evalueren of er merkbare verbeteringen zijn opgetreden.
4. Actal adviseert een rem te zetten op het tempo van veranderingen in de regelgeving waarmee de metaalsector te maken heeft. Ook met het inhuren van kostbare deskundigen lukt het de sector niet goed om het tempo van veranderingen bij te houden. Tevens adviseert Actal in dit verband om bedrijven ook meer tijd te geven voor het implementeren van de veranderingen in hun bedrijfsvoering.
5. Actal adviseert om alle gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van regeldruk voor ondernemers (niet alleen in de metaalsector) consequent in beeld te brengen, waarbij de ex ante toetsing uitgaat van een brede definitie van regeldruk, waaronder toezicht en uitvoering.
6. Actal adviseert daarbij om ook voor toezichthouders en uitvoeringsorganisaties een kwantitatieve netto-reductiedoelstelling te formuleren.
7. Actal adviseert om bedrijven zelf te betrekken bij een transparante voorbereiding van regelgeving door openbare consultatie meer systematisch toe te passen. Actal adviseert daarbij om in een gedegen reactie in te gaan op de zorgen die ondernemers in die consultatie naar voren brengen.
8. Actal adviseert om bij de handhaving van het beleid aan te sluiten bij de specifieke bedrijfsvoering van de ondernemer en duidelijk te maken hoe hij deze zodanig kan aanpassen dat hij wél voldoet aan de gestelde normen.

9. Actal adviseert om in periodieke (ex post) evaluaties van beleid expliciet in te gaan op de vraag of en in hoeverre uitvoering, toezicht en handhaving van dit beleid aansluiten op de bedrijfsvoering van ondernemingen. Actal adviseert om het bedrijfsleven bij het beantwoorden van deze vraag in de evaluaties te betrekken.
10. Actal adviseert om er voor te zorgen dat een ondernemer niet gehouden is aan een wijzigingsinstructie in geval overheden tegenstrijdige eisen stellen.

8.2. Kwaliteit

Methode

Het advies is gebaseerd op onderzoek dat Sira Consulting in opdracht van Actal heeft uitgevoerd. Voor dit onderzoek heeft Sira Consulting ondernemers in de 'harde' metaalsector geïnterviewd (dat deel van de maakindustrie waar de primaire activiteit het werken met metaal is). De bevindingen uit het onderzoek zijn gevalideerd bij de werkgeversorganisatie voor de technologische industrie in Nederland (FME-CWM) en de brancheorganisatie Koninklijke Metaalunie. Specifieke knelpunten vanuit regeldrukperspectief zijn daarnaast gevalideerd bij de betreffende ministeries. Er zijn in het onderzoek zes interviews uitgevoerd met bedrijven uit de metaalsector. Deze bedrijven zijn geselecteerd in overleg met vertegenwoordigers van Koninklijk Metaalunie en FME-CWM. Bij de selectie van bedrijven is gezocht naar bedrijven die te maken hebben met verschillende soorten problematiek om een zo breed mogelijk beeld van de regeldruk in de metaalsector te verkrijgen.

Achterliggend onderzoek naar regeldruk

Actal heeft Sira Consulting gevraagd onderzoek te doen naar concrete mogelijkheden om de regeldruk die wordt ervaren door bedrijven aan te pakken. Op basis van een inventarisatie van eerder uitgevoerde onderzoeken zijn 58 knelpunten naar voren gekomen, die (deels) nog actueel bleken te zijn. Daarnaast zijn in de zes interviews met ondernemers 36 signalen naar voren gekomen die de voornaamste regeldruk weergeven die ondernemers in deze sector ervaren. Actal baseert zijn aanbevelingen op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport van Sira Consulting.

Perceptie betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

8.3. Impact

Mate van overname

In Kamervragen over de *Programmabrief Goed Geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017* wordt ook een vraag over de sectorscan metaal gesteld. De minister van Economische Zaken (EZ) geeft aan: 'ter voorbereiding van de besluitvorming over de metaalsector als mogelijk nieuwe maatwerksector zullen de departementen (met name IenM en SZW vanuit hun inhoudelijke betrokkenheid) op korte termijn met het bedrijfsleven de resultaten van de sectorscan metaal van Actal doorspreken'. Er wordt niet specifiek ingegaan op de aanbevelingen van Actal en het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen zijn overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

- De FME-CWM kan zich volledig vinden in het Actal-advies. FME-CWM-voorzitter Ineke Dezentjé Hamming geeft aan: 'Met dit advies moet de minister aan de slag om nu eindelijk de belofte waar te maken dat de regeldruk wordt verminderd.'⁵⁰
- De Koninklijke Metaalunie is zeer ingenomen met het Actal-rapport. Omdat de bevindingen uit het Actal-rapport tot stand zijn gekomen door onderzoek bij leden van Metaalunie en FME-CWM hecht de Metaalunie grote waarde aan de conclusies en aanbevelingen van Actal.⁵¹
- Op diverse websites van bedrijven en organisaties in de metaalbranche is een nieuwsbericht gewijd aan het advies van Actal.^{52/53/54}

Overige effecten binnen overheidsorganen.

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁵⁰ https://www.alurvs.nl/aluminium/nieuws/actal-advies-regels-in-bedrijven-sectorscan-metaal-_4659/.

⁵¹ <http://metaalunie.nl/details/koninklijke-metaalunie-onderschrijft-actal-advies-regeldruk-metaalbedrijven>.

⁵² <http://www.profnews.nl/1010604/rapport-overheid-moet-regelproblematiek-nu-echt-aanpakken>.

⁵³ <http://www.metaalmagazine.nl/nieuws/regelgeving-moet-beter-aansluiten/22369/>.

⁵⁴ <http://www.metaalnieuws.nl/nieuws/7761/--regering-moet-knelpunten-metaalbedrijven-oplossen--.html>.

9. Borging veiligheid en kwaliteit kindercentra kan met minder regeldruk

9.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/TH/PO/2013/056

Titel: Borging veiligheid en kwaliteit kindercentra kan met minder regeldruk

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SWZ)

Datum: 18 maart 2013

Aanleiding en achtergrond

Actal reageert met dit advies op regeldruk signalen die zijn ontvangen uit de kinderopvangsector. Deze signalen kwamen met name van de ondernemers in de sector, maar treffen volgens Actal ook de betrokken ouders. Actal stelt dat het tot taak heeft het kabinet en de Staten-Generaal te adviseren over een zo laag mogelijke regeldruk voor bedrijven, burgers, en beroepsbeoefenaren en ziet de kinderopvangsector als een belangrijke maatschappelijke voorziening.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de aanvraagprocedure voor het starten van een kindercentrum te vereenvoudigen en te versnellen en geeft hier een aantal concrete suggesties voor.
2. Actal adviseert om in geval van een wijziging van de houder, functie of opvanglocatie een verkorte procedure voor toestemming van exploitatie mogelijk te maken, waarbij alleen de wijziging wordt getoetst.
3. Actal adviseert om de wijziging van de opvanglocatie mogelijk te maken zonder dat daarvoor het oorspronkelijke LRKP-nummer⁵⁵ moet worden aangepast.
4. Actal adviseert om de dubbele uitvraag van indieningsvereisten te schrappen. Benut hiervoor de informatie die reeds is gekoppeld aan het LRKP- en het KvK-nummer.
5. Actal adviseert om de geldende aanvraag-, wijziging- en beëindigingsprocedures te digitaliseren. Actal adviseert daarbij gebruik te maken van de aanbevelingen uit het Actal advies *Eenvoudige elektronische formulieren* van 24 september 2012.
6. Actal adviseert om de eisen in de wet over het recht op kinderopvangtoeslag eenduidig te maken en dit te communiceren met (aanstaande) ouders en kindercentra.
7. Actal adviseert om samen met de convenantpartijen nut en noodzaak van de complexiteit en de hoge mate van gedetailleerdheid van de wettelijke kwaliteitseisen voor kindercentra te heroverwegen.
8. Actal adviseert om bij omzetting in regelgeving van gedetailleerde afspraken zoals als vorm van zelfregulering neergelegd in een convenant tussen sectorpartijen, de kabinetsdoelstelling voor de vermindering van regeldruk niet uit het oog te verliezen.

⁵⁵ Een LRKP-nummer is een registratienummer in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Het hebben van een dergelijk nummer is voorwaardelijk voor het uitbaten van een kinderopvang of peuterspeelzaal.

9. Actal adviseert om de middelbepaling van het instellen van een oudercommissie te vervangen door een doelbepaling die ouders de mogelijkheid biedt om invloed te kunnen uitoefenen op de gang van zaken binnen het kindercentrum. Hierdoor wordt ondernemers en ouders de ruimte geboden om de betrokkenheid van ouders bij de buitenschoolse opvang (BSO) en peuterspeelzaal (PSZ) op een andere wijze te realiseren.
10. In navolging van het Actal advies *logboek speeltoestellen* adviseert Actal om, in samenwerking met de betrokken bewindspersonen, na te gaan welke logboek- en registratieverplichtingen kunnen worden afgeschaft.
11. Actal adviseert in de wet de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)-verplichting uitsluitend te laten gelden voor beroepskrachten die in hun dagelijkse werk direct in contact staan met de op te vangen kinderen.
12. Actal adviseert om, in samenwerking met de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ), de keten korter vorm te geven en om de mogelijkheid te onderzoeken of een VOG kan worden ingetrokken.
13. Actal adviseert om, in samenwerking met de minister van VenJ, de eis dat houders en medewerkers in de kinderopvang opnieuw een VOG moeten aanvragen, te vervangen door uitbreiding van het systeem van continue screening met informatie over strafbare feiten die in het verleden zijn gepleegd.
14. Actal adviseert de veiligheidssituatie in de praktijk als uitgangspunt te hanteren bij het uitoefenen van toezicht. Actal adviseert daarbij om de jaarlijkse verplichting van het aanpassen van de risico-inventarisatie en evaluatie veiligheid en gezondheid (RI&E) te heroverwegen.
15. Actal adviseert om de verplichting voor het hebben van een website te schrappen en het aan ondernemers en ouders zelf in onderling overleg over te laten hoe ouders worden betrokken bij de gang van zaken op het kindercentrum.
16. Actal adviseert een risicobenadering te hanteren op frequentie bij het uitvoeren van toezicht. Hierdoor hoeven kindercentra met een goed trackrecord niet langer jaarlijks gecontroleerd te worden.
17. Actal adviseert om de toepassing van de formuleaanpak door de GGD, samen met gemeenten, door te ontwikkelen en breed toe te passen.
18. Actal adviseert om digitalisering van de stukkenstroom voor toezicht mogelijk te maken.

9.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert zijn bevindingen op onderzoek dat is uitgevoerd volgens het vaste toetsingskader. Vanwege de aard en omvang van de signalen heeft Actal het onderzoek gericht op de tweede en derde vraag: 2) Zijn minder belastende alternatieven mogelijk en is regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening? Tijdens het onderzoek heeft Actal met verschillende partijen gesproken, waaronder kindercentra, de Brancheorganisatie Kinderopvang, de Belangenvereniging Ouders in de Kinderopvang (BOinK), GGD Nederland, en medewerkers van het ministerie van SZW. Actal heeft zich hierbij beperkt tot regeldruk bij de Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse opvang (BSO) en Peuterspeelzalen (PSZ).

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

9.3. Impact

Mate van overname

De minister van SZW heeft een formele reactie gegeven op het advies van Actal. Uit deze reactie blijkt dat er van de achttien aanbevelingen één geheel wordt overgenomen, één grotendeels wordt overgenomen en één deels wordt overgenomen. Daarnaast worden vijf aanbevelingen nog meegenomen in latere besluitvorming. De helft van de achttien aanbevelingen worden expliciet niet overgenomen en één aanbeveling wordt niet vermeld in de reactie. De minister stelt dat zijn uitgangspunt blijft: vereenvoudigen waar het kan, maar nooit ten koste van kwaliteit van de opvang en de veiligheid van de kinderen.

De eerste aanbeveling van Actal, om de aanvraagprocedure voor het starten van kindercentrum te vereenvoudigen en te versnellen, wordt niet overgenomen. De minister stelt dat de concrete suggesties van Actal niet haalbaar of noodzakelijk zijn. Ook de tweede en derde aanbeveling, waarbij regeldrukverlichting bij wijzigingen wordt aanbevolen, worden niet overgenomen. De minister stelt dat het verkorten van de doorlooptijd bij een wijziging niet haalbaar is en dat het opnieuw aanvragen van een identificatienummer voor een nieuwe locatie noodzakelijk is om onduidelijkheden te voorkomen.

De minister kan zich vinden in de vierde aanbeveling om dubbelingen in de uitvraag zo veel mogelijk te voorkomen. De minister geeft aan dat de aanvraagprocedure zal worden belicht om informatieaanlevering te stroomlijnen. Daarnaast zal er op langere termijn worden onderzocht of verdere vermindering mogelijk is. Ook de vijfde aanbeveling van Actal, om de mogelijkheid te bieden formulieren elektronisch aan te leveren, wordt meegenomen in nader onderzoek.

Actal beveelt met aanbeveling zes aan om de wettelijke eisen voor kinderopvangtoeslag te verduidelijken. Volgens de minister worden deze eisen echter al duidelijk beschreven en het punt wordt dus niet overgenomen. De zevende aanbeveling wordt wel grotendeels overgenomen. Actal adviseert met convenant partijen de nut en noodzaak van gedetailleerde kwaliteitseisen te heroverwegen. De minister geeft aan dat een dergelijk proces is ingezet. Op de achtste aanbeveling, om in deze dialoog de kabinetsdoelstelling tot het verminderen van regeldruk mee te nemen, wordt niet ingegaan.

De negende aanbeveling van Actal, om ouderbetrokkenheid middels een doelbepaling in te richten in plaats van middels een middelbepaling, wordt nog meegenomen door de minister. De minister geeft hierbij aan dat Actal zal worden betrokken in de overleggen over dit punt. De minister geeft aan de tiende aanbeveling van Actal deels over te nemen: logboekverplichtingen voor speeltoestellen vervallen in de huidige vorm, maar ongevallenregistratie blijft verplicht.

Aanbevelingen elf tot en met vijftien worden niet overgenomen door de minister. De VOG-verplichting voor medewerkers die niet met kinderen in aanmerking komen, wordt gehandhaafd met het oog op de veiligheid van het kind (aanbeveling elf). Volgens de minister vormt elke schakel in de VOG keten een noodzakelijke taak en kan de keten dus niet korter. Het intrekken van een VOG is daarnaast juridisch niet mogelijk (aanbeveling twaalf). De minister geeft aan dat om het nieuwe systeem van continue screening sluitend te maken, iedere medewerker daadwerkelijk een nieuwe VOG zal moeten aanvragen (aanbeveling dertien). De regeldruk die voortkomt uit het jaarlijks in kaart brengen van veiligheids- en gezondheidsrisico's voor kinderen is volgens de minister van belang om ondernemers bewust te maken van de risico's (aanbeveling veertien). Tot slot wordt ook de websiteverplichting gehandhaafd, omdat dit transparantie en vergelijkbaarheid waarborgt (aanbeveling vijftien).

De zestiende aanbeveling van Actal, om risicogebaseerd toezicht in te zetten en dus de frequentie van inspectie omlaag te brengen, wordt door de minister nog meegenomen. Op dit moment wordt risicogebaseerd toezicht

al toegepast, maar zijn de trackrecords van de kindercentra nog te kort om al minder frequent te inspecteren. De minister geeft aan dat dit in de toekomst wellicht wel mogelijk is. De zeventiende aanbeveling van Actal wordt overgenomen. In deze aanbeveling stelt Actal dat kinderopvangorganisaties met meerdere vestigingen, verspreid over meerdere gemeenten, vaak hetzelfde kwaliteitssysteem toepassen en dat dit systeem integraal kan worden gecontroleerd. Actal beveelt aan deze aanpak te onderzoeken met GGD en gemeenten. De minister geeft aan dat dit zal gebeuren. Tot slot geeft de minister aan dat de mogelijkheden voor verdere digitalisering van het aanleveren van stukken (aanbeveling achttien) nog worden gezien.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de website van het VNG⁵⁶, NU.nl⁵⁷, de website van Brancheorganisatie Kinderopvang⁵⁸ en op kinderopvangtotaal.nl.⁵⁹ De VNG meldt blij te zijn met het advies van Actal en het ziet als een ondersteuning van haar eigen conclusies. Ook de Brancheorganisatie Kinderopvang stelt dat het advies aansluit bij haar lobby. Op NU.nl en kinderopvangtotaal.nl wordt enkel vermeld wat het advies is uitgebracht en wordt niet ingegaan op de conclusies van het advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Onder andere naar aanleiding van het advies van Actal is er in de Tweede Kamer gesproken over de regeldruk voor kindercentra in Nederland. Dit heeft geleid tot de motie van Tellegen (VVD) waarin het kabinet wordt verzocht het nieuwe toezicht vanuit de systematiek van de maatwerkaanpak te benaderen. Hierbij wordt het kabinet verzocht alle regelgeving binnen de kinderopvangsector integraal tegen het licht te houden. De motie is aangenomen op 17 oktober 2013.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁵⁶ <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/kinderopvang/nieuws/advies-over-minder-regeldruk-kinderopvang>.

⁵⁷ <http://www.nu.nl/politiek/3375338/regeldruk-kinderopvang-kan-stuk-minder.html>.

⁵⁸ <http://www.kinderopvang.nl/nieuws-en-agenda/nieuws-bericht/?newsitemid=37191709>.

⁵⁹ <http://www.kinderopvangtotaal.nl/Kinderdagverblijven/Actueel/2013/3/Regels-in-kinderopvang-nodeloos-ingewikkeld-1205832W/>.

10. Merkbaar minder regeldruk

10.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/JS/2013/084

Titel: Merkbaar minder regeldruk

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Kabinet en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Datum: 19 april 2013

Aanleiding en achtergrond

In het regeerakkoord *Bruggen slaan* geeft het kabinet aan de regeldruk merkbaar te willen verminderen. Volgens Actal is de urgentie om regeldruk *merkbaar* te verminderen groot. Maar de samenleving blijft aangeven onvoldoende te merken van de vermindering van regeldruk. Het advies van Actal gaat in op de vraag hoe het kabinet effectief invulling kan geven aan de doelstelling in het regeerakkoord.

Aanbevelingen Actal

1. Merkbaar minder regeldruk vereist ook echt minder regeldruk. Actal adviseert daarom de kwalitatieve factoren van merkbaarheid te verbinden met de voortzetting van de kwantitatieve benadering van het verminderen van regeldruk.
2. Actal adviseert het kabinet om de kwantitatieve vermindering van de regeldruk uit te breiden naar (semipublieke) uitvoeringsorganisaties en toezichthouders. Actal adviseert om samen met medeoverheden ook voor hen een eenduidige (kwantitatieve) netto-reductiedoelstelling vast te stellen.
3. Actal adviseert sterker in te zetten op het zelfregulerende vermogen van de samenleving. Actal adviseert dit uitgangspunt te hanteren bij de evaluatie van bestaand beleid, om te beginnen voor de domeinen zorg, onderwijs, wonen, spoor en pensioenen: de vijf regeldichte domeinen waarover de Ministeriële Commissie Vernieuwing Publieke Belangen besluit. Actal adviseert daarbij te overwegen of en in hoeverre de overheid beter een faciliterende dan een regelgevende rol past.
4. Actal adviseert bij de evaluatie van wetgeving niet alleen te kijken naar de formele regels, maar ook naar de uitvoering van beleid. Actal adviseert ervoor te zorgen dat in de uitvoering de menselijke maat leidend wordt; Actal adviseert daartoe te kiezen voor een minder formele benadering van mensen die de regel moeten naleven, zoals de informele aanpak in de bezwaarprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
5. Actal adviseert de toezichthouders te laten meedenken over effectieve oplossingen vanuit het perspectief van de burger, ondernemer of professional. Actal adviseert de toezichthouder de daartoe benodigde ruimte te bieden.
6. Actal adviseert maatwerk te leveren door geen verplichtingen op te leggen aan specifieke doelgroepen – zoals chronisch zieken en ouderen – als dat niet nodig is. Actal adviseert de doelstelling te hanteren dat chronisch zieken voor het gebruik van faciliteiten slechts éénmaal hoeven aan te tonen dat zij ziek zijn. Daarnaast adviseert Actal overheids correspondentie aan ouderen te controleren op begrijpelijkheid.
7. Actal adviseert om het instrument van consultatie veel vaker te benutten. Daarbij adviseert Actal alle reacties die in de consultatie worden ontvangen in de toelichting of in een ander openbaar document te benoemen en inhoudelijk te bespreken.
8. Actal adviseert om voorafgaand aan nieuw beleid een *goede* impact assessment op te stellen. Deze impact assessments moeten expliciet ingaan op de vraag of er een rol voor de overheid is, waarom de samenleving het betreffende probleem niet zelf kan oplossen (eventueel gefaciliteerd door de overheid), waarom deze

regelgeving het beste instrument is en wat de verwachte regeldruk is. Actal adviseert deze impact assessment openbaar te maken, bijvoorbeeld in de toelichting bij een wetsvoorstel.

9. Actal adviseert om eenmalige regeldrukgevolgen van nieuw beleid te betrekken in de impact assessments. Actal adviseert daarbij inzichtelijk te maken of de structurele netto-baten van de wijziging opwegen tegen de eenmalige veranderkosten, bijvoorbeeld door de terugverdientijd te berekenen. Als de terugverdientijd van nieuwe beleid langer duurt dan vier jaar moet dit expliciet aan de orde komen in een open consultatieprocedure.
10. Actal adviseert om de mogelijkheden voor het slim toepassen van standaardopties in beleid te onderzoeken.

10.2. Kwaliteit

Methode

Actal doet inzichten op uit essays (van professoren en van studenten onder wie Actal een essaywedstrijd heeft uitgezet) en columns. Ook heeft Actal een praktijkonderzoek laten uitvoeren door USBO Advies. Hierbij zijn twee actuele beleidsterreinen (omgevingsrecht en langdurige zorg) integraal belicht: alle vormen van regeldruk, ongeacht de aard en de herkomst, alle doelgroepen en tenslotte de invalshoek van overheidsinstellingen/uitvoeringsinstellingen. Actal heeft tot slot een innovatiepanel georganiseerd waarin Actal naar eigen zeggen 'met een bont gezelschap heeft gediscussieerd over regels en innovatie'. De deelonderzoeken, essays en andere perspectieven zijn gebundeld een boek onder de titel *Merkbaar minder regeldruk*. Actal heeft dit boek op een conferentie aan de minister van BZK aangeboden.

Achterliggend onderzoek

In het advies refereert Actal aan de uitkomsten en inzichten uit de stukken en onderzoeken uit het boek *Merkbaar minder regeldruk*. Het boek is uitgebreider dan het advies en bevat ook algemene beschouwingen over regeldruk.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder is positief over het feit dat Actal aandacht voor het onderwerp merkbaar minder regeldruk heeft gevraagd op zo'n manier dat het onderwerp meer is gaan leven. Bijvoorbeeld doordat Actal een conferentie heeft opgezet en een essaywedstrijd heeft uitgezet. De gesprekspartner is van mening dat de aanbevelingen uit het advies in beperkte mate bruikbaar zijn. Als redenen hiervoor noemt de dossierhouder dat Actal aanbevelingen deed die al staand beleid waren, dat aanbevelingen algemeen waren en daardoor weinig houvast boden en dat in de aanbevelingen geen afwegingen buiten regeldruk meegenomen werden. De dossierhouder heeft niet specifiek aangegeven welke aanbevelingen onder welke categorie vallen.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat het advies *Merkbaar minder regeldruk* eerder een verkenning is van de factoren die een rol spelen bij het merkbaar terugdringen van de regeldruk dan een traditioneel advies dat aangeeft "aan welke knoppen kan worden gedraaid". Het doel was om ideeën te verzamelen over de merkbaarheid van regeldruk en daarmee de discussie een stap verder te brengen. Omdat er al een aantal kabinetten gezocht wordt naar manieren om de verminderde regeldruk merkbaar te maken voor burgers en bedrijven, heeft Actal er voor gekozen om bouwstenen aan te leveren die kunnen helpen in deze zoektocht.

10.3. Impact

Mate van overname

In de *Verzamelbrief Regeldruk* van 12 september 2013⁶⁰ (hierna: de brief) reageert het kabinet op de relevante adviezen van Actal over het programma vermindering regeldruk, over merkbaarheid van de regeldrukverlichting en over digitale formulieren. De in de brief toegelichte acties komen volgens het kabinet overeen met de hoofdlijnen van de Actal adviezen. In de reactie van het kabinet staan punten die raken aan vier van de aanbevelingen van Actal. De mate van overname van de andere zes aanbevelingen van Actal is onbekend.

Het kabinet deelt de lijn van Actal om in te zetten op een kwantitatieve aanpak aangevuld met specifieke maatregelen om een merkbaar effect te behalen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het kabinet de eerste aanbeveling van Actal overneemt (namelijk de kwalitatieve factoren van merkbaarheid verbinden met de voortzetting van de kwantitatieve benadering van het verminderen van regeldruk).

Ook geeft het kabinet in de brief aan de stijgende lijn op het gebied van internetconsultatie te willen doortrekken en bevorderen. Bij voorgenomen wet- en regelgeving die een significante verandering betekent voor bedrijven en burgers of die grote gevolgen heeft voor de uitvoeringspraktijk, wordt internetconsultatie het uitgangspunt. Hiermee neemt het kabinet het eerste deel van de aanbeveling van Actal over: het instrument consultatie (Actal beveelt aan om het instrument van consultatie veel vaker te benutten en inhoudelijk alle reacties die in de consultatie worden ontvangen inhoudelijk te benoemen en bespreken in de toelichting of in een ander openbaar document).

Verder zegt het kabinet in de brief toe dat het ministerie van BZK een handreiking zal ontwikkelen voor een check van nieuw Rijksbeleid uit het oogpunt van het bevorderen van een vitale samenleving. Deze handreiking moet ertoe leiden dat het antwoord op de vraag 'wat rechtvaardigt overheidsinterventie?', beter kan worden onderbouwd. Dit sluit aan bij de aanbeveling van Actal om voorafgaand aan nieuw beleid een *goede* impact assessment op te stellen. Deze impact assessments moeten expliciet ingaan op de vraag of er een rol voor de overheid is, waarom de samenleving het betreffende probleem niet zelf kan oplossen (eventueel gefaciliteerd door de overheid), waarom deze regelgeving het beste instrument is en wat de verwachte regeldruk is. Actal adviseert verder deze impact assessment openbaar te maken, bijvoorbeeld in de toelichting bij een wetsvoorstel. Op het tweede deel van aanbeveling gaat de minister niet in en dus kan gesteld worden dat de aanbeveling slechts deels is overgenomen.

Voor bestaande wet- en regelgeving pakt het kabinet onnodige detailvoorschriften vraaggestuurd aan via het project 'Van regels naar ruimte', de maatwerkaanpak en de pilots 'regelluwe zones'. Hierbij krijgen burgers, bedrijven, instellingen en overheden de ruimte om voorstellen te doen voor een slimmere, simpelere manier van werken. Dit is volgens het kabinet ook in lijn met het Actal advies over merkbaarheid om toezichthouders de ruimte te bieden actief mee te denken over effectieve oplossingen. Het kabinet neemt het advies van Actal over om toezichthouders te laten meedenken over effectieve oplossingen vanuit het perspectief van de burger, ondernemer of professional.

Tot slot refereert het kabinet in de brief aan het advies van Actal dat het kabinet meer zou moeten inzetten op het zelfregulerend vermogen van de samenleving en meer aandacht zou moeten schenken aan evaluaties bij beleid. Het kabinet geeft aan het zelfregulerend vermogen van de samenleving te willen stimuleren, maar gaat verder niet in op het advies van Actal om dit als uitgangspunt bij bestaand beleid te hanteren.

⁶⁰ Verzamelbrief Regeldruk, 12 september 2013, via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2013/09/12/verzamelbrief-regeldruk>.

Reacties burgers en bedrijven

- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft op haar website een nieuwsbericht geplaatst met daarin een zeer korte samenvatting van het advies van Actal.⁶¹
- De kennisbank WEKA financieel heeft een korte samenvatting van het Advies op de website geplaatst.⁶²
- In een blog op Skipr refereert Henk Bakker (voorzitter van de beroepsvereniging voor Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland) aan het boek *Merkbaar minder regeldruk*.⁶³ Henk Bakker gaat verder niet in op de aanbevelingen in het Actal advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies heeft niet geleid tot wijzigingen in wet- en regelgeving of in de uitvoering daarvan. In combinatie met het boek *Merkbaar minder regeldruk* en de conferentie die Actal heeft georganiseerd heeft het advies mensen binnen de departementen wel aan het denken gezet. Sommige aanbevelingen van Actal hebben ertoe geleid dat er met extra energie werd ingezet op trajecten die al ingezet waren, bijvoorbeeld het openbaar maken van de bedrijfseffectentoets. Er zijn echter geen veranderingen doorgevoerd die zonder het advies van Actal niet doorgevoerd waren.

Perceptie Actal accounthouder impact

De impact is lastig te benoemen en zal op de langere termijn moeten blijken. Wel noemt de accounthouder dat de impact van het advies was dat de bewustwording over de merkbaarheid van regeldruk is vergroot en dat duidelijker is geworden welke factoren daarbij een rol spelen. Recentelijk heeft de minister van EZ (in het AO van 5 december 2015) aangegeven dat het kabinet de eenmalige veranderkosten goed in beeld gaat brengen. Verder heeft het advies volgens de accounthouder een extra zetje gegeven aan het gebruik van internetconsultatie, waardoor bedrijven en burgers meer zicht (kunnen) krijgen op de voornemens met betrekking tot nieuwe wetgeving.

⁶¹ <https://vng.nl/onderwerpenindex/recht/goede-regels-gerichte-service-beter-en-concreter/nieuws/advies-actal-voor-aanpakken-regeldruk>.

⁶² <http://www.weka-financieel.nl/actal-wijst-kabinet-op-kosten-en-irraties.43025.lynkx>.

⁶³ <http://www.skipr.nl/blogs/id1494-laait-verantwoording-achteraf-regeldruk-verlichten.html>.

11. Programmabrief goed geregeld

11.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/2013/110

Titel: Programmabrief Goed Geregeld

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): gericht aan het ministerie van Economische Zaken (EZ), ook verzonden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties (BZK), de minister van Wonen en Rijksdienst (WenR) en de Voorzitter van de Tweede Kamer.

Datum: 31 mei 2013

Aanleiding en achtergrond

Op 25 april 2013 heeft het kabinet zijn *Programmabrief Goed Geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017* aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze programmabrief schetst de ambities van het kabinet voor het merkbaar verminderen van regeldruk. Actal is van mening dat de aanpak van het kabinet, zoals uiteengezet in de programmabrief, op onderdelen kan worden versterkt en brengt daarom dit advies uit.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om volledig inzicht te geven in de maatregelen die reeds onderdeel vormen van de gekwantificeerde programma's voor bedrijven, burgers en professionals, en daarbij expliciet te maken in welke mate deze maatregelen bijdragen aan de netto-reductiedoelstelling van €2,5 miljard.
2. Actal adviseert om inzicht te geven in de beleidsmaatregelen die leiden tot een toename van de regeldruk, en daarbij aan te geven hoe deze toename wordt gecompenseerd.
3. Actal adviseert om de aandacht voor het verminderen van regeldruk zodanig te borgen dat de regeldrukeffecten van beleid, uitvoering en toezicht consequent en volledig in beeld worden gebracht.
4. Actal adviseert het kabinet om de gevolgen van de decentralisaties voor de regeldruk voor burgers en bedrijven nauwlettend te monitoren en inzichtelijk te maken. Actal adviseert het kabinet verder alleen het verschil tussen de vermindering van regeldruk op Rijksniveau en de toename van regeldruk op het niveau van de medeoverheden mee te laten tellen voor de reductiedoelstelling van € 2,5 miljard. Als de decentralisatie per saldo leidt tot een toename van regeldruk, adviseert Actal dat het Rijk in samenspraak met de medeoverheden deze toename compenseert.
5. Actal adviseert het kabinet om de kwantitatieve vermindering van de regeldruk uit te breiden naar (semipublieke) uitvoeringsorganisaties en toezichthouders. Actal adviseert daarbij om voor individuele uitvoeringsorganisaties en toezichthouders een concrete netto-reductiedoelstelling vast te stellen. Actal adviseert om uitvoeringsorganisaties en toezichthouders voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op veranderingen in hun taken.
6. Actal adviseert om de regeldruk door niet-lastenluwe implementatie van Europese regelgeving mee te nemen in de netto-reductiedoelstelling en dus te compenseren.
7. Actal adviseert om een vermindering van regeldruk pas als zodanig te communiceren nadat de daartoe relevante maatregelen effectief zijn uitgevoerd.

8. Actal adviseert om bij ex post evaluaties van beleid expliciet de merkbare gevolgen voor de regeldruk in beeld te brengen en – indien deze gevolgen afwijken van de oorspronkelijk berekende regeldrukgevolgen – de mate van realisatie van de regeldrukreductiedoelstelling hiervoor te corrigeren.
9. Actal adviseert om inzichtelijk te maken of de structurele netto-reductie van een maatregel opweegt tegen de eenmalige veranderkosten, bijvoorbeeld door de terugverdientijd te berekenen. Als de terugverdientijd langer is dan vier jaar, moet dit expliciet aan de orde komen in een open consultatieprocedure. Uitgangspunt moet zijn om beleid niet te wijzigen zolang de incidentele toename van de regeldruk niet zal worden terugverdiend.

11.2. Kwaliteit

Methode

Bij het opstellen van de aanbevelingen heeft Actal gebruik gemaakt van het Actal advies *Merkbaar minder regeldruk* dat op 19 april 2013 aan het kabinet is verzonden.⁶⁴ Ook refereert Actal aan de regeldrukaudit die Actal in 2012 heeft uitgebracht⁶⁵ en het eerdere Actal advies *ICT-beleid en vermindering regeldruk*⁶⁶.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder vindt het advies van Actal van matige kwaliteit. De aanbevelingen leveren volgens de dossierhouder geen nieuwe inzichten op en zijn daarmee zeer beperkt bruikbaar. Actal doet bijvoorbeeld de aanbeveling om maatregelen in kaart te brengen in het kader van het structureel verlagen van de regeldruk met € 2,5 miljard in 2017. Het departement heeft dit bewust niet gedaan omdat dit het programmatische karakter van de brief zou schaden. Daarnaast adviseert Actal om de gevolgen van niet-lastenluwe implementatie in kaart te brengen. Volgens de dossierhouder blijkt echter uit eerdere nulmetingen en toename- of reductievoorstellen dat het in kaart brengen van de gevolgen van niet-lastenluwe implementatie al staand beleid was binnen het departement.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Hoewel de kabinetsaanpak op het moment van het Actal-advies al gepresenteerd was, zag Actal inhoudelijk nog kansen voor verbeteringen. De accounthouder geeft aan dat Actal advies uitbracht omdat het van belang was dat er nog transparant over de verbetermogelijkheden gediscussieerd zou worden. De accounthouder geeft aan graag op een eerder moment betrokken te zijn geweest. Daarmee was volgens de accounthouder mogelijk ook voorkomen dat het advies op het huidige, voor het kabinet ongelegen moment werd uitgebracht.

11.3. Impact

Mate van overname

In de *Verzamelbrief Regeldruk* van 12 september 2013 reageert het kabinet in algemene zin op een aantal adviezen van Actal (de adviezen over het programma vermindering regeldruk, over merkbaarheid en over

⁶⁴ *Advies Merkbaar minder regeldruk*, april 2013, via: <http://www.actal.nl/merkbaar-minder-regeldruk-alleen-mogelijk-door-ambitie-inlevingsvermogen-en-daadkracht/>.

⁶⁵ *Minder Haagse bureaucratie, meer maatschappelijke effect*, aanbevelingen voor het kabinet op basis van de eerste regeldrukaudit, juni 2012, via: <http://www.actal.nl/?publicaties=regeldrukaudit>.

⁶⁶ *Advies ICT-beleid en vermindering regeldruk*, mei 2010, via: <http://www.actal.nl/lasten-in-nederland-onnodig-hoog-door-vertraging-ict-projecten-923/>.

digitale formulieren). In de brief geeft het kabinet aan dat 'de in deze brief toegelichte acties overeen komen met de hoofdlijnen van de Actal adviezen. Het kabinet deelt de lijn van Actal om in te zetten op een kwantitatieve aanpak aangevuld met specifieke maatregelen om een merkbaar effect te behalen'. In de brief wordt daarnaast een aantal onderwerpen genoemd die raken aan de aanbevelingen van Actal uit het advies *Programmabrief Goed Geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017*.

Het kabinet geeft aan zich maximaal in te zetten om ook andere bestuurslagen zoals de Europese Unie (EU) en decentrale overheden te stimuleren om de regeldruk te verminderen. Daarnaast vindt het kabinet het vanwege de regeldrukreductie belangrijk dat gemeentebesturen de vermindering van regeldruk monitoren en hierover in de gemeenteraad het gesprek aangaan. Dit sluit aan bij de aanbeveling uit het Actal advies: 'om de gevolgen van de decentralisaties voor de regeldruk voor burgers en bedrijven nauwlettend te monitoren en inzichtelijk te maken'. Het kabinet stelt dat het zich zal blijven inzetten op lastenluwe implementatie van EU-regelgeving en dat het meer aandacht zal geven aan het beter in beeld brengen van de bij de implementatie gemaakte keuzes en daarmee samenhangende lasten voor de samenleving. Dit sluit aan bij de aanbeveling uit het advies van Actal 'om de regeldruk door niet-lastenluwe implementatie mee te nemen in de netto-reductiedoelstelling en dus te compenseren'.

Hieruit blijkt echter niet of de specifieke aanbevelingen van Actal overgenomen zijn.

Reacties burgers en bedrijven

Geen reacties gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Op 24 juni 2013 zijn schriftelijke Kamervragen gesteld over de *Programmabrief Goed Geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017*. Hierbij is ook gerefereerd aan het advies van Actal over de programmabrief.

Perceptie dossierhouder departement impact

Op het moment dat Actal het advies publiceerde was de kabinetsaanpak waarover interdepartementaal was afgestemd al gepresenteerd. De afspraken en de methodiek lagen dus vast. Om deze reden is er volgens de dossierhouder niets met het advies gedaan. Veel van de onderwerpen uit het de programmabrief zijn teruggekomen in schriftelijke Kamervragen. Na de beantwoording van de Kamervragen zijn de meeste aspecten echter niet echt meer aan de orde gesteld, de dossierhouder is daarom van mening dat het advies beperkte invloed op de politieke agenda heeft gehad. Ook heeft het advies niet geleid tot nieuwe inzichten bij het departement.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder geeft aan dat de doorwerking van adviezen over de regeldrukaanpak vaak wat langer op zich laten wachten. Actal onderkent dat het politiek-bestuurlijk niet haalbaar is om sommige aanbevelingen op korte termijn over te nemen. De aanbevelingen hebben echter tot doel om het denken over regeldruk te veranderen en beogen dus impact op de langere termijn (bijvoorbeeld in het beleid van een volgend kabinet). Naar aanleiding van het advies zijn volgens de accounthouder veel Kamervragen gesteld. Met het advies is het belang van het onderwerp regeldruk bevestigd. Bovendien zijn onderdelen van het advies in de loop der tijd overgenomen. Zo heeft het kabinet (i.c. het ministerie van Financiën) in de richtlijnen voor het evalueren van beleid opgenomen dat er aandacht moet zijn voor de regeldruk. Dit stond ook in de vierde aanbeveling van Actal en was nog geen staand kabinetsbeleid.

12. Dubbele registratie voor mesttransporteurs

12.1. Algemeen

Kenmerk: RvZ/RH/2013/149

Titel: Dubbele registratie voor mesttransporteurs

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Economische Zaken (EZ)

Datum: 20 september 2013

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft vanuit het bedrijfsleven een signaal ontvangen over regeldruk naar aanleiding van dubbele registratieplicht voor mesttransporteurs. Deze transporteurs moeten zich zowel bij Dienst Regelingen (DR) als bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) registreren. Volgens Actal ervaren de ondernemers hoge regeldruk, wat leidt tot irritatie. Om deze redenen geeft Actal ongevraagd advies.

Aanbevelingen Actal

Actal geeft in dit advies geen concrete aanbevelingen, omdat het probleem al door het ministerie, de Dienst Regelingen en de NVWA is opgepakt en er wordt samengewerkt aan een gezamenlijke oplossing. Wel verzoekt Actal zo spoedig mogelijk, in ieder geval voor het einde van 2013, met een beslissing te komen die gezamenlijke registratie mogelijk maakt. Ook verzoekt Actal een afschrift te ontvangen van deze genomen beslissing om de signaalgevers te kunnen inlichten.

12.2. Kwaliteit

Methode

In het advies wordt het vaste toetsingskader gebruikt. Hierbij wordt gezien de aard en inhoud van het signaal met name aandacht besteed aan onderdeel twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

12.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de website van de Brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra (CUMELA).⁶⁷ Er wordt in deze vermelding niet ingegaan op de kwaliteit van de analyse of conclusies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁶⁷ <http://www.cumela.nl/export-en-verwerking-vervoeren-meststoffen/registratie-transporteurs-dierlijke-bijproducten-0>.

13. Regeldruk

Kwaliteitsverslagen tandartsen

13.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2013/164

Titel: Regeldruk Kwaliteitsverslagen tandartsen

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Datum: 10 oktober 2013

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft vanuit de tandartsen sector signalen ontvangen over de regeldruk rondom het aanleveren van kwaliteitsverslagen. Tandartsen moeten dit verslag naar drie verschillende instanties sturen, te weten de Inspectie Gezondheidszorg (IGZ), het ministerie van VWS en het regionale patiënten/consumenten-platform. Deze verplichting is omslachtig en tijdrovend en leidt tot irritaties en een totale jaarlijkse kostenpost van circa € 135.000,-.

Aanbevelingen Actal

Actal geeft in dit advies geen concrete aanbevelingen. Wel wordt een alternatief voor de drievoudige aanlevering aangedragen. Actal stelt dat het te overwegen is de procedure te vervangen door een toezending naar slechts één instantie. Aanvullend kan het advies automatisch worden doorgestuurd aan de andere instanties. Op termijn kan volgens Actal een centrale digitale voorziening worden getroffen, waarbij de tandartsen de kwaliteitsverslagen online opslaan en de verschillende instanties toegang hebben om de verslagen in te zien.

13.2. Kwaliteit

Methode

Actal geeft aan het signaal te hebben onderzocht, maar uit het advies blijkt niet welke onderzoeksmethode is gehanteerd. De totale jaarlijkse kosten worden in het advies geschat op € 135.000,-. Uit het advies blijkt niet hoe Actal tot dit bedrag is gekomen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

13.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

14. Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars

14.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/PL/2013/185

Titel: Verminder regeldruk rond evenementenverkeersregelaars

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM), het advies is daarnaast ook gestuurd naar het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Datum: 11 november 2013

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft signalen van vrijwilligers(verenigingen) ontvangen dat de Regeling verkeersregelaars 2009 leidt tot veel regeldruk. Met name op het gebied van de aanstelling van deze verkeersregelaars leidt de regeling tot veel administratieve handelingen. Op basis van deze signalen heeft Actal de problematiek onderzocht en brengt het ongevraagd advies uit aan de minister.

Aanbevelingen Actal

1. Om in aanmerking te komen voor een evenementenverkeersregelaarsinstructieverklaring moeten vrijwilligers online een e-learning traject doorlopen. Actal adviseert de e-learning database te gebruiken als landelijk register voor evenementenverkeersregelaars.
2. Actal adviseert te onderzoeken of het mogelijk is de geldigheidsduur van instructieverklaringen te verlengen. Indien dit niet wenselijk is adviseert Actal na te gaan of kan worden volstaan met een opfriscursus om de instructieverklaring te verlengen.
3. Actal adviseert de afzonderlijke aanstelling van evenementenverkeersregelaars door middel van gemeentelijke aanstellingsbewijzen af te schaffen.
4. Actal adviseert het systeem van aanstellingspassen af te schaffen.

14.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt waarin vooral is ingegaan op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog voor de dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder vindt het advies van Actal helder en gestructureerd opgebouwd. De analyse en argumentatie zijn duidelijk, maar volgens de dossierhouder wel geschreven vanuit een eenzijdig regeldrukperspectief. Andere

bestuurlijke perspectieven zijn niet meegenomen. De dossierhouder geeft aan dat evenementenorganisatoren, als partijen die de regeldruk ervaren, positief zijn over het advies en de knelpunten herkennen. De politie en gemeenten vinden volgens de dossierhouder de aanbevelingen op zich logisch, maar niet volledig haalbaar. Daardoor wordt het advies door de dossierhouder als beperkt bruikbaar beoordeeld.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

14.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

De vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) is blij met het advies: 'Hiermee ondersteunt Actal één van de langgekoesterde wensen van Vereniging NOV. Dat er meerdere wensvervullingen mogen volgen en dat het advies van Actal opvolging krijgt!'.⁶⁸ Verder zijn er geen verwijzingen gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies heeft volgens de dossierhouder tot nieuwe inzichten geleid omdat de uitvoeringsproblematiek nu specifiek vanuit het perspectief van de regeldruk is bekeken. Volgens de dossierhouder heeft het advies nog niet geleid tot aanpassing van wet- en regelgeving. Momenteel zijn de betrokken departementen aan het bezien of en op welke manier de aanbevelingen uit het advies ingevoerd kunnen worden. De dossierhouder geeft aan dat het advies het onderwerp daarnaast op de politieke agenda heeft gezet omdat er vanuit de Kamer en de VNG vragen over zijn gesteld aan de minister.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

⁶⁸ <https://www.nov.nl/actueel/nieuws/bureaucratie-verkeersvrijwilligers-overb>.

15. Advies regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels

15.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/PO/2014/087

Titel: Advies regeldruk door inkomenskoppelingen en inkomensdrempels

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SWZ). Het advies is daarnaast ook gestuurd naar het ministerie van Financiën en de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG).

Datum: 2 september 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft vanuit burgers en hulpverleners signalen ontvangen over de complexiteit van regelingen omtrent inkomensondersteuning en de tegemoetkoming van financiële lasten, bijvoorbeeld in geval van ziekte of een handicap. De doelstellingen van deze regelingen worden door Actal onderschreven, maar met name de wijze waarop veel van deze regelingen zijn gekoppeld aan iemands inkomen leidt tot veel onduidelijkheid en regeldruk voor burgers. Met dit advies beoogt Actal een handreiking te doen om de regeldruk voor de betreffende burgers substantieel te verminderen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert het inkomens- en vermogensbegrip van alle financiële en inkomensondersteunende regelingen te uniformeren.
2. Actal adviseert bij de harmonisatie en vereenvoudiging het fiscale verzamelinkomen van de burger en het fiscale vermogen van box 3 als uitgangspunt te nemen.
3. Actal adviseert om – samen met de VNG – te bevorderen dat ook in lokale regelingen beide begrippen toepassing vinden.
4. Actal adviseert de uniformering en harmonisatie van het inkomens- en vermogensbegrip in alle regelingen door te voeren.
5. Actal adviseert de betaaldata van toeslagen en financiële tegemoetkomingen vast te stellen op het reguliere betaalmoment van salarissen en uitkeringen: aan einde van de kalendermaand.
6. Actal adviseert alle inkomensregelingen op uniforme wijze aan te passen en – zo nodig – ook de aanvullingen daarop op uniforme wijze af te bouwen.
7. Actal adviseert om de mogelijk ervaren regeldruk van het voorgestelde systeem beperkt te houden door een geleidelijke ingroei in de nieuwe situatie met behulp van een aanvulling of een afkoop.
8. Actal adviseert na harmonisatie en reductie van de regelingen ook het aantal uitvoeringsorganisaties te beperken.
9. Actal adviseert in de overgangsfase een persoonlijke benadering te hanteren bij de informatievoorziening in combinatie met een portal waarin alle inkomensinformatie en persoonsinformatie is opgenomen.

15.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert zijn conclusies op een onderzoek van Deloitte naar de regeldruk als gevolg van de koppeling van regelingen aan het inkomen van de burger.⁶⁹ Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Actal en volgde na een vooronderzoek van Actal zelf. Beide onderzoeken hebben het onderwerp specifiek vanuit het perspectief van de burger benaderd en zijn opgebouwd rond specifieke cases.

Achterliggend onderzoek

Het achterliggende onderzoek van Deloitte is gepubliceerd in het rapport *Onderzoek naar regeldruk als gevolg van koppeling van regelingen aan inkomen van de burger*. De aanbevelingen van Actal zijn logisch te herleiden uit het rapport van Deloitte. Actal legt het accent op de harmonisatie van begrippen, betaaldata en informatie en op het samenvoegen van uitvoeringsorganisaties. In het rapport van Deloitte worden hiernaast ook andere aanbevelingen gedaan, zoals het aanstellen van casemanagers indien zich problemen voor doen.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De leesbaarheid van het advies wordt door de dossierhouder beoordeelt als goed. Volgens de dossierhouder waren de argumentatie en analyse goed, maar waren de aanbevelingen alleen gericht op de zeer specifieke gevallen waarbij een grote stapeling aan regelingen voorkomt. Actal besteedt er geen aandacht aan dat de groep burgers die te maken heeft met een grote stapeling van regels klein is. De dossierhouder geeft aan dat de complexiteit bij stapelingen al bekend was bij het departement, en dat er daardoor ook al veel door het departement – en de overheid in den brede – in gang is gezet om deze complexiteit in te perken. Het advies gaf wel inzicht in de zaken die burgers met name lastig vinden. De aanbevelingen waren volgens de dossierhouder beperkt uitvoerbaar en niet volledig verenigbaar met de politieke realiteit. Tot slot geeft de dossierhouder aan dat bij een aantal aanbevelingen de risico's in het traject hiernaartoe te beperkt zijn meegenomen.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

15.3. Impact

Mate van overname

In een brief van de minister van SZW aan de Tweede Kamer wordt ingegaan op een aantal van de aanbevelingen van Actal. Drie van de negen aanbevelingen worden meegenomen in de ontwikkeling van nader beleid en één van de aanbevelingen wordt expliciet niet overgenomen. Op de overige zes aanbevelingen wordt geen concrete reactie gegeven.

De minister geeft aan dat er in samenwerking met uitvoeringsorganisaties twee verkenningen zullen worden gestart. Eén naar de uniformering van inkomensbegrippen en één naar de uniformering van betaaldata. Via deze verkenningen worden de eerste en de vijfde aanbeveling van Actal meegenomen in de ontwikkeling van toekomstig beleid. De eerste aanbeveling van Actal is om inkomens- en vermogensbegrip van alle financiële en inkomensondersteunende regelingen te uniformeren. De vijfde aanbeveling van Actal is om de betaaldata van toeslagen en financiële tegemoetkomingen vast te stellen op het reguliere betaalmoment van salarissen en uitkeringen: aan einde van de kalendermaand. Ook geeft de minister aan dat hierbij de uniformiteit van aanpassingen en van eventuele afbouw van inkomensregelingen zal worden meegenomen (aanbeveling zes).

⁶⁹ Deloitte, *Onderzoek naar regeldruk als gevolg van koppeling van regelingen aan inkomen van de burger*, 2014.

De achtste aanbeveling van Actal, om het aantal uitvoeringsorganisaties terug te brengen, wordt niet overgenomen door de minister. In de reactie wordt aangegeven dat het verminderen van het aantal uitvoeringsorganisaties “naast potentiële voordelen ook belangrijke risico’s kent, en niet per definitie leidt tot minder complexiteit, meer efficiëntie en/of meer doeltreffendheid”.

Op aanbevelingen twee, drie, vier, zeven en negen wordt niet specifiek ingegaan.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal is vermeld op de websites van Platform MOgroep⁷⁰ en Elsevier Fiscaal.⁷¹ Op deze websites wordt het advies enkel vermeld en wordt niet ingegaan de kwaliteit of de conclusies van het advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Naar aanleiding van het advies van Actal zijn door Kamerleden van D66 Kamervragen gesteld over de regeldruk door inkomenskoppelingen⁷². Via deze vragen hebben zij het kabinet opgeroepen te reageren op het advies van Actal.

Perceptie dossierhouder departement impact

Volgens de dossierhouder zijn de meeste aanbevelingen niet direct overgenomen en heeft het advies van Actal niet direct geleid tot aanpassingen in wet- of regelgeving. Dit heeft met name te maken met de punten genoemd onder het kopje ‘kwaliteit’: naast hetgeen al in gang is gezet en gegeven de risico’s van complexe veranderprocessen passen niet alle aanbevelingen in de huidige context van beleidsvorming. Het advies van Actal heeft volgens de dossierhouder wel bevorderd dat interdepartementale verkenningen naar harmonisatie van inkomensbegrippen en naar harmonisatie van betaald data spoedig uitgevoerd zullen worden. Daarnaast geeft de dossierhouder aan dat het advies van Actal mede de aanleiding is geweest om het programma waarin informatie wordt verzameld over de stapeling van regelingen uit te breiden en te evalueren.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

⁷⁰ <http://www.mogroep.nl/thema/sociaal-raadsliedenwerk-srw/nieuws/3428-maak-inkomensregelingen-eenvoudiger>.

⁷¹ <http://www.elsevierfiscaal.nl/fiscaal-actueel/nieuws/nieuws/3550/toeslagen-lage-inkomens-veel-te-complex>.

⁷² <https://d66.nl/maak-eind-aan-wirwar-toeslagen/>.

16. Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen

16.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/PL/2014/093

Titel: Regeldruk door drempels bij groei ondernemingen

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Economische Zaken (EZ)

Datum: 22 september 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft van ondernemingen signalen ontvangen over de veelheid, diversiteit en complexiteit van drempels waarbij de eisen en verplichtingen uit de regelgeving gekoppeld zijn aan de omvang van de onderneming. De achterliggende reden is vaak dat het voor kleinere bedrijven niet proportioneel is om aan dezelfde wettelijke eisen te moeten voldoen als grote bedrijven. In die zin spelen de drempels tussen omvang-categorieën een belangrijke rol om de regeldruk voor kleine ondernemingen te beperken. Daar staat tegenover dat de drempels zelf en de wijze waarop ze zijn vormgegeven, ook een onbedoeld en ongewenst effect kunnen hebben. De onvindbaarheid van welke drempel in welke gevallen voor welke onderneming geldt, speelt bij de signalen een zeer belangrijke rol. Dit is voor Actal aanleiding geweest om een onderzoek naar de drempels te doen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om bij voorgenomen wet- en regelgeving de ratio achter het verschil in verplichtingen in de toelichting inzichtelijk te maken.
2. Actal adviseert de ratio achter de verplichtingen inzichtelijk te maken als deze in de bestaande toelichting ontbreekt. Daarbij moet ook worden beoordeeld of een verlicht regime voor een grotere groep bedrijven van toepassing kan worden verklaard.
3. Actal adviseert in toekomstige wet- en regelgeving te werken met uniforme criteria, drempels en grenswaarden als daarin een onderscheid naar bedrijfsgrootte noodzakelijk is.
4. Actal adviseert om de uniforme drempels en grenzen voor een onderscheid in bedrijfsgrootte uit de Europese regelgeving over te nemen.
5. Actal adviseert om in nieuwe wetgeving in het sociale en financiële domein uitsluitend deze Europese drempels en grenzen over te nemen, in het geval daarin een onderscheid naar bedrijfsgrootte moet worden gemaakt.
6. Actal adviseert in de toelichting te motiveren wanneer er redenen zijn om van deze grenzen en drempels af te wijken.
7. Actal adviseert om de uniforme definitie van de begrippen 'werknemer' en 'omzet' te ontleen aan de belasting- en sociale verzekeringswetgeving.
8. Actal adviseert in de toelichting op de regeling te motiveren wanneer er redenen zijn om van deze begrippen af te wijken.
9. Actal adviseert om het opnemen van de uniforme grenzen, drempels en begrippen in bestaande regelingen te overwegen, wanneer de regelingen worden geëvalueerd. In dat geval moeten in de heroverweging ook de drempels van alle andere regelingen van het betreffende domein (sociaal of financieel) worden betrokken.

10. Actal adviseert om in wet- en regelgeving, waarin met grenzen of drempels wordt gewerkt, de peildata te harmoniseren, waarbij de voorkeur uitgaat naar peildata die de overheid kan toetsen met behulp van informatie waarover zij op dat moment al beschikt.
11. Actal adviseert om ondernemingen na het overschrijden van de grenswaarde een redelijke implementatietermijn voor de overgang naar een nieuw regime te bieden.
12. De huidige diversiteit vraagt volgens Actal om een specifieke aanpak in de informatievoorziening die een maatwerkkarakter moet krijgen. Actal adviseert deze maatwerkbenadering in de informatievoorziening invulling te geven.

16.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert zijn bevindingen op een onderzoek naar de regeldruk rondom drempels dat Panteia in opdracht van Actal heeft uitgevoerd. Hiertoe is een inventarisatie van verplichtingen gemaakt, zijn kosten geschat, zijn interviews met ondernemers uitgevoerd en de uiteindelijke bevindingen gevalideerd bij experts. Panteia hanteert in het onderzoek het Standaard Kostenmodel (SKM).

Achterliggend onderzoek

Het advies van Actal komt overeen met de hoofdlijnen van het achterliggende onderzoek dat is uitgevoerd door Panteia.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder is over een aantal aanbevelingen positief en over een aantal aanbevelingen zeer kritisch. De aanbevelingen waar de dossierhouder positief over is gaan bijvoorbeeld over het geven van meer voorlichting aan ondernemingen. Dit zijn volgens de dossierhouder bruikbare aanbevelingen. Een gedeelte van de aanbevelingen van Actal zijn echter volgens de dossierhouder van onvoldoende kwaliteit. Volgens de dossierhouder doet Actal een aantal ongenueanceerde aanbevelingen over het mogelijk verlagen van drempels die grotendeels volgen uit Europese regelgeving of sectorregelgeving. Actal besteedt volgens de dossierhouder onterecht geen aandacht aan de wenselijkheid van drempels en de mate waarin dit als een probleem wordt ervaren. Daarnaast merkt de dossierhouder op dat het achterliggende onderzoek dat is uitgevoerd belangrijke kanttekeningen en nuanceringen bevat die niet terugkomen in het advies van Actal.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Het is volgens Actal aan de politiek – en niet aan Actal – om de proportionaliteit van de regeldruk af te wegen tegen andere belangen. De accounthouder van Actal geeft verder aan dat de belangrijkste aanbeveling van Actal juist was om de politieke afweging over het wel of niet opwerpen van drempels inzichtelijk te maken. Deze afweging ontbreekt nu in veel gevallen in de toelichtingen bij de betreffende wetgeving. De accounthouder van Actal herkent niet dat Actal heeft geadviseerd om drempels te verlagen die uit Europese of sectorregelgeving komen. Actal heeft juist geadviseerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de Europese drempels om zo uniformiteit te vergroten en te voorkomen dat regelgeving in strijd komt met Europese regelgeving. Actal heeft de betreffende aanbevelingen uit het onderzoek van Panteia daarom niet in zijn advies overgenomen.

16.3. Impact

Mate van overname

In de *Najaarsrapportage regeldruk* die de ministers van EZ, BZK en WenR op 5 december 2014 naar de Tweede Kamer stuurden gaan zij algemeen in op het advies van Actal. Uit de reactie blijkt niet welke aanbevelingen van Actal wel en niet zijn overgenomen. Het kabinet waardeert dat Actal de doorlichting van de drempels heeft laten uitvoeren. Het onderzoek biedt volgens het kabinet een aantal nuttige aanknopingspunten om wet- en regelgeving te vereenvoudigen en te harmoniseren. Een overgang naar vier drempels, zoals Actal voorstelt, lijkt volgens het kabinet echter onwenselijk. De drempels die dan overblijven zouden als groepering van eisen namelijk veel hoger liggen en zich meer dan nu als groeibelemmeringen gaan manifesteren voor ondernemers. Het kabinet ziet meer in een geleidelijke harmonisatie van drempels als mogelijkheid om de regeldruk te verminderen. Hier lijkt vooral een Europese invalshoek noodzakelijk aangezien 102 van de gevonden 136 drempels een Europese oorsprong hebben. Dat blijkt uit het onderzoek waarop Actal zich baseert. Ook zal het kabinet een aantal concrete suggesties rond de harmonisatie van de terminologie van drempels, de betere voorlichting en de gelijkschakeling van peildata oppakken.

Reacties burgers en bedrijven

VNO-NCW en MKB Nederland verwijzen in hun rapport *Kansrijk! De groeiagenda voor ondernemerschap in het mkb* naar het onderzoek van Actal waaruit blijkt dat er 136 drempels voor groei in wet- en regelgeving zijn.⁷³

Overige effecten binnen overheidsorganen

Er zijn enkele vragen gesteld in de vaste commissie voor het ministerie van BZK naar aanleiding van het Actal rapport. Hierin geeft het kabinet wederom aan te waarderen dat Actal dit onderzoek heeft uitgevoerd. Het kabinet gaat in 2015 aan de slag met de nuttige aanknopingspunten uit het onderzoek. Ook zet het kabinet naar aanleiding van het advies van Actal in op het verbeteren van voorlichting over drempels in wetten en regelgeving met digitale, aan de hand van regelhulp en voorlichting via ondernemersplein.nl.

Perceptie dossierhouder departement impact

De dossierhouder geeft aan dat het ministerie van EZ een aantal aanbevelingen (bijvoorbeeld de aanbevelingen rondom het geven van voorlichting over drempels) van Actal onder de aandacht van andere departementen heeft gebracht. De impact van deze aanbevelingen is volgens de dossierhouder beperkt doordat de departementen kritisch waren over een aantal andere aanbevelingen van Actal in dit advies. Daardoor waren de departementen minder geneigd om in te gaan op de (volgens de dossierhouder) bruikbare aanbevelingen. Daardoor is de overall impact van dit advies volgens de dossierhouder beperkt.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal geeft aan dat er kritiek was op het advies vanwege het idee dat bedrijven zich niet zouden herkennen in het advies. Ondernemers hebben in het onderzoek aangegeven dat zij geen weet van de drempels hebben en dat zij er daardoor geen last van ervaren. Volgens de accounthouder van Actal is er echter extra inzet vereist van de afdelingen P&O en financiën binnen ondernemingen vanwege de drempels. Dit vormt dus regeldruk waarvoor de kosten door de onderneming betaald moeten worden.

De accounthouder van Actal onderkent dat het advies op korte termijn beperkte impact heeft gehad. Er zijn echter ontwikkelingen bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die er op duiden dat het advies binnen afzienbare termijn grotere impact zal hebben. Daarnaast geeft de minister van EZ in zijn reactie op het advies aan een aantal concrete suggesties van Actal op te pakken. Bovendien geeft de minister in zijn reactie

⁷³ VNO-NCW & MKB Nederland, *Kansrijk! De groeiagenda voor ondernemerschap in het mkb*, 2015, via: http://www.mkb.nl/images/MKB%20GROEIAGENDA_LR.pdf.

aan dat hij mogelijkheden ziet om de regeldruk te verminderen via de weg van geleidelijke harmonisatie van drempels, zoals Actal adviseerde.

17. Regeldruk bij Legionellabeheersing

17.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/HS/2014/102

Titel: Regeldruk bij Legionellabeheersing

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM)

Datum: 23 oktober 2014

Aanleiding en achtergrond

De overheid neemt maatregelen om te voorkomen dat de legionellabacterie zich tot gevaarlijke hoeveelheden vermeerdert. Sinds een grote uitbraak in 1999 heeft de overheid het beleid verscherpt: bedrijven moeten sindsdien veel beheersingsmaatregelen nemen. Actal heeft vanuit het bedrijfsleven signalen ontvangen dat de regeldruk bij legionellabeheersingsmaatregelen als onnodig hoog wordt ervaren. Meerdere instanties houden toezicht en de regels en beheersmaatregelen worden als zeer complex ervaren.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om ondernemers de mogelijkheid te bieden om voor legionellabeheersing met één toezichthouder zaken te doen.
2. Actal adviseert om de wet- en regelgeving voor legionellabeheersing te evalueren en in die evaluatie de regeldruk af te wegen tegen de effectiviteit van de maatregelen. Actal adviseert daarbij om in deze evaluatie expliciet de Vlaamse herziening van de legionellaregelgeving te betrekken.

17.2. Kwaliteit

Methode

Voor het onderzoek heeft Actal met verschillende partijen gesproken, waaronder ondernemers in de recreatiesector, brancheorganisaties en specialisten in drinkwaterkwaliteit. Op basis van deze gesprekken stelt Actal vast dat de ontvangen signalen valide zijn: veel ondernemers hebben te maken met regeldruk die wordt veroorzaakt door verplichte monitoring, door controles op de administratie van beheersmaatregelen en door toezicht op en handhaving van die beheersingsmaatregelen. Sommige bedrijven worden daarbij relatief zwaar belast. Actal geeft in het advies een overzicht van de Nederlandse regelgeving voor legionellabeheersing en de verplichtingen die daaruit volgen. In het advies besteedt Actal daarnaast aandacht aan ervaringen met legionella preventie in het buitenland. Een bevinding uit het onderzoek is dat Vlaanderen in 2007 de wetgeving voor kleinere bedrijven heeft versoepeld – zónder dat dit tot een toename van het aantal besmettingen heeft geleid. Actal gebruikt verder een artikel uit het Infectiezieken Bulletin waarin de resultaten van de Bronsoporsingseenheid Legionella-pneumonie 2011-2012 zijn weergegeven.⁷⁴

⁷⁴ Euser, S.M., Brandsema, P., Ruijs, W.L.M. en Den Boer, J.W. *Resultaten van de Bronsoporsingseenheid Legionella-pneumonie 2011-2012*. Infectieziekten Bulletin, 2014.

Achterliggend onderzoek naar regeldruk

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie betrokkenen kwaliteit [goed gekeurd door dossierhouder]

Volgens de dossierhouder blijkt uit het advies dat Actal niet goed op de hoogte was van de complexiteit van legionellapreventie (bijvoorbeeld veel mogelijke bronnen van infectie), de inhoud van de regelgeving en de verdeling van het toezicht. Hierdoor was de leesbaarheid van het advies en de kwaliteit van de analyse onvoldoende. Er staan volgens de dossierhouder veel onjuistheden in het rapport (bijvoorbeeld een onjuist aantal besmette personen en overledenen bij de legionella uitbraak in Bovenkarspel). Sommige aanbevelingen zijn volgens de dossierhouder van betere kwaliteit. Actal lijkt volgens de dossierhouder te veel de mening van een bepaald deel van de sector te hebben gevolgd, namelijk de recreatiebranche.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat het advies onder andere is gebaseerd is op bronnen van het RIVM en de GGD, waarin een genuanceerder beeld over de gevaren van legionella wordt geschetst. Daarnaast heeft Actal met verschillende partijen (zoals waterleidingbedrijven, bouwdeskundigen, het departement en partijen in de recreatiesector) gesproken om tot het uiteindelijke advies te komen. De accounthouder van Actal onderkent dat legionellabeheersing een complex onderwerp is. Door deskundigen te raadplegen werd Actal volgens de accounthouder goed ingevoerd in de materie en kon het de kwaliteit van het advies voldoende borgen.

17.3. Impact

Mate van overname

De minister van IenM reageert in een brief op het advies van Actal. De minister baseert haar reactie op het advies van Actal, de eerdere besprekingen met de Tweede Kamer en de ervaringen die ze heeft opgedaan tijdens een werkbezoek met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Uit de reactie blijkt dat de eerste aanbeveling van Actal niet wordt overgenomen en de tweede aanbeveling deels.

Actal adviseert om ondernemers de mogelijkheid te bieden om voor legionellabeheersing met één toezichthouder zaken te doen. De minister is het met Actal eens dat een goede afstemming tussen toezichthouders gewenst is. Dit onderwerp vraagt volgens de minister blijvende aandacht van de Inspectieraad en het Interdepartementaal Legionellaplatform, waarin alle toezichthoudende instanties vertegenwoordigd zijn. De minister zegt echter niet dat het streven is om ondernemers de mogelijkheid te bieden voor legionellabeheersing met één toezichthouder zaken te doen en lijkt de aanbeveling dus niet over te nemen.

Actal adviseert om de wet- en regelgeving voor legionellabeheersing te evalueren en in die evaluatie de regeldruk af te wegen tegen de effectiviteit van de maatregelen. Actal adviseert daarbij om in deze evaluatie expliciet de Vlaamse herziening van de legionellaregelgeving te betrekken. De minister refereert aan de *Beleidsnota Drinkwater*, waarin is aangekondigd dat een evaluatie wordt uitgevoerd naar de oorzaken van de slechte naleving van de voorschriften voor legionellapreventie in leidingwater en de maatregelen die kunnen worden genomen om de naleving te verbeteren. In de *Beleidsnota Drinkwater* staat letterlijk: 'Voor het voorkomen van zowel Legionella als lood in drinkwater zal uiterlijk 2016 een beleidsevaluatie plaatsvinden om te kijken of aanvullend beleid nodig is.' De *Beleidsnota Drinkwater* is gepubliceerd in april 2014 (voor het advies van Actal). Ook geeft de minister aan graag bereid te zijn om samen met het RIVM te kijken of op een verantwoorde wijze tot verruiming van de uitzonderingscriteria kan worden komen. Dat betekent dat er een goede afweging moet plaatsvinden tussen enerzijds een voldoende beschermingsniveau en anderzijds de wens

tot vereenvoudiging en verlichting van de administratieve lasten. De aanbeveling lijkt dus deels overgenomen te worden.

Reacties burgers en bedrijven

- Eric van der Blom (voorzitter TVVL Expertgroep Sanitaire Technieken; TVVL is de Nederlandse technische vereniging voor installaties in gebouwen) heeft zich negatief uitgelaten over de inhoudelijke kwaliteit van het rapport van Actal. Van der Blom is van mening dat Actal de risico's van de ziekte legionellose bagatelliseert. Volgens Van der Blom zijn de opstellers van het advies van Actal niet goed op de hoogte van de huidige regelgeving en het toezicht daarop. Ook noemt Actal volgens Van der Blom een aantal zaken met betrekking tot de uitvoering van legionellapreventie die onjuist zijn en redeneert Actal te veel vanuit één specifieke doelgroep: de recreatiesector.
- RECRON (de Vereniging van Recreatieondernemers Nederland) geeft op haar website melding van het feit dat Actal onderzoek heeft gedaan naar de regeldruk rond legionella (op verzoek van RECRON en Erik Ziengs, VVD) en dat Actal de opvatting van RECRON onderschrijft: regeldruk legionella is onevenredig hoog.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Andere maatregelen die in de brief van de minister van IenM genoemd worden zijn:

- Het ministerie van IenM gaat samen met het ministerie van VWS analyseren hoe het onderzoeken van de bron van legionellose kan worden verbeterd.
- In opdracht van ILT is een regelhulp ontwikkeld, waarmee elke ondernemer in enkele stappen kan zien aan welke wettelijke verplichtingen hij in zijn specifieke situatie moet voldoen. Gekeken wordt of een dergelijke regelhulp ook ontwikkeld kan worden voor legionellapreventie in natte koeltorens.
- Om handhaving en toezicht rondom koeltorens te verbeteren wordt in de Atlas Leefomgeving een module 'Natte koeltorens' ingebouwd. Daarmee worden reeds bekende koeltorens voor een ieder zichtbaar en krijgen burgers en bedrijven de mogelijkheid om (vermoedelijke) natte koeltorens die nog niet in de Atlas staan, alsnog te melden.

Perceptie betrokkenen impact

De aanbevelingen van Actal hebben volgens de dossierhouder in beperkte mate geleid tot mogelijke toekomstige aanpassing van wet- en regelgeving. Daarnaast heeft het advies geleid tot het benaderen van andere ministeries om daar bepaalde aspecten onder de aandacht te brengen, zoals het belang van verbetering van het brononderzoek bij ziektegevallen, de mogelijke risico's van potgrond en het belang van het informeren van de hele bouwkolom bij de realisering van legionellaveilige gebouwen. Door het advies is het onderwerp volgens de gesprekspartner op de politieke agenda gezet. Zo lijkt het advies van Actal de directe aanleiding te zijn geweest van de initiatiefnota van het lid Ziengs (VVD) over legionellaregelgeving en het plaatsen van legionella als onderwerp van de Toezichttafel Gastvrijheidsector. Het onderwerp zal ook in de Tweede Kamer aan de orde komen in het Wetgevingsoverleg Water op 30 november 2015.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal geeft aan dat het departement enkele regelingen, zoals de grenswaarde voor meldingsplicht, nu gaat versoepelen, maar dat dit weinig zal opleveren voor de regeldruk. De accounthouder geeft aan dat het de taak van Actal is om te signaleren als wetgeving weinig effectief is, omdat er dan ook veelal sprake zal zijn van onnodige regeldruk (namelijk wettelijke verplichtingen waarmee het beleidsdoel niet significant dichterbij komt).

18. Verminderen regeldruk REACH voor het MKB

18.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/PO/TvdH/2014/109

Titel: Verminderen regeldruk REACH voor het MKB

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM)

Datum: 4 november 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal geeft aan regelmatig signalen te ontvangen over de administratieve rompslomp en hoge kosten die voortkomen uit de wijze waarop REACH⁷⁵ is ingevuld, vooral voor het midden- en kleinbedrijf. Het ministerie van IenM werkt samen met betrokkenen aan een plan van aanpak om de kosten van REACH te beperken. Het ministerie van IenM heeft Actal gevraagd hierover advies uit te brengen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert het huidige regime in 2018 verder te differentiëren aan de hand van de informatie uit de registratiedossiers van alle stoffen. Daar waar de risico's klein zijn, moeten verplichtingen komen te vervallen of worden gereduceerd, zodat de kosten van REACH proportioneel worden ten opzichte van het risico.
2. Actal adviseert om samen met het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) producenten en importeurs inzicht te geven in de verplichtingen die gelden na 1 juni 2018 met daarbij een advies hoe zij zich hier het beste op kunnen voorbereiden, bijvoorbeeld door het contractueel vastleggen van afspraken binnen de Substance Information Exchange Forum (SIEF) voor de periode na 1 juni 2018.
3. Actal adviseert om samen met ECHA de registratieplicht te vervangen door een meldingsplicht bij de import van stoffen na 2018 waarvan de identiteit bij ECHA bekend is en die een beperkt risico hebben.
4. Actal adviseert de wetgevingsregimes Arbo, REACH, de EU-verordening inzake indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (CLP) en de EU-richtlijn betreffende de beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (RoHS) te harmoniseren, te vereenvoudigen en eenduidig te maken. Actal adviseert daarbij dubbele verplichtingen te schrappen en te zorgen voor een consistent wettelijk kader.
5. Actal adviseert te onderzoeken of en in hoeverre nationale aanvullingen op stoffen die in Europa als CMR worden gezien, zonder noemenswaardig effect op de veiligheidsstandaarden kunnen worden geschrapt.
6. Actal adviseert om met de Europese Commissie te voorkomen dat tijdens de implementatieronde van 1 juni 2018 ook aanverwante herzieningen lopen. Verder adviseert Actal om met ECHA na te gaan hoe REACH met de ronde van 1 juni 2018 gefaseerd binnen de keten kan worden ingevoerd.

⁷⁵ REACH is een Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen. Het beschrijft waar bedrijven en overheden zich aan moeten houden. Reach staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen www.rijksoverheid.nl.

7. Actal adviseert op korte termijn te onderzoeken of artikel 33 REACH kan worden geschrapt zolang niet vaststaat hoe dit artikel leidt tot een hoger beschermingsniveau voor gezondheid en milieu.
8. Actal adviseert een sectorale benadering van blootstellingsscenario's te erkennen en te ondersteunen.
9. Actal adviseert op korte termijn duidelijkheid te geven aan ondernemers en toezichthouders over de reikwijdte van de verantwoordelijkheid van alle ketenpartijen voor de kwaliteit van de veiligheidsinformatiebladen (VIBs).
10. Actal adviseert voorafgaand aan de implementatieronde van 2018 te onderzoeken hoe de VIBs dusdanig vereenvoudigd kunnen worden zodat additionele instrumenten, zoals de WIKs (vrijwillige werkinstructiekaarten) niet meer nodig zijn. Hiervoor kan bijvoorbeeld worden geput uit een analyse van reeds gemaakte VIBs.
11. Actal adviseert de controle van registratiedossiers op volledigheid en correctheid door ECHA te verbeteren en te versnellen. Aanvullend adviseert Actal de controle van VIBs op volledigheid en correctheid EU-breed aan het begin van de keten van een stof of mengsel te organiseren (bij de leverancier).
12. Actal adviseert om in Europees verband te streven naar een uniformering van de controle en het toezicht, en daarbij te onderzoeken of en in hoeverre kan worden uitgegaan van het principe van wederzijdse erkenning.
13. Actal adviseert om met de Europese Commissie te bezien wat in internationale context (OESO/VN/WTO) en/of bilateraal bereikt kan worden om te kunnen komen tot de harmonisatie van grenswaarden en kwaliteitseisen van de informatievoorziening over stoffen. Actal adviseert op termijn te komen tot wederzijdse erkenning van stoffen en daarmee samenhangende veiligheidsinformatie.
14. Om de kennisnamekosten van REACH effectief te verlagen adviseert Actal (1) een stapeling van informatie te vermijden. Hierbij moet ook kritisch gekeken worden naar de vele ECHA-handleidingen; (2) te borgen dat de informatie die wordt aangeboden eenduidig is; (3) inspecties en Douane te vragen relevante bedrijven te attenderen op REACH en de implementatiedeadline van 2018; bij het handhaven van REACH bedrijven de tijd te gunnen om hieraan te voldoen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat eerst een waarschuwing wordt gegeven, alvorens een boete wordt opgelegd; (4) de Kamer van Koophandel te vragen – voor zover opportuun – starters te attenderen op REACH.
15. Actal adviseert om de uitvoering van de Aanpak te monitoren en periodiek voortgangsrapportages uit te brengen met analyses of en in hoeverre aanvullende maatregelen nodig zijn om de regeldruk te beperken.
16. Actal adviseert om op de zo kort mogelijke termijn met brancheverenigingen concrete afspraken te maken ter uitvoering van de aanpak. Verder adviseert Actal om alternatieve scenario's te ontwikkelen voor die gevallen waarin brancheorganisaties niet (kunnen) meewerken aan de implementatie van de aanpak, opdat de regeldrukgevolgen van REACH voor het betreffende bedrijfsleven toch beperkt worden.

18.2. Kwaliteit

Methode

Voor de advisering hanteert Actal het perspectief van de MKB-ondernemer. Actal refereert aan een aantal bronnen. Namelijk aan de conceptversie van het *Eindrapport Aanpak Kosten REACH voor het MKB*⁷⁶, het onderzoek dat Panteia en IVAM UvA BV (een onderzoeks- en adviesbureau op het terrein van duurzaamheid) hebben uitgevoerd in opdracht van het ministerie van IenM⁷⁷ en het onderzoek dat Panteia en IVAM hebben uitgevoerd in opdracht van Actal⁷⁸, ter onderbouwing van het Actal advies. Actal heeft een internet-uitvraag onder ondernemers gedaan en een expertsessie met MKB-bedrijven georganiseerd. De precieze invulling

⁷⁶ Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Eindrapport Aanpak Kosten REACH voor het MKB*, conceptversie van 17 september 2014. In het eindrapport zal het advies van Actal verwerkt worden.

⁷⁷ Panteia/IVAM, *Impact REACH op MKB*. Een kwantitatieve impactanalyse en een onderzoek naar een mogelijke behoefte aan aanvullende ondersteuning, 2013.

⁷⁸ Panteia/IVAM, *Nalevingskosten REACH 2014 en doorkijk naar de toekomst*, 2014.

van de internet-uitvraag en de expertsessie en het aantal bedrijven dat is geconsulteerd is onduidelijk. In het onderzoek dat Panteia en IVAM in opdracht van Actal hebben uitgevoerd zijn 42 bedrijven geïnterviewd. In het onderzoek dat Panteia en IVAM in opdracht van het ministerie van IenM hebben uitgevoerd zijn twaalf diepte interviews gevoerd met onder andere koepelorganisaties, RIVM, Agentschap NL en MKB. Verder is een telefonische enquête uitgevoerd bij 1143 MKB bedrijven. In de onderzoeken van Panteia en IVAM is bij de diepte-interviews gebruik gemaakt van het Standaard Kostenmodel.

Achterliggend onderzoek

Actal gebruikt de gegevens uit de verschillende onderzoeken ter onderbouwing van de analyse.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Volgens de dossierhouder is het advies van redelijke kwaliteit. De meeste aanbevelingen zijn goed opgesteld en bruikbaar. Uit een aantal aanbevelingen blijkt volgens de dossierhouder dat Actal niet volledig op de hoogte was van de inhoud van de REACH verordening. Hierdoor zijn sommige aanbevelingen van Actal niet uitvoerbaar (bijvoorbeeld een aanbeveling over de toepassing van risicobenadering, aangezien de risicobenadering al onderdeel uitmaakt van REACH). De aanbevelingen en conclusies van Actal sluiten volgens de gesprekspartner aan op de achterliggende onderzoeken die zijn uitgevoerd door Panteia.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal heeft geen aanvullende uitspraken gedaan over de kwaliteit van het advies

18.3. Impact

Mate van overname

In het *Eindrapport Aanpak Kosten REACH voor het MKB* is de reactie van de minister op de aanbevelingen van Actal als bijlage opgenomen. In deze reactie wordt op alle aanbevelingen van Actal een reactie gegeven. Hieruit blijkt dat zes aanbevelingen geheel zijn overgenomen. Twee aanbevelingen zijn grotendeels overgenomen en twee aanbevelingen zijn deels overgenomen. Voor vier van de aanbevelingen van Actal geldt dat de minister beschrijft hoe het proces waarover Actal een aanbeveling doet momenteel is ingericht. In deze gevallen blijkt dat Actal aanbevelingen doet die al staand beleid zijn binnen het departement. Deze aanbevelingen worden dus grotendeels niet overgenomen. Twee aanbevelingen worden niet overgenomen.

De tweede, zesde, zevende, achtste, negende en vijftiende aanbeveling van Actal worden overgenomen. De minister heeft het punt om samen met het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) producenten en importeurs inzicht te geven in de verplichtingen die gelden na 1 juni 2018 reeds onder de aandacht gebracht bij ECHA en de Europese Commissie (aanbeveling 2). De minister deelt de opvatting van Actal dat rust op het front van de regeling tijdens de komende twee implementatieronden gewenst is (aanbeveling 6). Daarnaast zal Nederland het functioneren van artikel 33 inbrengen in de discussie in de EU (aanbeveling 7). De minister deelt ook de opvatting dat het belangrijk is om de aanpak met generieke blootstellingsscenario's met kracht voort te zetten, en het aantal branches dat deze ontwikkeld te vergroten (aanbeveling 8). In de voorlichting zal worden verduidelijkt dat de leveranciers verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van VIB's (aanbeveling 9). Het ministerie van IenM zal samen met de andere departement en met brancheorganisaties de uitvoering van de acties monitoren. Daarbij hoort ook dat bezien zal worden of aanvullende maatregelen nodig zijn (aanbeveling 15).

De eerste en tiende aanbeveling van Actal worden deels overgenomen. Aangaande de eerste aanbeveling (om het huidige regime in 2018 verder te differentiëren aan de hand van de informatie uit de registratiedossiers van alle stoffen. Daar waar de risico's klein zijn, verplichtingen laten vervallen of reduceren, zodat de kosten van REACH proportioneel worden ten opzichte van het risico) geeft de minister aan dat het op dit moment niet

opportuun is om de verplichtingen aan te passen door wijziging van Europese wetgeving. De minister geeft aan dat de analyse van Actal in het midden laat wat binnen REACH na 2018 gewijzigd zou kunnen worden om op basis van registratiegegevens een verdere differentiatie aan te brengen. Wel zal in de voorlichting extra aandacht worden besteed aan de reikwijdte van de verplichtingen, zodat bijvoorbeeld geen 'onnodige' VIB's worden opgesteld. Verder zal Nederland met ECHA bespreken hoe informatie uit de registratiedossiers beter ontsloten kan worden.

Aangaande de tiende aanbeveling (om voorafgaand aan de implementatieronde van 2018 te onderzoeken hoe de VIBs dusdanig vereenvoudigd kunnen worden zodat additionele instrumenten, zoals de WIKs (vrijwillige werkinstructiekaarten) niet meer nodig zijn) geeft de minister aan dat het ministerie van IenM en het ministerie van SZW zullen onderzoeken of en zo ja hoe de VIB's vereenvoudigd kunnen worden. Het schrappen van onderdelen van het VIB-format lijkt op korte termijn echter niet erg kansrijk. De minister denkt op dit moment daarom aan andere oplossingen.

De vierde en de zestiende aanbeveling van Actal worden grotendeels overgenomen. Over de vierde aanbeveling (om een aantal wetgevingsregimes te harmoniseren en dubbele verplichtingen te schrappen) geeft de minister aan: 'uw aanbeveling neem ik over, in die zin dat de ministeries van IenM, SZW en VWS actief zullen blijven in de EU om de mogelijkheden voor stroomlijning te verkennen en te benutten'. Over de zestiende aanbeveling (om met brancheverenigingen afspraken te maken ter uitvoering van de aanpak en alternatieve scenario's te ontwikkelen voor die gevallen waarin brancheorganisaties niet (kunnen) meewerken aan de implementatie van de aanpak) geeft de minister aan dat de ministeries met de branches in gesprek zullen blijven om de uitvoering zo goed mogelijk te borgen. De minister zet in eerste instantie in op gezamenlijke uitvoering van de acties. Mocht blijken dat brancheorganisaties onvoldoende kunnen meewerken, dan zal de minister op dat moment naar bevind van zaken handelen.

De derde en vijfde aanbeveling van Actal worden niet overgenomen. Over de derde aanbeveling (om samen met ECHA de registratieplicht te vervangen door een meldingsplicht bij de import van bepaalde stoffen na 2018) zegt de minister deze niet over te nemen omdat de identiteit en het risico van een stof alleen bekend zijn bij ECHA als de stof geregistreerd is en dus al op de Europese markt wordt gebracht. Daarnaast zou het hanteren van uitsluitend een meldingsplicht in strijd zijn met het principe van eerlijke verdeling van kosten binnen REACH. Over de vijfde aanbeveling (om te onderzoeken of en in hoeverre nationale aanvullingen op stoffen die in Europa als CMR worden gezien, zonder noemenswaardig effect op de veiligheidsstandaarden kunnen worden geschrapt) zegt de minister dat deze niet overgenomen kan worden. Hierbij geeft de minister nog aan dat er enige jaren geleden al met het bedrijfsleven is gesproken over dit onderwerp.

De elfde, twaalfde, dertiende en veertiende aanbeveling van Actal worden grotendeels niet overgenomen. Voor deze aanbevelingen geldt dat de minister schetst hoe er op dit moment met de door Actal genoemde punten wordt omgegaan. Het lijkt er daarom op dat de minister niet afwijzend tegenover de aanbevelingen staat, maar dat deze reeds staand beleid zijn binnen het ministerie.

Reacties burgers en bedrijven

Er zijn geen reacties van burgers en bedrijven gevonden die specifiek ingaan op het advies van Actal.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Actal was voornemens separaat een advies uit te brengen over de regeldruk door REACH voor het MKB. Het departement was echter ook bezig met dit onderwerp. Het departement en Actal hebben daarom

samengewerkt in een onderzoek naar de aanpak van kosten van REACH voor het MKB. De dossierhouder geeft aan dat Actal nuttige inbreng heeft gehad in de aansturing van Panteia door het departement. De dossierhouder geeft aan dat het lastig is precies aan te geven wat de toegevoegde waarde van het advies van Actal is geweest. Het merendeel van de aanbevelingen van Actal waren niet nieuw omdat ze in het proces waarin het departement en Actal samenwerkten aan de orde zijn gekomen. De dossierhouder zag dan ook veel van de eigen inbreng van het departement terug in het advies van Actal.

Perceptie Actal accounthouder impact

Omdat zowel Actal als het departement veel signalen ontvingen over de regeldruk van REACH voor voornamelijk het MBK, is besloten dat Actal mee zou draaien in het onderzoekstraject van het departement. De accounthouder van Actal geeft aan dat Actal hierdoor in nauw contact heeft gestaan met het departement en op deze manier meer impact heeft kunnen hebben. Actal kon namelijk tijdens het traject en informeel al aanbevelingen doen. Volgens de accounthouder hebben de aanbevelingen van Actal geleid tot nieuwe inzichten bij het departement. Sommige aanbevelingen van Actal gingen volgens de accounthouder over onderwerpen waar het departement al mee bezig was. De aanbevelingen zetten het departement aan om 'een stapje verder te gaan', zoals bij het adviespunt over *verdere* toepassing van de risicobenadering. De overige aanbevelingen van Actal waren bedoeld om richting het departement te bevestigen dat er goede stappen genomen werden.

19. Voorjaarsrapportage regeldruk

19.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/2014/111

Titel: Voorjaarsrapportage regeldruk

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Het advies is gericht aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Afschriften zijn verstuurd naar het ministerie van Economische Zaken (EZ), het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de minister van Wonen en Rijksdienst (WenR).

Datum: 5 november 2014

Aanleiding en achtergrond

Het kabinet heeft op 18 juni 2014 de *Voorjaarsrapportage regeldruk* (hierna: de rapportage) naar de Tweede Kamer gezonden. De rapportage beschrijft de voortgang die het kabinet boekt met het verminderen van regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals. Actal heeft onder andere als taakopdracht om regering en Staten-Generaal te adviseren over de kabinetsaanpak voor het verminderen van regeldruk. In haar advies schetst Actal haar belangrijkste bevindingen over de rapportage van het kabinet. Tevens doet Actal aanbevelingen om de rapportage te versterken.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de inhoudelijke nalevingskosten van wet- en regelgeving met een Europese of internationale oorsprong kwantitatief in beeld te brengen. Actal adviseert om deze nalevingskosten in een aparte bijlage op te nemen in de voortgangsrapportages, zodat duidelijk is dat zij wel gevolgen hebben voor bedrijven en burgers, maar niet meetellen voor de netto-reductiedoelstelling van het kabinet.
2. Actal adviseert om in de voortgangsrapportages op systematische en transparante wijze inzicht te geven in de omvang van de eenmalige verandercosten van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving.
3. Actal adviseert om in toekomstige voortgangsrapportages de regeldrukgevolgen voor burgers alleen in euro's te vermelden, en aldus aan te sluiten bij de kabinetsdoelstelling.
4. Actal adviseert om te verhelderen waarom de rapportage melding maakt van een toename van € 0,15 miljoen in plaats van € 1 miljoen.
5. Actal adviseert om in toekomstige voortgangsrapportages alle dossiers op te nemen met gevolgen voor de regeldruk en daarbij een duidelijk onderscheid te maken tussen dossiers die wel en dossiers die niet meetellen voor het verwezenlijken van de netto-reductiedoelstelling van € 2,5 miljard.
6. Actal adviseert om in de voortgangsrapportages bij alle wet- en regelgeving expliciet te vermelden wat de datum van inwerkingtreding is en of de minimale invoeringstermijn is gehanteerd. Verder adviseert Actal om in de voortgangsrapportages bij afwijking van de vaste verandermomenten en de minimale invoeringstermijn aan te geven op basis van welke uitzonderingsgrond dit is gebeurd.
7. Actal adviseert om te experimenteren met een invoeringstermijn van minimaal drie maanden voor wet- en regelgeving die burgers en/of bedrijven betreft. Actal adviseert om in de *Voorjaarsrapportage regeldruk 2016* verslag te doen van de vormgeving en de bevindingen van dit experiment.

8. Actal adviseert om in volgende voortgangsrapportages voor elke maatregel die (positieve of negatieve) gevolgen heeft voor de regeldruk, een door Actal opgestelde tabel in te vullen en in de voortgangsrapportage op te nemen.
9. Actal adviseert om in toekomstige voortgangsrapportages per maatwerktraject aan te geven:
 - a. welke inhoudelijke afspraken in het betreffende traject zijn gemaakt,
 - b. of en in hoeverre die afspraken moeten worden vertaald in wijzigingen in wet- en regelgeving,
 - c. wanneer die wijzigingen zijn voorzien (verwachte inwerkingtredingsdatum) en met welke invoeringstermijn,
 - d. welke bewindspersoon voor die wijzigingen verantwoordelijk is, en
 - e. in welke mate deze wijzigingen in 2017 leiden tot een merkbare vermindering van de regeldruk (in euro's) voor burgers, bedrijven en professionals.
10. Actal adviseert om in de voortgangsrapportages te vermelden hoeveel wetsvoorstellen voor internetconsultatie in aanmerking kwamen. Actal adviseert om inzichtelijk te maken hoeveel van de unieke bezoekers van de website daadwerkelijk stakeholders zijn.
11. Actal adviseert om in een volgende voortgangsrapportage inzichtelijk te maken welke bijdrage de input uit de internetconsultaties heeft geleverd aan het beperken of verminderen van de regeldruk.

19.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode van onderzoek Actal heeft gehanteerd.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder beoordeelt de kwaliteit van het advies van Actal als 'slecht'. Volgens de dossierhouder is het advies van Actal op een aantal punten onzorgvuldig. Daarnaast is de dossierhouder van mening dat het advies onjuistheden bevat, waardoor Actal niet altijd de juiste conclusies heeft getrokken. Actal onderbouwt bijvoorbeeld de conclusie dat de opsomming in de bijlage incompleet is aan de hand van een voorbeeld dat een fractie vormt van het totaalbedrag. De dossierhouder geeft dan ook aan dat het advies voor het ministerie van EZ zeer beperkt bruikbaar was.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Het advies Voorjaarsrapportage regeldruk was een advies gericht aan de Tweede Kamer. Het advies had tot doel om de onjuistheden in de Voorjaarsrapportage regeldruk voor het voetlicht te brengen. Aangezien de rapportage al naar de Tweede Kamer was verzonden had het advies niet als doel om nieuwe inzichten aan het departement te geven. Daarvoor was het ook al te laat, aangezien de rapportage al naar de Tweede Kamer was gezonden. Het gaat daarbij om dossiers die onduidelijk waren of dossiers die ontbraken. In totaal telden de omissies volgens de accounthouder van Actal op tot zo'n € 200 miljoen, dus 8% van de doelstelling van 2,5 miljard. De accounthouder geeft aan dat Actal in zijn advies slechts enkele voorbeelden van deze omissies heeft genoemd. Dat de dossierhouder de kwaliteit als 'slecht' beoordeeld, strookt volgens de accounthouder van Actal niet met het feit dat de minister in zijn reactie aan de Kamer een groot deel van de inhoud van het advies onderschrijft en tevens toezegt de omissies weg te zullen nemen.

19.3. Impact

Mate van overname

In de *Voorjaarsrapportage regeldruk* en in de beantwoording van Kamervragen van 19 november 2014 gaat de minister van EZ in op de aanbevelingen van Actal. Hieruit blijkt dat één van de aanbevelingen wordt overgenomen, zes aanbevelingen niet worden overgenomen en van vier aanbevelingen is niet bekend of deze worden overgenomen.

Het kabinet neemt de eerste aanbeveling om de inhoudelijke nalevingskosten van wet- en regelgeving met een Europese of internationale oorsprong kwantitatief in beeld te brengen en deze op te nemen in de voortgangsrapportages niet over. Het kabinet wijst erop dat het reeds staand beleid is om eenmalige kosten te berekenen en mee te nemen in de besluitvorming rond nieuwe regelgeving. Zoals in *Programmabrief Goed Geregeld, een verantwoorde vermindering van regeldruk 2012-2017* aangegeven, neemt het kabinet echter de eenmalige kosten niet mee in het cijferbeeld waarmee de voortgang van de kwantitatieve doelstelling wordt gemonitord. Het kabinet hecht eraan deze systematiek te handhaven omwille van de vergelijkbaarheid van cijfers over de jaren heen.

De tweede aanbeveling van Actal, rondom eenmalige veranderkosten wordt ook niet overgenomen omdat dit al staand beleid is: De eenmalige veranderkosten worden door departementen in de toelichtingen bij wet- en regelgeving opgenomen. Hierbij wordt ingegaan op de vraag of desbetreffende wet- en regelgeving gepaard gaat met eenmalige veranderkosten en zo ja met welke omvang. Dit is conform de afspraken in het Integraal Afwegingskader en de Bedrijfseffectentoets. Op deze wijze kunnen deze kosten ook worden meegenomen in de (politieke) besluitvorming.

De derde aanbeveling van Actal, om de regeldrukgevolgen in voortgangsrapportages alleen in euro's te vermelden, wordt niet overgenomen. De regeldrukeffecten van maatregelen hebben steeds zowel een tijdscomponent (tijd benodigd om te voldoen aan de verplichting) en een out-of-pocket kostencomponent (kosten die gemaakt moeten worden om aan de verplichting te voldoen). Het kabinet heeft de netto reductiedoelstelling geüniformeerd naar euro's. Voor burgers waar het bij de tijdscomponent gaat om vrije tijd wordt deze component anders beleefd dan bij bedrijven waar de tijdscomponent steeds om arbeidstijd gaat. Om ook in de rapportage aan te sluiten bij de beleving van de regeldrukeffecten door burgers wordt daarom de tijdscomponent ook in uren uitgedrukt.

De vierde aanbeveling van Actal, om te verhelderen waarom de rapportage melding maakt van een toename van € 0,15 miljoen in plaats van € 1 miljoen, wordt overgenomen. Het verschil is terug te voeren op het feit dat de regeldrukeffecten en de bijbehorende toenames deels neerslaan bij andere departementen (SZW, BZK). Het opgenomen bedrag (€0,15 miljoen) betreft slechts het aandeel van Ministerie van Financiën, de eerste ondertekenaar van de wet. Per abuis zijn de overige kosten niet in de bijlage terechtgekomen. Dit zal worden gecorrigeerd in de voorjaarsrapportage.

De vijfde aanbeveling van Actal, om in toekomstige voortgangsrapportages alle dossiers op te nemen met gevolgen voor de regeldruk wordt niet overgenomen. Nieuwe dossiers – zowel reducties als toenames – onder €1 miljoen worden niet meer meegenomen in het totale beeld. De reden hiervoor is dat deze in feite een te verwaarlozen invloed hebben op het totale cijferbeeld. Dit betekent evenwel niet dat de kwantitatieve effecten van deze dossiers niet meer in beeld worden gebracht. Dit dient te gebeuren in de regeldrukparagraaf die voor iedere maatregel moet worden gemaakt.

De zesde aanbeveling van Actal om in de voortgangsrapportages bij alle wet- en regelgeving expliciet te vermelden wat de datum van inwerkingtreding is en of de minimale invoeringstermijn is gehanteerd en om in de voortgangsrapportages bij afwijking van de vaste verandermomenten (VVM) en de minimale

invoeringstermijn aan te geven op basis van welke uitzonderingsgrond dit is gebeurd wordt niet overgenomen omdat dit al staand beleid is. In de officiële toelichting op nieuwe wetten en regels van de rijksoverheid wordt verantwoording afgelegd over toepassing of afwijking van VVM. Als dit op dat moment nog niet in te schatten is, vindt de verantwoording plaats in de Koninklijke Besluiten waarmee de regelgeving in werking treedt.

De aanbeveling van Actal om te experimenteren met een invoeringstermijn van minimaal drie maanden voor wet- en regelgeving die burgers en/of bedrijven betreft wordt niet overgenomen. Uit eerdere experimenten met VVM van vóór 2010 is gebleken dat dit moeilijk werkbaar was. Bij wetten, AMvB's en ministeriële regelingen met directe relevantie voor medeoverheden hanteert het kabinet wel een minimale invoeringstermijn van drie maanden. Dat is met medeoverheden afgesproken in de Code Interbestuurlijke Verhoudingen. Daarnaast is het kabinet van mening dat beleidsregels zich, anders dan wet- en regelgeving, niet lenen voor toepassing van VVM, omdat beleidsregels enkel het bestuursorgaan binden en niet burgers, bedrijven of professionals. Ook bevatten veel beleidsregels interne normen die niet van belang zijn voor deze groepen.

Het is onbekend in hoeverre de laatste vier aanbevelingen (aanbevelingen 8, 9, 10 en 11) zijn overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

- De beleidssecretaris deregulering van Koninklijke Metaalunie Derk Jan Meijer zegt over het advies: 'Actal uit terechte kritiek op de aanpak van de regeldruk door het kabinet. Het kabinet moet rekening gaan houden met de hoge veranderkosten van de steeds wijzigende Nederlandse wetgeving en de hoge kosten veroorzaakt door invoering van Europese regelgeving. Als dit wel zou gebeuren zijn de regeldrukplaatjes veel minder florissant dan het kabinet nu doet voorkomen. Ook houdt het kabinet zich niet aan haar eigen spelregels door de helft van alle veranderingen in wet- en regelgeving niet op de zogenaamde vaste verandermomenten (zoals 1 januari) in te voeren. Terecht pleit Actal daarnaast voor een langere invoeringstermijn van nieuwe regelgeving.'⁷⁹
- Op www.cobouw.nl wordt een samenvatting van het Actal advies gegeven.⁸⁰

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het advies heeft geleid tot Kamervragen vanuit de CDA fractie. In de beantwoording van deze vragen geeft de minister op punten aan het niet eens te zijn met de aanbevelingen van Actal. Deze punten komen overeen met de reactie zoals hierboven beschreven onder het kopje 'mate van overname'.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies heeft binnen het Ministerie van EZ niet geleid tot nieuwe inzichten en/of aanpassingen in beleid of wetgeving. Het advies heeft wel impact gehad in het politieke debat, doordat er Kamervragen over zijn gesteld. Het bedrijfsleven verwijst volgens de dossierhouder met enige regelmaat naar de deelconclusies in het advies over eenmalige regeldruk en Europese nalevingskosten.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder geeft aan dat het advies met name op de Tweede Kamer was gericht. Kamerleden hebben dan ook in Kamervragen veel gebruik gemaakt van het advies. De minister heeft een aantal van de punten die in de Kamervragen naar voren kwamen onderschreven en toegezegd hierop actie te ondernemen. Het advies op de Voorjaarsrapportage regeldruk heeft daarnaast volgens de accounthouder van Actal impact gerealiseerd doordat de Kamer is geïnformeerd en doordat de omissies die geconstateerd zijn in bijv. de Najaarsrapportage regeldruk 2015 niet meer voorkwamen. Dit betreft onder andere de onduidelijke rapportage van regeldrukgevolgen in euro's en uren. Bovendien heeft de minister in het algemeen overleg van 5 december

⁷⁹ https://www.alurvs.nl/aluminium/nieuws/aanpak-regeldruk-krijgt-nog-geen-schoonheidsprijs_8158/.

⁸⁰ <http://www.cobouw.nl/nieuws/regelgeving/2014/11/13/actal-rapportage-kabinet-over-regeldruk-rammelt>.

2015 aangegeven dat eenmalige veranderkosten in beeld gebracht zullen worden (aanbeveling 2 uit het Actal-advies).

20. Regeldruk wet natuurbescherming

20.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/PO/TvdH/2014/119

Titel: Regeldruk Wet natuurbescherming

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Economische Zaken (EZ)

Datum: 19 november 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft van diverse organisaties het signaal ontvangen dat de nota van wijziging van het *Wetsvoorstel natuurbescherming* zou leiden tot ongewenste effecten op de regeldruk. Het wetsvoorstel zelf beoogt onder meer een vermindering van de regeldruk. De nota van wijziging streeft naar een 'gemoderniseerd en vereenvoudigd wettelijk instrumentarium dat in de praktijk goed uitvoerbaar is'. Naar aanleiding van het signaal heeft Actal de nota van wijziging bekeken en hier advies over uitgebracht.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de regeldrukeffecten van alle maatregelen in het *Wetsvoorstel natuurbescherming* en de nota van wijziging kwantitatief in beeld te brengen en deze effecten te betrekken bij de oordeelsvorming over de doelstelling van de wet.
2. Actal adviseert de regeldruk van het aanvullingswetsvoorstel van de *Wet natuurbescherming*, bij het inkaderen van de *Wet natuurbescherming* in de *Omgevingswet*, te berekenen en een eventuele toename van de regeldruk te compenseren.

20.2. Kwaliteit

Methode

Actal hanteert het toetsingskader en richt zich in het advies met name op vraag twee: Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

20.3. Impact

Mate van overname

De staatssecretaris van EZ reageert in een brief aan Actal van 2 december 2014 op het advies. In deze brief geeft de staatssecretaris aan dat beide aanbevelingen van Actal overgenomen worden. De staatssecretaris heeft Sira Consulting de opdracht gegeven om op korte termijn de gevolgen voor de regeldruk te onderzoeken. De staatssecretaris geeft hierbij aan: 'overeenkomstig uw verzoek zal ik Actal bij dit onderzoek betrekken'. Daarnaast zal ook bij het opstellen van de uitvoeringsregelgeving en bij het opstellen van het wetsvoorstel dat de overgang van de natuurwetgeving naar de toekomstige *Omgevingswet* regelt, de gevolgen van regeldruk in kaart worden gebracht. In het advies geeft Actal zelf ook al aan: 'u heeft inmiddels aangegeven de regeldrukeffecten van de *Wet natuurbescherming* in beeld te zullen brengen. Actal gaat graag in op het verzoek van de minister om hierbij te worden betrokken.'

Reacties burgers en bedrijven

- De recreatieorganisaties (waaronder RECRON, HISWA en Sportvisserij Nederland), die samenwerken in de Regiegroep Recreatie en Natuur zijn verheugd met het advies van Actal. Zij luiden eerder al de noodklok over de gevolgen van het wetsvoorstel.^{81,82}

Overige effecten binnen overheidsorganen

Actal heeft deelgenomen aan de commissie die het onderzoek van Sira Consulting begeleidde. Daarnaast heeft Actal een separate reactie op het onderzoek van Sira Consulting gegeven in de vorm van een advies. Actal geeft in dit vervolgadvis enkele aandachtspunten mee die van belang zijn voor de beoordeling van de in het rapport opgenomen ramingen en benoemt een aantal risico's voor toekomstige regeldruk. Hier koppelt Actal concrete adviespunten aan (zie het Advies bij Regeldrukeffecten Wetsvoorstel Natuurbescherming, JtH/RvZ/PO/2015/049).

Perceptie betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁸¹ <http://www.recron.nl/k/news/view/61599/369/vernietigend-rapport-actal-over-regeldruk-nieuwe-natuurwet.html>.

⁸² <http://www.platformwaterrecreatie.nl/nieuwsbrief-platform-waterrecreatie-november-2014/>.

21. Fiscale agenda: verkenning werkkostenregeling

21.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RVZ/HS/2013/118

Titel: Fiscale agenda: Verkenning werkkostenregeling

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Financiën

Datum: 17 juni 2013

Aanleiding en achtergrond

De minister van Financiën heeft Actal gevraagd advies uit te brengen over de verkenning *Aan het werk met de werkkostenregeling*. Met de werkkostenregeling beoogde het ministerie van Financiën de regeldruk voor ondernemers te verminderen. Op het moment van het advies is de regeling nog niet verplicht en maken nog zeer weinig werkgevers gebruik van de regeling. De verkenning bevat nog geen ontwerpregeling die Actal kan toetsen op effecten voor de regeldruk. Actal kan daarom nog niet constateren of het noodzakelijkheids criterium dat volgens het ministerie van Financiën een vermindering van administratieve lasten met zich kan meebrengen ook daadwerkelijk zal leiden tot een vermindering van regeldruk. Actal deelt nu al zijn observaties en geeft waar mogelijk advies.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om op een transparante manier duidelijkheid te bieden over wat als noodzakelijk wordt gezien.
2. Actal adviseert nauwlettend te monitoren of en in hoeverre het noodzakelijkheids criterium in de praktijk goed hanteerbaar is.
3. Actal adviseert om een eenduidige overgangstermijn van twee jaar voor de invoeringstermijn van het noodzakelijkheids criterium te hanteren.

21.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft gehanteerd.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het advies had volgens de gesprekspartners een behoorlijke kwaliteit. Ten eerste was de leesbaarheid goed, ondanks het lastige onderwerp. Ten tweede wordt het gewaardeerd dat Actal heeft gekozen voor een maatwerk-aanpak waarin de belangrijkste knelpunten worden afgelopen in plaats van toepassing van het

standaard-kader. Ten derde waren de conclusies steekhoudend en gericht. Het advies dekt goed de signalen over de werkkostenregeling die bekend zijn uit het veld.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal heeft geen aanvullende uitspraken gedaan over de kwaliteit van het advies.

21.3. Impact

Mate van overname

In een brief over de werkkostenregeling aan de Tweede Kamer verwijst de staatssecretaris van Financiën onder andere naar het advies van Actal. De staatssecretaris geeft aan er de voorkeur aan te geven om het noodzakelijkheids criterium in eerste instantie beperkt te introduceren. Dit is volgens de staatssecretaris in lijn met het advies van Actal. Uit de brief blijkt niet hoe deze beperkte introductie er precies uit zal gaan zien. Het advies van Actal 'om een eenduidige overgangstermijn van twee jaar voor de invoeringstermijn van het noodzakelijkheids criterium te hanteren' wordt dus grotendeels overgenomen. Daarnaast geeft de staatssecretaris aan de aanbeveling van Actal om te monitoren of het noodzakelijkheids criterium in de praktijk goed hanteerbaar is op te volgen. Uit de brief blijkt niet of de aanbeveling van Actal om op een transparante manier duidelijkheid te bieden over wat als noodzakelijk wordt gezien wordt overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

- Het Actal advies wordt onderschreven door werkgeversorganisatie AWWN. Volgens AWWN is een helder toetsingskader inderdaad nodig om noodzakelijkheid te beoordelen. AWWN stelt: 'De door Actal voorgestelde overgangstermijn van twee jaar kunnen wij plaatsen, maar als het zou lukken om in het najaar van 2013 het uitgewerkte noodzakelijkheids criterium bekend te maken, kan deze termijn wellicht tot een jaar worden beperkt.'⁸³
- Verder wordt het advies genoemd, maar niet expliciet onderschreven door Personeelsnet⁸⁴, cmweb.nl⁸⁵, hr-kiosk.nl⁸⁶, Fi-nance consultancy⁸⁷ en rendement.nl⁸⁸.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De impact van het advies was volgens de gesprekspartners behoorlijk, hoewel Actal geen nieuwe onderwerpen agendeert. Mede naar aanleiding van het advies is de invoering van het nieuwe regime van de werkkostenregeling een jaar uitgesteld. Bovendien vormde het Actal advies een belangrijke reden om te kiezen voor een specifiek noodzakelijkheids criterium in plaats van een algemeen noodzakelijkheids criterium. Het advies van Actal heeft bijgedragen aan bevestiging van opvattingen en inzichten bij direct betrokkenen binnen het departement.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal bevestigt dat het advies impact heeft gehad. De accounthouder geeft aan dat het advies desalniettemin minder impact heeft gehad dan gehoopt. Dit omdat verschillende maatschappelijke

⁸³ <https://vacatures.roc.nl/default.php?fr=nieuws&nieuwsitem=32673>.

⁸⁴ <https://www.personeelsnet.nl/bericht/advies-voer-regeling-werkkosten-pas-in-per-2016/>.

⁸⁵ <http://cmweb.nl/2013/06/advies-noodzakelijkheids-criterium-wkr-kansen-en-risicos/>.

⁸⁶ <http://www.hr-kiosk.nl/hoofdstuk/loon-en-inkomstenbelasting/werkkostenregeling-wkr/noodzakelijkheids-criterium>.

⁸⁷ <http://www.fi-nance.nl/actueel/nieuws-fiscaal-belastingen-accountancy-financieel/61-werkkostenregeling-wkr-nog-niet-per-2015#>.

⁸⁸ <https://www.rendement.nl/nieuws/id10724-actal-overgangsregeling-wkr-tot-januari-2016.html>.

belangen hebben geleid tot nuanceringen in de wet met als gevolg dat de regeldruk minder is teruggedrongen dan eerder was beoogd.

Bijlage 5: Factsheets toetsen

1. Tijdelijk besluit begeleid rijden

1.1. Algemeen

Kenmerk: SvE/PL/2011/041

Titel: Tijdelijk besluit begeleid rijden

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM)

Datum: 7 april 2011

Aanleiding en achtergrond

Actal reageert met dit advies op het tijdelijk besluit begeleid rijden van begin 2011. In dit besluit wordt een experiment opgezet waarbij jongeren vanaf 17 jaar onder begeleiding van een ervaren bestuurder mogen deelnemen aan het verkeer. Dit met als doel de verkeersveiligheid van jonge bestuurders te verbeteren. Actal heeft eerder in het traject meegedacht over de regeldrukaspecten van het besluit en geeft nu advies over de definitieve versie.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de vermindering van de administratieve lasten vanwege de vermindering in brommerrijbewijsaanvragen kwantitatief in beeld te brengen.
2. Actal adviseert de geldigheidsduur van de theoriecertificaten van de AM, A en B rijbewijzen gelijk te trekken met die van de overige rijbewijscategorieën die al zijn vastgesteld op twee jaar.
3. Gezien de toegenomen regeldruk adviseert Actal de administratieve lasten op het beleidsterrein te compenseren.
4. Actal adviseert in de (tussen)evaluatie van het besluit expliciet de regeldrukgevolgen te betrekken.
5. Actal adviseert te onderzoeken wat de regeldruklasten zijn van een alternatief waarbij er geen begeleiderspas en antecedentenonderzoek wordt gebruikt, maar slechts de eis wordt gesteld dat de begeleider een geldig rijbewijs heeft en minimaal tien jaar rijervaring. Actal adviseert vervolgens op basis van de inzichten in dit alternatief te kiezen voor het minst belastende alternatief.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert het besluit niet in te dienen, tenzij met de aanbevelingen in het advies rekening is gehouden.

1.2. Kwaliteit

Methode

Actal heeft bekeken in hoeverre de minister de te verwachten administratieve lasten heeft gekwantificeerd, of er voldoende aandacht is besteed aan alternatieven, of er is gekozen voor het minst belastende alternatief en of er is gekozen voor uitvoering en toezicht met minimale administratieve lasten. Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft gebruikt om tot de conclusies op deze punten te komen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het advies wordt door de dossierhouder beoordeeld als niet bruikbaar. De dossierhouder geeft aan dat het advies goed leesbaar is en duidelijk opgebouwd. De argumentatie en analyse van het advies worden ook als goed beoordeeld. De conclusies van het advies sluiten volgens de dossierhouder echter niet altijd even goed aan bij de praktijk omdat Actal onvoldoende aandacht heeft voor aspecten buiten regeldruk. Dit komt volgens de dossierhouder naar voren in het begeleid rijden alternatief dat Actal aandraagt. Het alternatief wordt door Actal goed onderbouwd en zal leiden tot minder regeldruk, maar borgt volgens het departement onvoldoende de haalbaarheid van beleid rijden in de praktijk.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De Actal accounthouder was niet meer beschikbaar voor commentaar.

1.3. Impact

Mate van overname

Uit de definitieve versie van het besluit blijkt dat van de vijf aanbevelingen in het advies van Actal er twee zijn overgenomen en twee expliciet niet zijn overgenomen. Van een van de aanbevelingen is het niet duidelijk of deze is overgenomen of niet. Naar aanleiding van het advies van Actal zijn de regeldrukwinsten van de verminderde hoeveelheid brommerrijbewijsaanvragen in kaart gebracht en is het regeldrukaspect expliciet toegevoegd aan het evaluatietraject (respectievelijk aanbeveling 1 en 4). De verlengde geldigheidsduur van de AM, A en B rijbewijzen wordt niet overgenomen en ook het door Actal aangedragen alternatief wordt niet uitgewerkt en afgewogen (respectievelijk aanbeveling 2 en aanbeveling 5). Of er sprake is van compenserende maatregelen binnen het beleidsterrein, is niet op te maken uit het definitieve besluit (aanbeveling 3).

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies van Actal heeft volgens de dossierhouder niet geleid tot aanpassingen in wet- of regelgeving of in uitvoeringsregelgeving. De voornaamste reden hiervoor is dat de aanbevelingen uit het advies volgens de dossierhouder in de praktijk niet haalbaar waren. Het onderwerp begeleid rijden stond volgens de dossierhouder voor het advies van Actal al op de politieke agenda. Het advies van Actal heeft volgens de dossierhouder waarschijnlijk wel geholpen bij de bewustwording over het regeldrukaspect van begeleid rijden.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder was niet meer beschikbaar voor commentaar.

2. Fiscale agenda: uitwerking in belastingplan 2012

2.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/HS/2011/077

Titel: Fiscale agenda: uitwerking in belastingplan 2012

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Financiën

Datum: 2 september 2011

Aanleiding en achtergrond

In het Belastingplan 2012 zijn een aantal punten uit de *Fiscale agenda* uitgewerkt. Conform een afspraak tussen Actal en het ministerie van Financiën toetst Actal de uitwerking van de *Fiscale agenda* als ex ante dossier.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de gevolgen voor de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven en burgers bij het wegnemen van de grondslagversmallers⁸⁹ kwantitatief in beeld te brengen en de grondslagversmallers die de grootste lastendruk veroorzaken als eerste weg te nemen.
2. Actal adviseert om de effecten op het informatieverkeer tussen belastingplichtige en belastingdienst van een half jaar rentepauze in beeld te brengen en te monitoren.
3. Actal adviseert om de vereiste bewijslast van een rittenadministratie van gereden zakelijke kilometers bij de 'verklaring van geen privé gebruik' achterwege te laten.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert om het wetsvoorstel in te dienen, nadat met het Actal advies rekening is gehouden.

2.2. Kwaliteit

Methode

In het onderzoek is het toetsingskader toegepast waarin de volgende vragen zijn beantwoord: 1) Is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?; 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

⁸⁹ 'Grondslagversmallers zijn regelingen die er voor zorgen dat de grondslag waarover de belasting wordt berekend wordt verkleind. Hierdoor wordt ook het uiteindelijk verschuldigde belastingbedrag kleiner.' Bron: Ministerie van Financiën: De fiscale agenda: Naar een eenvoudiger, meer solide en fraudebestendig belastingstelsel, 14 april 2011.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het advies was volgens de gesprekspartners van gemiddelde kwaliteit. Enerzijds raakt Actal een aantal goede punten in het advies, bijvoorbeeld over het in beeld brengen van de effecten van de wijziging van de berekening van heffingsrente en de rittenadministratie. Anderzijds zijn de gesprekspartners van mening dat Actal op sommige punten te weinig blijkt toont van politieke sensitiviteit. Actal doet aanbevelingen waarbij geen rekening gehouden wordt met aspecten buiten regeldruk die ook meespelen in de afweging, bijvoorbeeld het advies ten aanzien van de grondslagversmallers. Actal schenkt bovendien weinig aandacht aan de aspecten die zij positief vindt aan de *Fiscale Agenda* (afschaffing van zes kleine belastingen), terwijl in een later advies wel veel aandacht wordt gegeven aan het uiteindelijk niet-afschaffen van deze belastingen.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat het bij de taakopdracht van Actal past om vanuit het regeldrukperspectief naar wetten te kijken. Om die reden maakt Actal bewust geen afweging tussen regeldruk en andere belangen. Die afweging is aan de politiek en zou volgens de accounthouder een ander mandaat van Actal vergen. Daarnaast wijst de accounthouder erop dat Actal al positief had geadviseerd over het afschaffen van kleine belastingen in een preadvies over de *Fiscale Agenda*.

2.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting bij de Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten⁹⁰ wordt aandacht besteedt aan het advies van Actal.

Actal adviseert om de gevolgen voor de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven en burgers bij het wegnemen van de grondslagversmallers kwantitatief in beeld te brengen en de grondslagversmallers die de grootste lastendruk veroorzaken als eerste weg te nemen (aanbeveling 1). Het kabinet beschouwt dit onderdeel van het advies als een ondersteuning van het beleid om te bezien of grondslagversmallers nog wel nuttig/noodzakelijk zijn. In de *Fiscale agenda* is aangegeven dat eind 2011 en het eerste half jaar van 2012 er nog verkenningen en voorstellen zullen volgen. Het kabinet neemt deze aanbeveling dus grotendeels over.

Het kabinet neemt het advies van Actal over om de effecten op het informatieverkeer tussen belastingplichtigen en de Belastingdienst in beeld te brengen (aanbeveling 2). Het kabinet zegt hierbij niet dat deze effecten ook gemonitord zullen worden. De aanbeveling van Actal wordt dus grotendeels overgenomen.

In de memorie van toelichting wordt verwezen naar het wetsvoorstel Uitwerking autobrief voor de reactie op de derde aanbeveling van Actal om de bewijslast van een rittenadministratie van gereden zakelijke kilometers bij de 'verklaring van geen privé gebruik' achterwege te laten. Uit het de memorie van toelichting bij de wet Uitwerking autobrief wordt een 'verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto' voor bestelauto's geïntroduceerd. Met deze (gezamenlijke) verklaring wordt aangegeven dat met de bestelauto geen enkele kilometer privé wordt gereden. Nadat een dergelijke verklaring is afgegeven, hoeft geen rittenadministratie meer te worden bijgehouden. Het advies van Actal wordt dus overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

⁹⁰ Zie: Belastingplan 2012.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies heeft geen doorwerking gehad in wet- en regelgeving. Dat was voornamelijk het gevolg van de beperkte politieke haalbaarheid van de aanbevelingen. Ook heeft het advies niet geleid tot nieuwe inzichten, omdat de onderwerpen die in het advies aan bod komen reeds bekend waren. Een aantal elementen van de *Fiscale agenda* waar Actal wél positief over was is uiteindelijk niet uitgevoerd of teruggedraaid (afschaffing van zes 'kleine belastingen').

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal is positief over de manier waarop het ministerie van Financiën oog heeft voor regeldrukaspecten. Wel blijft volgens de accounthouder belastingwetgeving een van de grootste veroorzakers van regeldruk in Nederland. Actal blijft hier dus aandacht voor vragen. De accounthouder geeft aan dat bij dit advies de ambitie om impact te hebben bescheiden was en dat vooral is ingezet op het inzichtelijker maken van regeldrukgevolgen van de Fiscale Agenda.

3. Wet werken naar vermogen

3.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/MK/2011/099

Titel: Wet werken naar vermogen

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 7 oktober 2011

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft het wetsvoorstel *Wet werken naar vermogen* (Wwnv) ontvangen voor een ex-ante toets op de regeldruk. Op verzoek van Actal heeft het ministerie van VWS daarnaast een berekening van de administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten toegezonden. Het wetsvoorstel beoogt de activerende werking van het sociale stelsel te vergroten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Om deze activerende werking optimaal tot zijn recht te laten komen moet volgens Actal onnodige regeldruk en irritatie bij burgers en bedrijven zo veel mogelijk worden voorkomen. Op verzoek van de staatssecretaris van VWS brengt Actal advies uit.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de integrale afweging van de decentralisatie van taken in de toelichting op te nemen;
2. Actal adviseert (uitdrukkelijk) te motiveren waarom is gekozen voor een gedeeltelijke in plaats van een volledige decentralisatie van de nieuwe instroom in Wajong en Wwnv;
3. Actal adviseert bij een gescheiden uitvoering in ieder geval zodanige maatregelen te treffen dat jonggehandicapten voor de aanvraag van uitkering en zorg in de praktijk met slechts één loket te maken krijgen;
4. Actal adviseert bij een gescheiden uitvoering ook de integrale afhandeling van aanvragen te borgen;
5. Actal adviseert te borgen dat werkgevers voor het verkrijgen van ondersteuning bij re-integratie met slechts één loket te maken krijgen;
6. Actal adviseert zodanige maatregelen te treffen dat in de gevalsbehandeling de gebondenheid aan elkaars (UWV en gemeenten) oordelen zo veel als mogelijk wordt gewaarborgd;
7. Actal adviseert om in de toelichting de proportionaliteit van de eenmalige dossieroverdracht van een motivering te voorzien;
8. Actal adviseert in ieder geval zodanige maatregelen te treffen dat de jonggehandicapten niet opnieuw informatie en gegevens ten behoeve van de vervolgbeoordeling behoeven aan te leveren (één intake mogelijk maken);
9. Actal adviseert de plicht tot overname van reeds toegekende re-integratieondersteuning te borgen, zodat burger en bedrijfsleven bij invoering van de wet niet opnieuw een aanvraag hoeven in te dienen;
10. Actal adviseert de integrale afweging van de gemaakte keuze in de toelichting op te nemen;
11. Actal adviseert te motiveren waarom niet is gekozen voor een minder belastend alternatief door de keuringen op te dragen aan één onafhankelijk keuringsinstituut;
12. Actal adviseert in ieder geval zodanige maatregelen te treffen, dat het aantal keuringen voor de jonggehandicapte tot een minimum wordt beperkt en meervoudige gegevensuitvraag bij de jonggehandicapten (en de werkgever) wordt voorkomen;
13. Actal adviseert zodanige maatregelen te treffen dat de herbeoordeling zo veel als mogelijk wordt gebaseerd op de gegevens uit het dossier van de jonggehandicapte;

14. Actal adviseert te borgen dat er slechts één methodiek voor het bepalen van de loonwaarde wordt gehanteerd, waardoor een onderlinge overname door gemeenten van de loondispensatie mogelijk wordt gemaakt;
15. Actal adviseert deze inhoudelijke nalevingskosten en administratieve lasten (alsnog) in beeld te brengen en maatregelen te treffen om de extra regeldruk die het gevolg is van deze voorstellen te compenseren;
16. Mocht de keuze voor een gescheiden uitvoering gehandhaafd blijven, dan adviseert Actal zodanige maatregelen te treffen, dat jonggehandicapten en bedrijven in de uitvoeringspraktijk met slechts één loket te maken krijgen en de integrale afdoening van verzoeken en aanvragen is gewaarborgd.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert het wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij met het advies rekening gehouden wordt.

3.2. Kwaliteit

Methode

In het onderzoek is het toetsingskader toegepast waarin de volgende vragen zijn beantwoord: 1) Is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?; 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

3.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting bij de Wet Werken Naar Vermogen gaat de regering in op de aanbevelingen van Actal. De regering geeft extra toelichting en motivering voor gemaakte keuzes en neemt hiermee de aanbevelingen 1, 2, 7, 10 en 11 over. De regering neemt aanbeveling 15 deels over door de memorie van toelichting aan te vullen. De overige tien aanbevelingen van Actal lijkt de regering niet over te nemen. Op sommige punten herkent de regering zich niet in de risico's die Actal schetst. Ook deelt de regering de aanname van Actal dat Wwnv-gerechtigden alle genoemde keuringen zullen ondergaan en dat de burger daardoor ernstig wordt belast niet.

Reacties burgers en bedrijven

Op de website CrossOver (een samenwerkingsverband van Nederlandse (overkoepelende) organisaties op het gebied van arbeid, onderwijs en zorg)⁹¹ en op de website SC online (een platform voor bedrijven en overheidsorganisaties over (de totstandkoming van) wet- en regelgeving)⁹² staan nieuwsberichten over het advies van Actal. Er wordt in deze berichten niet ingegaan op de kwaliteit of de conclusies van het advies van Actal.

⁹¹ http://www.kcco.nl/nieuws/2012/februari/van_beloofde_1_loket_jonggehandicapten_komt_niet_

⁹² <http://www.sconline.nl/nieuws/actal-van-beloofde-%C3%A9%C3%A9n-loket-jonggehandicapten-komt-niets>.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

4. Wet op het accountantsberoep

4.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/HS/2012/08

Titel: Wet op het accountantsberoep

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Het advies is gericht aan de Tweede Kamer. Actal geeft in het advies aan dat de brief in ieder geval van belang is voor de Vaste Kamercommissie van Financiën.

Datum: 10 februari 2012

Aanleiding en achtergrond

Actal toetst twee amendementen die zijn ingediend bij de behandeling van het Wetsvoorstel Wet op het accountantsberoep. Beide amendementen beogen de waarborgen voor de onafhankelijkheid van de accountant te versterken. Het amendement Van Vliet (N° 13) stelt voor om organisaties met een openbaar belang te verplichten hun accountantskantoor elke acht jaar te rouleren. Het amendement Plasterk (N° 14) stelt een strikte scheiding voor tussen enerzijds advies- en assurantiediensten en anderzijds de wettelijke accountantscontroles. Actal geeft aan dat signalen uit het veld erop duiden dat de amendementen de regeldruk disproportioneel kunnen doen toenemen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de effecten op de regeldruk van beide amendementen in kaart te brengen.
2. Actal adviseert om geen aanvullende wettelijke eisen te stellen waarvan niet eenduidig kan worden vastgesteld dat zij bijdragen aan het verminderen van het aantal onterecht afgegeven goedkeurende accountantsverklaringen.
3. Op dit moment wordt EU regelgeving voorbereid over het aanbesteden van accountantsdiensten. De beide amendementen zetten volgens Actal een Nederlandse 'kop' op de regelgeving. Dit past niet in het streven van regering en parlement om Europese wet- en regelgeving zo lastenluw mogelijk te implementeren. Actal adviseert daarom om geen Nederlandse 'kop' op de EU regelgeving te zetten.

Eindoordeel Actal

Gelet op de aard van de bevindingen adviseert Actal de Tweede Kamer om de twee voorliggende amendementen niet te steunen.

4.2. Kwaliteit

Methode

Uit het advies blijkt niet welke methode Actal heeft gehanteerd. In het advies wordt genoemd dat naar Actal naar aanleiding van de binnengekomen signalen diverse partijen heeft geconsulteerd. Uit het advies blijkt niet om hoeveel partijen het gaat en welke partijen dit zijn.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

4.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

- VNO-NCW onderschrijft de conclusies van Actal. 'Volgens VNO-NCW en Actal gaat deze wet verder dan de Europese regelgeving, die momenteel wordt voorbereid, over het werk van accountants.'⁹³
- Op diverse websites in de financiële branche (zoals Cmweb⁹⁴ en Taxence⁹⁵) zijn nieuwsberichten geplaatst naar aanleiding van het advies van Actal. Er wordt in deze berichten niet ingegaan op de kwaliteit en conclusies van het advies van Actal.
- NU.nl bericht dat op basis van eigen onderzoek is gebleken dat Actal zich in dit advies heeft laten leiden door de accountantslobby. De berekening van de kosten voor het bedrijfsleven die door de amendementen zouden ontstaan is volgens NU.nl vrijwel direct overgenomen uit berekeningen die zijn aangedragen door de NBA, de Nederlandse Beroepsorganisaties van Accountants. Volgens het NU.nl bericht erkent de NBA dat ze de berekeningen heeft aangeleverd. In het bericht staat verder dat Actal in een reactie heeft aangegeven 'zowel passief als actief' informatie opgevraagd te hebben in het beroepsveld.⁹⁶
- Op diverse websites zijn meldingen gemaakt van het NU.nl bericht over 'de accountantslobby'.⁹⁷

Overige effecten binnen overheidsorganen

Tijdens het vragenuur van 28 februari 2012 zijn Kamervragen gesteld aan de minister van Financiën (bij afwezigheid van de minister van Economische Zaken) over het bericht op NU.nl: 'Adviesorgaan regering liet zich leiden door lobby'. De minister meldt de Tweede Kamer dat 'Actal in zijn brief aan de Tweede Kamer duidelijk heeft aangegeven dat de geschatte regeldruk van de amendementen op de *Wet op het accountantsberoep* (Wab) gebaseerd was op signalen uit de sector zelf en dat nadere berekeningen nodig zijn om de regeldruk beter in kaart te brengen. Het adviescollege heeft zich dus niet laten leiden door de accountantslobby'.

Perceptie betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

⁹³ <http://www.vno-ncw.nl/nieuws/actal-accountantswet-zorgt-voor-extra-regeldruk-en-kosten>.

⁹⁴ <http://cmweb.nl/2012/02/actal-hekelt-amendementen-accountantswet/>.

⁹⁵ <http://www.taxence.nl/branchenieuws/branchenieuws/2012/actal-waarschuwt-voor-extra-regeldruk-en-kosten.15268.lynkx>.

⁹⁶ Zie: <http://www.nu.nl/politiek/2746973/kamervragen-verhagen-invloed-lobby-;html>; <http://www.publiekrechtropolitiek.nl/wie-zit-er-nog-meer-in-de-zak-van-de-accountants/>; <http://drimble.nl/dossiers/accountancy/7703142/de-jager-geen-onrechtmatige-beinvloeding-van-actal-door-accountantslobby.html>; http://www.powned.tv/nieuws/politiek/2012/02/adviesorgaan_geleid_door_lobby.html en <http://www.lisewitteman.nl/2012/02/20/adviesorgaan-regering-liet-zich-leiden-door-lobby/>.

⁹⁷ <http://www.publiekrechtropolitiek.nl/wie-zit-er-nog-meer-in-de-zak-van-de-accountants/>.

5. Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

5.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/JvdB/JS/2012/135

Titel: Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Infrastructuur en Milieu (IenM)

Datum: 13 december 2012

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft het wetsvoorstel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) geselecteerd voor een ex-ante toetsing op het gebied van regeldruk. In dit wetsvoorstel worden structurele verbeteringen aangedragen voor de taken op het gebied van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van het omgevingsrecht (VTH-taken). In het wetsvoorstel worden deze VTH-taken belegd bij regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). Actal ziet het wetsvoorstel als een belangrijke stap vooruit, maar raadt aan de wet zodanig vorm te geven dat later eventueel eenvoudige verbeteringen kunnen worden doorgevoerd met betrekking tot de territoriale indeling, het takenpakket en de slagkracht van de RUD's.

Actal heeft een afschrift van dit advies verzonden aan de minister van VenJ en aan de minister van EZ, vanwege zijn coördinerende rol ten aanzien van de vermindering van de regeldruk voor bedrijven.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om inzichtelijk te maken in hoeverre alle VTH-taken publiek moeten worden uitgevoerd.
2. Actal adviseert om in de voorgenomen evaluatie van de RUD's in 2014 expliciet aandacht te geven aan een voor bedrijven merkbare vermindering van regeldruk door een in de praktijk verbeterde afstemming van handhavingstaken. Tevens adviseert Actal om als onderdeel van de evaluatie een analyse te maken van de optimale schaalgrootte van de RUD's, waaronder ook het optimale aantal BRZO-RUD's⁹⁸, en daarin de mogelijkheden van opschaling te betrekken.
3. Actal adviseert om de directeur van een RUD in dit wetsvoorstel een eenduidig en stevig mandaat te geven. Actal adviseert voorts het mandaat van de RUD in de voorgenomen evaluatie van 2014 te betrekken.
4. Actal adviseert om het basistakenpakket van de RUD's geleidelijk aan uit te breiden.
5. Actal adviseert de RUD voldoende ruimte te geven om de handhaving goed af te stemmen op de concrete situatie.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert het wetsvoorstel VTH in te dienen, nadat rekening is gehouden met de adviespunten van Actal.

⁹⁸ Van de 26 RUD's zijn er zes die zich toeleggen op de handhaving en toezicht van risicovolle bedrijven. Dit zijn de BRZO-RUD's, wat staat voor Besluit Risico's Zware Ongevallen. Bron: http://www.regioatlas.nl/indelingen/indelingen_indeling/t/regionale_uitvoeringsdiensten_brzo.

5.2. Kwaliteit

Methode

Actal heeft ter voorbereiding van dit advies gesproken met belangrijke partijen in het domein. Er wordt niet gespecificeerd welke partijen dit zijn. Daarnaast is het vaste toetsingskader gebruikt. Hierbij is, 'gezien de aard en inhoud van het wetsvoorstel,' met name gekeken naar de derde vraag: Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening? Actal geeft aan dat het perspectief van de samenleving het vertrekpunt is geweest. Vanuit dit perspectief worden drie criteria onderscheiden: (a) duidelijke en snelle besluitvorming; (b) doorbreken van fragmentatie in de uitvoering; en (c) de deskundigheid en kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

5.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting van de uiteindelijk ingevoerde wet wordt gereageerd op het advies van Actal. Twee van de vijf aanbevelingen van Actal worden expliciet niet overgenomen en van één aanbeveling wordt aangegeven dat deze nog in latere besluitvorming wordt meegenomen. Op twee aanbevelingen van Actal wordt niet ingegaan.

Aanbeveling een, om inzichtelijk te maken in hoeverre alle VTH-taken publiek moeten worden uitgevoerd, wordt niet overgenomen. De memorie van toelichting stelt dat eerst de ervaring met het privaat uitvoeren van VTH-taken in de bouwsector zal moeten worden bezien, alvorens dit zal worden ingevoerd op andere terreinen. Ook aanbeveling drie, om de directeur van een RUD in dit wetsvoorstel een eenduidig en stevig mandaat te geven en om het mandaat van de RUD in de voorgenomen evaluatie van 2014 te betrekken, wordt niet overgenomen. Volgens de memorie is dit wettelijk niet mogelijk, aangezien het in strijd is met de in afdeling 10.1.1. van de Algemene wet bestuursrecht geregelde mandaatsfiguur.

De vierde aanbeveling, om het basistakenpakket van de RUD's geleidelijk aan uit te breiden, zal worden meegenomen in latere besluitvorming. De memorie van toelichting stelt dat te zijner tijd zal worden bezien of uitbreiding van het basistakenpakket wenselijk is.

Op aanbeveling twee en vijf wordt niet specifiek ingegaan in de memorie van toelichting.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

6. Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs

6.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/JS/2013/012

Titel: Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Datum: 18 januari 2013

Aanleiding en achtergrond

Op aanvraag van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft Actal een ex-ante regeldruk toets uitgevoerd over het wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs. Dit wetsvoorstel dient er toe de kwaliteit van het hoger onderwijs de waarborgen en de minister de mogelijkheid te geven aanwijzingen te geven aan raden van bestuur van onderwijsinstellingen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om alvorens het wetsvoorstel wordt ingediend te kijken naar de effecten van reeds genomen maatregelen en in te zetten op oplossingen vanuit raden van bestuur die geen wet- of regelgeving vereisen.
2. Actal adviseert alle regeldrukgevolgen in kaart te brengen en zo nodig compenserende maatregelen te treffen.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het wetsvoorstel in te trekken.

6.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt waarbij op alle drie de onderdelen is ingegaan (1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument? 2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? 3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?).

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouders vonden het advies van Actal goed leesbaar. De dossierhouders zijn niet uitgesproken positief of negatief over de kwaliteit van de analyse en de conclusies van Actal. De dossierhouders zijn enigszins kritisch over de gekozen scope, die volgens de dossierhouders breder is dan regeldruk. Het advies om het wetsvoorstel nog niet in te voeren ging volgens de dossierhouders in tegen het maatschappelijk draagvlak en politieke realiteit.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Er leefden bij verschillende partijen al bezwaren tegen het wetsvoorstel kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs. Belangrijk voor een oordeel over het advies van Actal is volgens de accounthouder het feit dat de Tweede Kamer aan Actal heeft gevraagd om advies uit te brengen over het wetsvoorstel, nadat reeds de Raad van State over het voorstel had geadviseerd en – ondanks dit advies – het voorstel toch naar de Tweede Kamer was gestuurd. Actal zat met het advies op dezelfde lijn als de Raad van State en de VSNU (vereniging van universiteiten). Volgens de accounthouder was er dan ook wel maatschappelijk draagvlak voor het advies (in ieder geval bij de VSNU).

6.3. Impact

Mate van overname

De minister geeft in een brief aan de Tweede Kamer⁹⁹ aan de aanbeveling van Actal over te nemen en eerst te bezien wat de effecten zijn van reeds genomen maatregelen. De behandeling van dit wetsvoorstel wordt uitgesteld, in ieder geval tot na de evaluatie van het accreditatiestelsel die gepland staat voor zomer 2013. Op de tweede aanbeveling van Actal, over het in kaart brengen van de regeldruk kosten, wordt niet ingegaan.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal is vermeld in het Leids Universitair Weekblad¹⁰⁰, maar er zijn vanuit burgers of bedrijven geen reacties gekomen op de kwaliteit of conclusies van het advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

In de Tweede Kamer zijn vragen gesteld aan de minister waarin wordt verwezen naar het Actal advies. Hierin wordt de minister met name gevraagd om de opmerkingen van Actal over het risicogebaseerde toezicht. De minister geeft aan de opmerkingen van Actal en andere raadgevende partijen ter harte te nemen. Zoals ook blijkt uit de mate van overname wordt het wetsvoorstel nog niet ingediend.¹⁰¹

Perceptie dossierhouder departement impact

De dossierhouders geven aan dat het wetsvoorstel ten tijde van het advies van Actal al prominent op de agenda stond. Er was brede publieke aandacht van burgers, studenten en bedrijfsleven en ook de Raad van State had al advies gegeven en Tweede Kamerleden hadden vragen gesteld. Volgens de dossierhouders leidde het advies van Actal dan ook niet tot nieuwe inzichten, maar was het deels een bevestiging van de heersende opvattingen. In combinatie met andere adviezen en commentaren (o.a. de vragen van de Tweede Kamer en het advies van de Raad van State) was het advies een bevestiging van de geplande aanpassing van een deel van de wet. De rol van Actal was hierbij echter niet doorslaggevend en de dossierhouders geven aan dat de impact van het advies dus gering was.

⁹⁹ Brief aan Kamer, 03 februari 2013.

¹⁰⁰ <http://www.mareonline.nl/archive/2013/02/14/verscherpte-controle-geschrapt>.

¹⁰¹ Verslag van een schriftelijk overleg Wetsvoorstel versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs.

Perceptie Actal accounthouder impact

In het bestuurlijke overleg van de voorzitter van Actal met de minister van OCW bleek volgens de accounthouder van Actal dat het wetsvoorstel mede naar aanleiding van het Actal-advies is aangehouden. Mede dankzij het advies van Actal wordt er meer aandacht besteed aan de afstemming van de taken van Inspectie van het Onderwijs, de Reviewscommissie Hoger Onderwijs en de NVAO (Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie). De extra bevoegdheden die de Inspectie volgens het oorspronkelijke wetsvoorstel zou krijgen, zijn niet meer opgenomen in het definitieve voorstel.

7. Ex-ante toetsing conceptwetsvoorstel Jeugd

7.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/MK/JvdB/PO/018

Titel: Ex-ante toetsing conceptwetsvoorstel Jeugd

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het advies is tevens gestuurd naar de ministers van Veiligheid en Justitie (VenJ), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische Zaken (EZ)

Datum: 18 februari 2013

Aanleiding en achtergrond

De staatssecretaris van VWS heeft mede namens de staatssecretaris van VenJ Actal gevraagd ex-ante advies uit te brengen over het wetsvoorstel Jeugd. Dit wetsvoorstel zal de Wet op de jeugdzorg vervangen en kent als belangrijk onderdeel de overheveling van jeugdzorgtaken van Rijksniveau naar gemeenten. Het advies van Actal is gericht aan de minister van VWS en tevens gestuurd naar de ministers van VenJ, BZK en EZ.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om een kwantitatieve netto reductiedoelstelling voor vermindering van de regeldruk in de wet op te nemen.
2. Actal adviseert om met de gemeenten en inspecties afspraken te maken hoe deze netto reductiedoelstelling te verwezenlijken.
3. Actal adviseert om de regeldrukgevolgen van dit wetsvoorstel voor burgers, professionals en bedrijven volledig inzichtelijk te maken.
4. Actal adviseert om de toegevoegde waarde van de verschillende toezichtinstrumenten in de toelichting van de wet inzichtelijk te maken.
5. Actal adviseert te komen tot één set van verantwoordingsinformatie met uniforme en heldere definities, die zowel door het Rijk als de lokale overheid moet worden gebruikt.
6. Actal adviseert om de door de Rijksoverheid gevraagde beleidsinformatie te beperken tot de resultaten (outcome indicatoren) van de verleende jeugdhulp.
7. Actal adviseert om de mogelijkheid van informatie-uitwisseling tussen zorgverleners in het belang van het kind wettelijk te verankeren. Daarmee moet tevens mogelijk worden om de informatie in één dossier vast te leggen.
8. Actal adviseert zorg te dragen voor effectieve en daadkrachtige aansturing van de transitie opdat later reparatieacties worden voorkomen en de gevolgen voor de regeldruk tot een minimum worden beperkt.
9. Actal adviseert de certificering van instellingen anders in te richten.
10. Actal adviseert om in de wet invulling te geven (op outcome niveau) aan de open norm van kwaliteit, zodat vanaf het begin duidelijk is welke gegevens van de jeugdhulpaanbieders toereikend zijn.
11. Actal adviseert om de grens van tien cliënten kritisch te bezien voor instellingen die lokaal of per type organisatiedeel minder dan tien cliënten hebben. Daarnaast moet expliciet worden toegestaan dat de instellingen de cliëntenraad digitaal van de nodige gegevens voorziet.
12. Actal adviseert om de logboekverplichting van het wetsvoorstel te schrappen.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het Wetsvoorstel Jeugd niet in te dienen, tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.

7.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt waarbij op alle drie de onderdelen is ingegaan (1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument? 2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? 3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?).

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder oordeelt dat het advies van Actal van redelijke kwaliteit is. Het advies is goed leesbaar en de argumentatie is goed te volgen. De dossierhouder is op een aantal punten in de analyse en conclusies kritisch. Volgens de dossierhouder heeft Actal de conceptwet op sommige punten onjuist geïnterpreteerd. Hierdoor waren een deel van de aanbevelingen niet bruikbaar.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Volgens de accountouder had Actal het wetsvoorstel niet verkeerd geïnterpreteerd, maar is Actal gevraagd om te reageren op een oudere versie van het wetsvoorstel waarin nog andere informatie stond. De dossierhouder van VWS lijkt volgens Actal met zijn opmerking over de (onjuiste) interpretatie van het wetsvoorstel het formele ex-ante advies van Actal¹⁰² te verwarren met de reactie van Actal op de consultatieversie van het wetsvoorstel¹⁰³. Door al te reageren op consultatieversie probeert Actal zo vroeg mogelijk in het wetgevingsproces het ministerie op de hoogte te stellen van de bevindingen van Actal.

7.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting van de uiteindelijk ingevoerde wet wordt ingegaan op het advies van Actal. Van de twaalf deeladviezen is er één geheel overgenomen, is er één deels overgenomen en zijn er vijf niet overgenomen. Op de overige vijf deeladviezen wordt niet specifiek ingegaan.

Het advies om te komen tot een set aan heldere definities (aanbeveling 5) wordt overgenomen door het Kabinet. De memorie van toelichting stelt dat 'standaardisatie van gevraagde gegevens het vertrekpunt is' en is opgenomen in paragraaf 10.3 van de memorie van toelichting. De aanbeveling om de certificering van instellingen anders in te richten (aanbeveling 9) is gedeeltelijk overgenomen. Op aanraden van Actal wordt de geldigheidsduur van het certificaat verlengd naar vijf jaar. De andere door Actal genoemde verbeteringen voor certificering komen niet terug in de memorie van toelichting.

¹⁰² Kenmerk JtH/MK/JvdB/PO/018 d.d. 18-02-2013.

¹⁰³ Kenmerk JtH/RvZ/PO/MK/JB/2012/105 d.d. 16-10-2012.

De aanbevelingen om kwantitatieve netto reductie doelstellingen op te nemen in de wet en inzichtelijk te maken hoe deze doelstellingen gerealiseerd zullen worden (aanbeveling 1 & 2) zijn niet overgenomen. De memorie van toelichting stelt dat dit niet goed past bij de beleidsvrijheid van gemeenten en dat dit de verantwoordingslasten van gemeenten laat toenemen. Tevens wordt de aanbeveling om de gevraagde beleidsinformatie te beperken tot de resultaten (outcome indicatoren) van de verleende jeugdhulp (aanbeveling 6) niet overgenomen. De memorie van toelichting stelt dat dit 'gegeven de stand van de wetenschap' weinig zou opleveren en de administratieve lasten juist zou vergroten. Tot slot worden ook de aanbevelingen om kritisch te bezien of de ondergrens van tien cliënten per cliëntenraad wenselijk is (aanbeveling 11) en om de logboekverplichting te schrappen (aanbeveling 12) niet overgenomen. Volgens de memorie van toelichting zijn deze punten door Actal niet goed geïnterpreteerd gezien het gaat om een ondergrens van tien medewerkers (niet cliënten) en om een digitaal logboek (niet schriftelijk). Op de overige aanbevelingen uit het advies van Actal (aanbeveling 3, 4, 7, 8 & 10) wordt niet ingegaan in de memorie van toelichting. Het is dus onbekend in hoeverre deze aanbevelingen zijn overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

In meerdere bronnen wordt naar het advies van Actal verwezen.¹⁰⁴ Het advies wordt echter alleen vermeld en er wordt nergens ingegaan op de kwaliteit van het advies of de conclusies

Overige effecten binnen overheidsorganen

Over het advies van Actal zijn Kamervragen gesteld.¹⁰⁵ Deze vragen gingen in op de verschillende deeladviezen van Actal en vroegen naar de perceptie van de minister hier op. De vragen zijn schriftelijk beantwoord door de staatssecretaris van VWS en zijn lijn met de reacties die in de memorie van toelichting van de uiteindelijke wet worden gegeven.

Perceptie dossierhouder departement impact

De impact van het advies was volgens de dossierhouder beperkt. De aanbevelingen van Actal hebben over het algemeen niet geleid tot nieuwe inzichten. Het onderwerp administratieve lasten was al goed in beeld op het ministerie. De dossierhouder geeft aan dat een deel van de aanbevelingen van Actal is overgenomen wat tot kleine aanpassingen in de wet heeft geleid. Een voorbeeld hiervan is dat vermindering van administratieve lasten nu expliciet is verwoord als doel van de stelselwijziging.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder geeft aan dat Actal eerder al een reactie op de consultatieversie van het wetsvoorstel had gegeven, waardoor in het uiteindelijke ex-ante advies niet veel nieuwe inzichten stonden.

De accounthouder stelt dat de administratieve lasten goed in beeld waren op het ministerie, maar dat dat bij de inhoudelijke nalevingskosten niet het geval was. Naar aanleiding van het advies van Actal heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de staatssecretaris en de voorzitter van Actal waarin is toegelicht waarom bepaalde punten niet zijn overgenomen. De staatssecretaris heeft Sira de opdracht gegeven om de regeldrukgevolgen alsnog in beeld te brengen. Het advies van Sira is aangeboden aan de Tweede Kamer. Naar aanleiding van de reactie van Actal op de consultatieversie is het wetsvoorstel aangepast. De definitieve versie bevatte volgens Actal niet meer de onduidelijke formuleringen die tot andere interpretaties konden leiden.

¹⁰⁴ Zie: <http://www.jeugdzoorgnederland.nl/nieuws/nieuws/rapport-actal--jeugdwet-leidt-tot-meer-bureaucratie/>, <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/jeugdwet-wordt-bureaucratisch-monster.9063614.lynkx>, <http://medischcontact.artsennet.nl/Actueel/Nieuws/Nieuwsbericht/134425/Adviesorgaan-Jeugdwet-leidt-tot-meer-bureaucratie.htm>, <http://www.zorgwelzijn.nl/Jeugdzoorg/Nieuws/2013/7/Nieuwe-Jeudzorgwet-vergroot-bureaucratie-1305319W/>, <http://www.nu.nl/politiek/3521470/meer-bureaucratie-jeugdzoorg-nieuwe-wet.html>, <http://www.mogroep.nl/actueel/nieuws/2380-nieuwe-jeugdwet-knipt-hulp-doormidden>.

¹⁰⁵ Beantwoording Kamervragen Kamerlid Keijzer (CDA) 26 augustus 2013.

Verder is in het AO administratieve lasten in de zorg van 28 januari 2015 gesproken over de aanhoudende signalen uit de sector dat de beoogde vermindering van regeldruk niet merkbaar is. Daarin is ook verwezen naar het advies van Actal.

8. Wetsvoorstel herziening flexibele arbeid, ontslagrecht en Werkloosheidswet

8.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2013/137

Titel: Wetsvoorstel herziening flexibele arbeid, ontslagrecht en Werkloosheidswet

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 16 augustus 2013

Aanleiding en achtergrond

Actal heeft het wetsvoorstel herziening flexibele arbeid, ontslagrecht en Werkloosheidswet ontvangen van de minister van SZW en brengt, gezien de impact op de regeldruk, advies uit. Het wetsvoorstel is erop gericht regelingen inzake de baan- en inkomenszekerheden te moderniseren. Het wetsvoorstel schept tevens de wettelijke basis voor de introductie van premiedifferentiatie in de *Werkloosheidswet* (WW). Actal geeft aan dat de voorstellen ingrijpende gevolgen zullen hebben voor de regeldruk van bedrijven en burgers, zowel initieel als structureel. Actal stelt dat de structurele verhoging van de regeldruk voor bedrijven wordt geraamd op € 69 miljoen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om in de toelichting op het wetsvoorstel de initiële en structurele regeldruk niet alleen kwalitatief, maar ook kwantitatief, volledig in beeld te brengen en de berekening niet te beperken tot die van de toename van de structurele regeldruk voor bedrijven.
2. Actal adviseert in de toelichting aan te geven op welke wijze de toename van de structurele regeldruk wordt gecompenseerd en op welke wijze en binnen welke termijn de initiële kosten (kunnen) worden terugverdiend.
3. Gezien het feit dat het wetsvoorstel de basis schept voor de introductie van premiedifferentiatie in de WW en dit waarschijnlijk zal leiden tot een structurele toename van de regeldruk voor bedrijven, adviseert Actal de nadere regelgeving met betrekking tot de premiedifferentiatie WW ook voor advies aan Actal voor te leggen.
4. Actal adviseert om – mocht daartoe nog ruimte bestaan – slechts één ontslagroute (in plaats van twee) te overwegen als minder belastend alternatief. Actal adviseert om maximaal in te zetten op het harmoniseren van voorwaarden en eisen, zoals dat ook met de transitievergoeding is gelukt.
5. Actal adviseert om in de toelichting aan te geven op welke wijze de regeldruk als gevolg de nieuwe uitzonderingen en de subjectieve criteria in de uitvoeringspraktijk wordt voorkomen.
6. Actal adviseert om tot een uniforme (wijze van) indeling van bedrijven naar bedrijfsgrootte voor alle bestaande en toekomstige wet en regelgeving te komen, alvorens in dit wetsvoorstel weer een nieuwe wijze van indeling op te nemen.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij met de aanbevelingen rekening wordt gehouden.

8.2. Kwaliteit

Methode

Actal past in dit advies het toetsingskader toe. Hierbij worden alle drie te aandachtspunten afgelopen (1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?, 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?).

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

8.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting van de uiteindelijk ingediende wet wordt ingegaan op de aanbevelingen van Actal. Van de zes aanbevelingen worden er drie overgenomen en twee expliciet niet overgenomen. Eén van de aanbevelingen wordt slechts gedeeltelijk overgenomen.

De procedurele aanbevelingen die Actal doet, namelijk om de initiële en structurele regeldruk kwantitatief in kaart te brengen (aanbeveling 1) en om nadere regelgeving met betrekking tot de premiedifferentiatie WW ook aan Actal voor te leggen (aanbeveling 3), worden overgenomen. In de memorie van toelichting wordt een paragraaf besteedt aan deze punten.

De aanbeveling om aan te geven op welke wijze de toename van de structurele regeldruk wordt gecompenseerd en op welke wijze en binnen welke termijn de initiële kosten (kunnen) worden terugverdiend (aanbeveling 2) wordt slechts gedeeltelijk overgenomen. In de memorie van toelichting wordt wel gewezen op compenserende maatregelen, maar er wordt niet aangegeven binnen welke termijn de initiële kosten kunnen worden terugverdiend.

Aanbeveling vier, waarin Actal aanbeveelt slechts één ontslagroute in te stellen, wordt niet overgenomen. Gezien de afspraken van het sociaal akkoord is hier volgens de memorie van toelichting geen ruimte voor. Ook aanbeveling zes, waarin Actal aanbeveelt om tot een uniforme (wijze van) indeling van bedrijven naar bedrijfsgrootte voor alle bestaande en toekomstige wet en regelgeving te komen, wordt niet overgenomen. De memorie van toelichting stelt dat in bestaande regelgeving iedere indeling een eigen achtergrond en onderbouwing kent. Daarnaast wordt opgemerkt dat de nieuw voorgestelde indeling door de regering als redelijk wordt ingeschat en past binnen het sociaal akkoord.

Tot slot wordt de vijfde aanbeveling van Actal, om in de toelichting aan te geven op welke wijze de regeldruk als gevolg de nieuwe uitzonderingen en de subjectieve criteria in de uitvoeringspraktijk wordt voorkomen, overgenomen. In de toelichting worden de effecten van de nieuwe uitzonderingen en subjectieve criteria toegelicht.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de website van het tijdschrift Loonzaken.¹⁰⁶ Er zijn geen vermeldingen gevonden waarin wordt ingegaan op de kwaliteit of de conclusies van het advies van Actal.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Naar aanleiding van het advies van Actal zijn door de CDA fractie Kamervragen gesteld. Hierin wordt het kabinet gevraagd welke maatregelen het kabinet gaat nemen om de door dit wetsvoorstel toegenomen regeldruk te compenseren. In de reactie op deze vraag wordt gesteld dat de regeldruk zal worden gecompenseerd door binnen het SZW domein andere regelgeving te reduceren. Er wordt hierbij niet ingegaan op de specifieke aanbevelingen van Actal.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

¹⁰⁶ <http://loonzaken.sdu.nl/thema/4f9db7c4-35d6-40a5-b0e9-076f86ed0c45.xml/Nieuwe%20ontslagrecht%20leidt%20tot%20onnodige%20regeldruk.html>.

9. Wetsvoorstel hervorming kindregelingen

9.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/MK/2013/141

Titel: Wetsvoorstel hervorming kindregelingen

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum advies: 23-08-2013

Aanleiding en achtergrond

De hervorming kindregelingen is bedoeld om het stelsel te vereenvoudigen, de arbeidsparticipatie te verhogen en inkomensondersteuning daar te bieden, waar deze het hardst nodig is. Optimale vormgeving van de vereenvoudiging van het stelsel kan een belangrijke bijdrage leveren aan de kabinetsdoelstelling om de regeldruk met netto € 2,5 miljard terug te brengen. De minister van SZW heeft Actal gevraagd advies over het wetsvoorstel uit te brengen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om inzichtelijk te maken welke minder belastende alternatieven het kabinet heeft gezien en alsnog af te wegen om voor een verdergaande vereenvoudiging, bijvoorbeeld in de vorm van een fiscalisering van de kinderbijslag, te kiezen.
2. Actal adviseert om in de toelichting op het wetsvoorstel ook de raming van de eenmalige regeldruk op te nemen.
3. Actal adviseert om zodanige maatregelen te nemen dat de terugverdienperiode van tien jaar substantieel wordt verkort en daarbij in ieder geval de informatievoorziening over de wetswijziging zo veel mogelijk te richten op de groep burgers waarvoor het wetsvoorstel daadwerkelijk (financieel) effect heeft.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het wetsvoorstel in te dienen, nadat met het advies is rekening gehouden.

9.2. Kwaliteit

Methode

Actal beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het toetsingskader en richt zich voornamelijk op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?. Actal verwijst naar de ramingen van kosten door het departement en voert zelf geen berekeningen uit.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder is van mening dat de leesbaarheid van de toets goed is en dat de analyse van de toets van Actal van goede kwaliteit is. De argumentatie van Actal is logisch opgebouwd en feitelijk juist (los van de kanttekening over de feitelijke juistheid van het onderdeel tijdsbestedingsvoorwaarden in de kinderbijslag die in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel is gemaakt). De dossierhouder is echter kritisch op de kwaliteit van de aanbevelingen van Actal. Actal adviseert het departement keuzes te maken die het departement politiek gezien niet kan maken, omdat ze bijvoorbeeld niet aansluiten bij het regeerakkoord. Een voorbeeld is de aanbeveling van Actal om de kinderbijslag te combineren met de inkomensafhankelijke combinatiekorting: dit is volgens de dossierhouder geen realistische aanbeveling.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

9.3. Impact

Mate van overname

In het de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet, de Wet op het kind-gebonden budget, de Wet werk en bijstand, de Wet inkomensbelasting 2001, de Wet studiefinanciering 2000 en enige andere wetten in verband met hervorming en versoering van de kindregelingen (*Wet hervorming kindregelingen*) gaat de minister van SZW ook in op de toets van Actal. Hieruit blijkt dat het kabinet één van de aanbevelingen van Actal overneemt, één van de aanbevelingen deels overneemt en één van de aanbevelingen niet overneemt.

Actal adviseert om inzichtelijk te maken welke alternatieven het kabinet ziet voor een verdergaande vereenvoudiging met een sterkere vermindering van regeldruk (aanbeveling 1). De regering heeft ervoor gekozen om met dit wetsvoorstel uitvoering te geven aan het regeerakkoord Bruggen slaan. Verdergaande vereenvoudigingen van het stelsel, zoals fiscalisering van de kinderbijslag, passen daar niet bij. Wel bevat dit wetsvoorstel wijzigingen die, in aanvulling op het regeerakkoord, de kinderbijslag vereenvoudigen en regeldruk verminderen. De eerste aanbeveling van Actal wordt dus niet overgenomen.

De tweede aanbeveling van Actal wordt geheel overgenomen. De toelichting bij het wetsvoorstel is aangevuld met een raming van de eenmalige administratieve lasten. Deze komen grotendeels voort uit de informatievoorziening aan burgers. De regering geeft aan dat vanzelfsprekend het uitgangspunt daarbij is om doelgroepen zo gericht en specifiek mogelijk te informeren. Hiermee wordt de derde aanbeveling van Actal deels overgenomen. Op het andere deel van de derde aanbeveling van Actal 'om zodanige maatregelen te nemen dat de terugverdienperiode van 10 jaar substantieel wordt verkort' wordt niet ingegaan.

Naast dat de regering ingaat op de aanbevelingen van Actal wordt in de memorie van toelichting nog aangegeven dat de constatering van Actal dat de structurele vermindering van de regeldruk vooral voortvloeit uit beperking van financiële aanspraken van burgers volgens de regering feitelijk niet juist is. Het beperken van de tijdsbestedingsvoorwaarden in de kinderbijslag realiseert volgens de regering het grootste deel van de besparing. Deze wijziging brengt met zich mee dat voor meer ouders recht op kinderbijslag ontstaat.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De toets heeft volgens de dossierhouder beperkte impact gehad. De toets heeft niet geleid tot aanpassingen in wet- en regelgeving of de uitvoering daarvan. Naar aanleiding van de toets is alleen de toelichting bij het wetsvoorstel aangepast. Binnen het departement krijgt het onderwerp regeldruk volgens de dossierhouder veel aandacht. De toets heeft daarom ook niet geleid tot nieuwe inzichten binnen het departement.

Perceptie Actal accounthouder impact

De Actal accounthouder van dit dossier was niet meer beschikbaar voor commentaar.

10. Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN verdrag Handicap

10.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2013/146

Titel: Goedkeuringswet en Uitvoeringswet bij VN verdrag Handicap

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Datum: 9 september 2013

Aanleiding en achtergrond

De staatssecretaris van VWS heeft Actal verzocht advies uit te brengen over de gevolgen voor de regeldruk van de Goedkeuringswet en de Uitvoeringswet bij het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De Goedkeuringswet biedt de wettelijke basis om tot ratificatie van het verdrag over te gaan. De Uitvoeringswet bevat de noodzakelijke aanpassingen in nationale wet- en regelgeving die daarin ten gevolge van de ratificatie van het verdrag moeten worden aangebracht. Omdat het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de regeldruk van bedrijven en burgers heeft Actal advies uitgebracht.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om in de berekening van de regeldrukgevolgen ook de tijdsbesteding en kosten van de kennisname en behandeling van verzoeken tot aanpassing in de bedrijven en organisaties mee te nemen.
2. Actal adviseert in de toelichting een expliciet onderbouwde keuze te maken voor één van de doorgerekende scenario's ter bepaling van de omvang van de structurele toename van de regeldruk.
3. Actal adviseert de afweging tussen het maatschappelijk effect en de gevolgen voor de regeldruk transparant te maken.
4. Actal adviseert het doel van de beoordeling van de (extra) kosten van het wetsvoorstel na afloop van de periode van vijf jaar na invoering te verduidelijken. Actal adviseert tevens om aan te geven of en in hoeverre compensatie zal volgen als de regeldrukgevolgen groter zijn dan voorgesteld.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert het wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij rekening is gehouden met de adviespunten van Actal.

10.2. Kwaliteit

Methode

Actal beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het toetsingskader. Gelet op de aard en inhoud van het wetsvoorstel richt Actal zich met name op vraag twee en drie van het toetsingskader: 2) Is de

regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?.

Achterliggend onderzoek

Er is een in opdracht van het ministerie van VWS een onderzoek uitgevoerd door de Erasmus School of Economics. De onderzoekers komen tot de conclusie dat een precieze inschatting van de kosten en baten voor aanbieders van goederen en diensten in deze sectoren niet mogelijk is, omdat het beleid na ratificatie aanbieders zelf de keuze laat om maatregelen te nemen. De vraag welke extra maatregelen zij nemen is sterk afhankelijk is van de specifieke situatie. Bovendien is er nog te weinig onderzoek gedaan naar toegankelijkheid en de effecten van verbetering van de toegankelijkheid op de participatie. Daarom hebben de onderzoekers een inschatting gemaakt van de kosten, voor zover deze te relateren zijn aan het extra gevoerde beleid na ratificatie, op basis van enkele scenario's. Zo ontstaat een bandbreedte van de kosten die toe te wijzen zijn aan de extra beleidsmaatregelen die genomen worden na ratificatie.

Actal adviseert om in de toelichting op het wetsvoorstel een expliciet onderbouwde keuze te maken voor één van de doorgerekende scenario's ter bepaling van de omvang van de structurele toename van de regeldruk. Volgens Actal is het zonder een (ook cijfermatige) onderbouwing onduidelijk waarop de afweging tussen het maatschappelijk effect enerzijds en de gevolgen voor de regeldruk anderzijds is gebaseerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

Het oordeel van de dossierhouder over de kwaliteit van het advies van Actal is 'slecht'. Actal heeft volgens de dossierhouder onvoldoende rekening gehouden met de politieke context door te weinig aandacht te besteden aan belangrijke belangen buiten regeldruk. Een voorbeeld is het belang dat personen kunnen participeren in de samenleving. Daarnaast is de dossierhouder kritisch op de manier waarop Actal de bevindingen uit het achterliggende onderzoek van de Erasmus School of Economics interpreteert. Actal heeft volgens de dossierhouder onvoldoende oog voor essentiële nuanceringen uit dat onderzoek. De onderzoekers van de Erasmus Universiteit geven aan dat de scenario's met de nodige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Desalniettemin adviseert Actal om een keuze te maken voor één van de scenario's.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Het departement en Actal waren het over eens dat het lastig was om in dit traject de regeldruk te berekenen. Dat gold vooral voor de berekening van de inhoudelijke nalevingskosten. De keuze om een externe deskundige onderzoek te laten doen naar mogelijke scenario's was dus een logische keuze. Deze deskundige (de Erasmus School of Economics, ESE) had de opdracht om de – financiële en regeldruk - gevolgen voor ondernemingen in beeld te brengen en te berekenen. De ESE deed dit door verschillende scenario's te bekijken. Actal ziet deze scenario's als mogelijke uitkomsten voor de regeldrukgevolgen. In elk van deze uitkomsten leidt de wet tot een toename van de regeldruk. Desalniettemin heeft het departement de te verwachten regeldruk op nul ingeschat. De vermelding in de Memorie van Toelichting dat er onvoldoende aanknopingspunten zijn om bij het wetsvoorstel van een toename van regeldruk uit te gaan, doet volgens de accounthouder van Actal dan ook geen recht aan het rapport van de ESE. De vermelding impliceert namelijk dat ondernemers geen aanpassingen hoeven te doen uit hoofde van de wet. Als dat juist is, is de wet in wezen niet nodig (nuloptie).

10.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting bij de Uitvoering van het op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt ingegaan op de aanbevelingen van Actal.

Hieruit blijkt dat de eerste drie aanbevelingen van Actal niet worden overgenomen. De vierde aanbeveling van Actal wordt wel overgenomen.

Het kabinet erkent dat de memorie van toelichting niet voorziet in een beschouwing van de kwantitatieve effecten voor regeldruk en licht dit nader toe aan de hand van een reactie op de punten van het advies van Actal. Actal beargumenteerd dat een grotere bewustwording onder burgers over de bestaande drempels ertoe zal leiden dat het aantal verzoeken om deze drempels te slechten hoger zal zijn en daarmee de omvang van de regeldruk. Het kabinet beargumenteerd echter dat het onbekend is of bewustwording leidt tot meer verzoeken tot aanpassingen. Daarnaast merkt Actal op dat er geen keuze is gemaakt voor een van de scenario's voor het bepalen van de omvang van structurele toename van regeldruk. Het kabinet geeft aan dat de scenario's niet bruikbaar zijn voor het bepalen van de structurele toename van de regeldruk en daarmee dus ook niet geschikt om als basis te nemen voor de evaluatie over vijf jaar zoals Actal voorstelt. Wel neemt het kabinet de vierde aanbeveling van Actal deels over, namelijk het verduidelijken van het doel van de beoordeling van de (extra) kosten van het wetsvoorstel na vier jaar. De memorie van toelichting is naar aanleiding van het advies over het doel van de evaluatie verduidelijkt.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

In schriftelijke Kamervragen over het wetsvoorstel wordt gerefereerd aan het advies van Actal.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies van Actal heeft volgens de dossierhouder niet geleid tot aanpassingen in wet- en regelgeving. Een uitvloeisel van het Actal advies is volgens de dossierhouder wel dat mede door het advies het bewustzijn over het regeldrukaspect binnen het departement is vergroot. Mede naar aanleiding van het Actal advies heeft het departement in de memorie van toelichting opgenomen dat de regeldrukgevolgen na het ingaan van de wet gemonitord zullen worden. Doordat VNO-NCW en het ministerie van EZ ook al nadruk leggen op de regeldrukaspecten van wetten heeft het advies van Actal niet geleid tot nieuwe inzichten bij het departement, maar is hier wel weer extra aandacht voor gekomen.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal geeft aan dat de memorie van toelichting is aangepast naar aanleiding van het advies. De doorgevoerde aanpassing in de MvT betreft het onderdeel evaluatie (monitoring). Het advies heeft bovendien tijdens de behandeling in de Tweede Kamer impact gehad: de Tweede Kamer heeft het advies aangegrepen om een hoorzitting te houden waarvoor Actal, ondernemers en verschillende belangenorganisaties waren uitgenodigd. Uit deze sessie bleek volgens de accounthouder dat ondernemers inderdaad bezorgd zijn om de regeldrukgevolgen van de wetsvoorstellen.

11. Wet aanpak fraude en fiscaliteit

11.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/HS/2013/195

Titel: Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Financiën

Datum: 28 november 2013

Aanleiding en achtergrond

Het wetsvoorstel Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit is naar de Tweede Kamer gestuurd. De leden van de fractie van het CDA hebben het kabinet vervolgens verzocht met Actal afstemming te zoeken over de berekening van de administratieve lasten van de maatregelen om fraude met toeslagen tegen te gaan. Het fraudewetsvoorstel is geen 'groot dossier' (waarover is afgesproken dat Actal ze in overleg met de minister van tevoren toetst). Niettemin heeft de staatssecretaris toegezegd om, gelet op het verzoek van de leden van het CDA, het wetsvoorstel aan Actal voor te leggen ter toetsing van de gevolgen voor de regeldruk.¹⁰⁷

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om een meer realistische berekening van de gevolgen voor regeldruk te maken (zoals de tijd die het een burger kost bewijsstukken te tonen bij een belastingkantoor). Actal adviseert om deze berekening in 2014 te evalueren door aanvragers te vragen hoeveel tijd het hen heeft gekost om te voldoen aan de vraag van de Belastingdienst en om op grond van die informatie een nieuwe berekening te maken. Actal adviseert om de daaruit voortvloeiende compensatie ten behoeve van de netto-reductiedoelstelling aan te passen.
2. Actal adviseert om aanvragers die aan een verzoek van de Belastingdienst moeten voldoen, de mogelijkheid te bieden om de reactietermijn van 3 weken te verlengen met nog eens 3 weken. Verder adviseert Actal om de Belastingdienst de aanvragers te laten waarschuwen als ze niet op tijd reageren en hen dan de verlenging van de reactietermijn aan te bieden.
3. Actal adviseert om burgers die worden gevraagd om een afspraak te maken voor het tonen van originele bewijsstukken, reeds bij de uitnodiging te informeren om welke bewijsstukken het gaat.
4. Sommige feiten kan de Belastingdienst ook zelf verifiëren bij instanties zoals het UWV. Actal adviseert om aanvragers alleen om bewijsstukken van andere overheden te vragen nadat Belastingdienst zelf tevergeefs om die bewijsstukken heeft gevraagd.
5. Ter voorkoming van misverstanden adviseert Actal om burgers die gevraagd wordt betalingsbewijzen voor huur te geven, te informeren dat het ontbreken van zo'n betalingsbewijs op zichzelf geen reden is om de huurtoeslag te weigeren.

¹⁰⁷ 33 754 Wijziging van enkele wetten met het oog op de bestrijding van fraude in de toeslagen en fiscaliteit (Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit), Nota naar aanleiding van het verslag.

Eindoordeel Actal

Actal geeft geen eindoordeel, omdat het zich gezien de fase van het wetsvoorstel en de aard van de maatregelen alleen richt op de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd.

11.2. Kwaliteit

Methode

Gelet op de aard en inhoud van het wetsvoorstel richt Actal zich in haar onderzoek op de tweede en derde vraag uit het toetsingskader: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De gesprekspartners zijn overwegend positief over de kwaliteit van het advies van Actal. Hoewel het departement en Actal het niet eens waren over de manier waarop de kosten voor administratieve lasten berekend zouden moeten worden, vinden de gesprekspartners wel dat Actal in het advies een aantal goede aanbevelingen doet (bijvoorbeeld om burgers die gevraagd worden een afspraak te maken voor het tonen van originele bewijsstukken reeds bij de uitnodiging te informeren om welke bewijsstukken het gaat).

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De Actal accounthouder heeft geen aanvullende uitspraken gedaan over de kwaliteit van het advies.

11.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De toets van Actal richt zich op de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd en heeft dus niet geleid tot aanpassingen in wet- en regelgeving. Wel heeft de toets er volgens de gesprekspartners aan bijgedragen dat aanpassingen in de uitvoering van de wet zijn gedaan (rondom de communicatie naar burgers). Een afgeleid effect van de toetsing is dat het ministerie van Financiën deze kon gebruiken om nogmaals met de beleidsdepartementen in gesprek is gegaan over de berekening en de verantwoording van administratieve lasten voor burgers uit toeslagen.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder van Actal geeft aan dat het advies niet tot aanpassing van wet- en regelgeving heeft geleid, maar dat de uitvoeringspraktijk wel is aangepast. Hiermee is het doel van het advies volgens de accounthouder bereikt: de regeldruk zoals bedrijven en burgers die in de praktijk ervaren, neemt af. De accounthouder onderkent dat aanpakken van fraude een lastige taak is, waarbij onvermijdelijk ook lasten ontstaan voor burgers die geen fraude plegen (omdat de belastingdienst informatie opvraagt van personen die uiteindelijk geen fraude gepleegd blijken te hebben). Volgens de accounthouder is het verminderen van regeldruk voor deze burgers daarom des te meer van belang.

12. Wetsvoorstel kansspelen op afstand

12.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/JT/HS/2013/210

Titel: Wetsvoorstel kansspelen op afstand

Gevraagd/ongevraagd: gevraagd

Departement(en): Veiligheid en Justitie (VenJ)

Datum: 17 december 2013

Aanleiding en achtergrond

De minister van VenJ heeft Actal gevraagd om te adviseren over het wetsvoorstel kansspelen op afstand. De Wet kansspelen op afstand legaliseert en reguleert het aanbieden van kansspelen via internet. Dit wetsvoorstel maakt het mogelijk om onder voorwaarden ook in Nederland via het internet te gokken.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de nut en noodzaak van de zware actieve zorgplicht nader te motiveren of om de zware zorgplicht niet in te voeren (zware actieve zorgplicht houdt in dat de aanbieder van het kansspel een zeer actieve rol moet vervullen om probleemspelers en risicospelers te begeleiden).
2. Actal adviseert verder om bij de vormgeving van de (nader gemotiveerde) zorgplicht ten behoeve van de kansspelen op afstand aan te sluiten bij de in andere Europese landen ontwikkelde lichtere vormen van zorgplicht.
3. Met het wetsvoorstel komt het grootste deel van de toename van de regeldruk door invoering van de actieve zorgplicht voor rekening van bestaande 'landbased' kansspelen (casino's en speelautomatenhallen). Aangezien het wetsvoorstel vooral beoogt het gokken op afstand te legaliseren adviseert Actal om de al bestaande actieve zorgplicht voor 'landbased' kansspelen niet verder te verzwaren.
4. Actal plaatst kanttekeningen bij de berekening van de gevolgen van regeldruk en adviseert daarom om de regeldruk te berekenen van de specifiek Nederlandse verplichtingen.
5. Omdat in de berekening van de regeldruk verschillende verplichtingen samen zijn genomen is het niet goed mogelijk de berekeningen te valideren en minder belastende alternatieven te onderkennen. Actal adviseert daarom om de effecten op de regeldruk per verplichting en op handelingen niveau in kaart te brengen.
6. Een aantal van de nieuwe verplichtingen in het wetsvoorstel worden door kansspelaanbieders verwelkomd. Actal adviseert echter om ook van deze verplichtingen, die de bestaande aanbieders als 'bedrijfseigen' beschouwen de regeldruk te berekenen, en deze regeldruk ook in de afweging te betrekken.
7. Actal is van mening dat de berekening geen goed beeld geeft van de regeldruk en adviseert daarom om administratieve en inhoudelijke nalevingskosten voor aanbieders van kansspelen en/of spelers van kansspelen op afstand alsnog in de berekening bij het wetsvoorstel op te nemen.
8. Actal adviseert om af te zien van het gebruiken van kopieën of scans van identiteitsbewijzen bij het authenticeren van spelers op het internet. Actal adviseert om te onderzoeken hoe DigiD of zijn opvolger, eID, hiervoor kan worden ingezet.
9. Actal adviseert om de toets op een eventuele registratie in het centraal register niet door de kansspelaanbieder maar door de speler zelf (via DigiD) bij de toezichthouder te laten doen.

10. Actal adviseert om – conform de berekening van de regeldruk – geen internetblokkades in te zetten als maatregel bij wetsovertredingen door kansspelaanbieders op internet. Actal adviseert daarom de mogelijkheid van dergelijke blokkades uit het wetsvoorstel te halen.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het Wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij met bovenstaande adviezen rekening wordt gehouden.

12.2. Kwaliteit

Methode

Gelet op de aard en inhoud van het wetsvoorstel richt Actal zich in haar onderzoek op de tweede en derde vraag uit het toetsingskader: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?.

Achterliggend onderzoek

Het ministerie van VenJ heeft Sira Consulting gevraagd het project ‘Lastenmeting Kansspelen op afstand’ uit te voeren, waarbij de administratieve lasten en nalevingskosten voor bedrijven en burgers zijn geïnventariseerd. In haar advies refereert Actal aan uitkomsten uit het onderzoek.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder geeft aan dat een aantal aanbevelingen van Actal van goede kwaliteit waren, maar is op een gedeelte van de aanbevelingen kritisch. Volgens de dossierhouder doet Actal in sommige gevallen aanbevelingen die niet volledig recht doen aan de complexe afwegingen die het departement heeft gemaakt bij het opstellen van het wetsvoorstel. Het departement maakt afwegingen tussen verschillende belangen (bijvoorbeeld de mogelijkheid van ID fraude tegenover de bescherming van spelers en het rekening houden met verslavingsrisico's). In de aanbevelingen van Actal komen deze afwegingen niet altijd volledig terug. De dossierhouder geeft aan dat Actal zich op sommige punten daarom beter zou moeten informeren.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Volgens de accounthouder van Actal is dit dossier tot stand gekomen in goed onderling overleg met o.a. het departement en het bedrijfsleven. De accounthouder wijst er op dat het de taakopdracht van Actal is om vanuit het perspectief van regeldruk te adviseren. De politiek kan vervolgens met medeneming van de effecten voor de regeldruk een besluit nemen. Het afwegen van belangen is politiek van aard en is dus niet aan Actal.

12.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

- De Nederlandse afdeling van de Internet Society sluit zich aan bij de aanbeveling van Actal om geen websiteblokkades in te zetten¹⁰⁸.

¹⁰⁸ <https://isoc.nl/wp-content/uploads/2015/05/Verklaring-van-Hendrik-Rood-ISOC-Nederland-Wetsvoorstel-Kansspelen-op-Afstand.pdf>.

- De VAN Kansspelen Brancheorganisatie onderschrijft de conclusies van Actal aangaande de grote regeldruk voor de landside speelautomatenbranche als gevolg van het wetsvoorstel.¹⁰⁹

Overige effecten binnen overheidsorganen

Bij de bespreking van het wetsvoorstel in de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie (op 7 november 2014) gebruiken meerdere Kamerleden het advies van Actal en het onderzoek van Sira Consulting ter onderbouwing van Kamervragen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Het advies van Actal heeft er volgens de dossierhouder voor gezorgd dat de aandacht voor lastendruk bij het departement verder op het netvlies is gezet. Het advies van Actal is verwerkt in de lastenparagraaf van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. De dossierhouder geeft aan dat bij het opstellen van de lagere regelgeving de lastendruk nadrukkelijk in het oog zal worden gehouden. De dossierhouder geeft aan nog niet precies te kunnen aangeven wat de impact van het advies zal zijn, omdat details van regulering momenteel worden uitgewerkt in de lagere regelgeving.

Perceptie Actal accounthouder impact

De accounthouder geeft aan dat het advies laat in het proces is uitgebracht, waardoor er minder ruimte was om de aanbevelingen in de wet mee te nemen. VenJ heeft Actal volgens de accounthouder pas advies gevraagd nadat Actal op basis van signalen uit het bedrijfsleven een en ander bij VenJ onder de aandacht heeft gebracht. Volgens de accounthouder kon het departement zich goed vinden in het advies, maar werden in de politieke realiteit niet alle aanbevelingen overgenomen. Wel heeft het advies volgens de accounthouder geleid tot verhoogde aandacht voor regeldruk op het departement.

¹⁰⁹ <https://www.vaninfo.nl/persbericht-decimering-dreigt-voor-speelautomatenbranche-petitie-wordt-overhandigd-aan-staatssecretaris-teeven/>.

13. Participatiebijdrage quotumdoelstellingen

13.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2014/003

Titel: Participatiebijdrage quotumdoelstellingen

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 16 januari 2014

Aanleiding en achtergrond

Het maatschappelijke belang om de arbeidsparticipatie van arbeidsgehandicapten te verhogen is groot. Eerder heeft Actal al geadviseerd over een vorige versie van het wetsvoorstel voor de *Wet participatiebijdrage quotumdoelstellingen* (hierna: het wetsvoorstel). In de eerdere adviezen over het nieuwe wetsvoorstel en de vorige versie van het wetsvoorstel heeft Actal al aangegeven dat vele condities moeten zijn vervuld om deze participatie te verhogen. Daartoe behoren ook het werkbaar zijn van regels voor burgers en bedrijven en het achterwege blijven van onnodige drempels of onnodige irritaties. Ook nu heeft Actal vanuit dit perspectief naar het wetsvoorstel gekeken.

Actal beperkt de reactie op het huidige wetsvoorstel tot de effecten voor de regeldruk, die als gevolg van de wijzigingen ten opzichte van de eerdere versie optreden. Voor de overige gevolgen en de daarop betrekking hebbende adviespunten verwijst Actal korthedshalve naar het advies van 19 augustus 2013. Ook voor het huidige voorstel geldt volgens Actal dat er naar verwachting ingrijpende gevolgen voor de regeldruk van bedrijven zullen zijn. Nieuw in dit wetsvoorstel is dat het ook gevolgen voor de regeldruk van burgers heeft. De staatssecretaris van SZW heeft het gewijzigde wetsvoorstel aan Actal gestuurd.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de berekeningen van de eenmalige en structurele regeldruk voor bedrijven te completeren met de inhoudelijke nalevingskosten die voortvloeien uit bovengenoemde handelingen.
2. Actal adviseert een beschrijving en berekening van de eenmalige en structurele regeldruk voor burgers aan de toelichting toe te voegen.
3. Actal adviseert als minder belastend alternatief de berichtgeving over opname in de doelgroepenregistratie te integreren in de overige berichtgeving aan de doelgroep.

Eindoordeel Actal

Actal adviseert het wetsvoorstel niet in te dienen.

13.2. Kwaliteit

Methode

Actal hanteert in het advies het toetsingskader. Aangezien de eerste vraag reeds uitgebreid aan de orde is geweest in het advies over de vorige versie van het wetsvoorstel richt Actal zich in dit advies op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk? 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening? Actal wijst erop dat berekeningen van regeldruk toegevoegd zouden moeten worden maar verwijst niet naar kwantitatieve berekeningen die reeds gedaan zijn.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

13.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen in verband met een heffing bij het niet voldoen aan de quotumdoelstelling (Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten) gaat de staatssecretaris van SZW in op aanbevelingen uit het advies van Actal over een eerdere versie van het wetsvoorstel (JtH/RvZ/MK/2013/138).

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

14. Wet algemeen pensioenfonds

14.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/RH/2014/011

Titel: Wet algemeen pensioenfonds

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 14 februari 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal reageert met dit advies op het voorontwerp van de *Wet algemeen pensioenfonds*. Deze wet heeft als doel de keuzemogelijkheden voor werkgevers en werknemers te verbeteren. Actal brengt advies uit naar aanleiding van een open internetconsultatie en geeft hierbij expliciet aan het oordeel alleen de consultatieversie en niet het definitieve wetsvoorstel betreft.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om af te zien van de vergunningplicht voor het uitoefenen van een Algemeen Pensioen Fonds (APF) om zo nieuwe regeldruk in het pensioendomein te voorkomen.
2. Actal adviseert om als minder belastend alternatief voor de borging van de – financiële - belangen en risico's te volstaan met algemene regels in combinatie met toezicht op de naleving.
3. Actal adviseert om in elk geval de noodzaak van de vergunningplicht in de toelichting te onderbouwen en de gevolgen voor het toezicht op de naleving te schetsen.
4. Actal adviseert om als minder belastend alternatief in het wetsvoorstel de mogelijkheid op te nemen voor een APF om het informatie- en berichtenverkeer van en naar werkgevers en pensioendeelnemers te bundelen en te integreren.
5. Actal adviseert om de eenmalige en structurele effecten voor de regeldruk in beeld te brengen. Actal adviseert om daarbij tevens inzicht te geven in de terugverdientijd van de eenmalige kosten.

Eindoordeel Actal

Actal geeft in dit advies nog geen eindoordeel omdat het om een conceptwetsvoorstel gaat. Actal verzoekt wel de definitieve versie van het wetsontwerp weer voor te leggen, voordat het ontwerp aan de ministerraad wordt aangeboden. Op basis van de definitieve versie zal Actal vervolgens een eindoordeel geven.

14.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt, hierbij wordt met name ingegaan op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen kwaliteit

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

14.3. Impact

Mate van overname

Er is geen directe reactie gevonden op de aanbevelingen van Actal. In een later stadium heeft Actal nogmaals advies uitgebracht over deze wet. In de memorie van toelichting van de uiteindelijk ingevoerde wet wordt gemeld dat beide adviezen zijn verwerkt in de wet. Het is niet duidelijk in hoeverre de specifieke aanbevelingen zijn overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal wordt vermeld op de in het Pensioen Magazine¹¹⁰ en in Pensioen vakblad IP Nederland¹¹¹ (tegenwoordig Pensioen Pro). Beide artikelen zijn niet publiekelijk toegankelijk dus het is niet bekend of hier wordt ingegaan op de kwaliteit en de conclusies van het advies van Actal.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen impact

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

¹¹⁰ <http://open.navigator.kluwer.nl/financiële-dienstverlening/pensioenen/pensioenmagazine-algemeen-pensioenfonds-kan-zonder-vergunning/#.VnfiOfnhDIV>.

¹¹¹ <http://www.lugtigheid.org/archief/APFoverzichtIPNapril2014.pdf>.

15. Wet en AMvB personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

15.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2014/078

Titel: Wet en AMvB personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 7 augustus 2014

Aanleiding en achtergrond

Actal is door de staatssecretaris van het ministerie van SZW gevraagd de *Wet en het Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk* te toetsen op regeldruk gevolgen. Deze beide regelingen moeten de basis leggen voor de verdere verbetering van het systeem van continue screening van medewerkers en houders in deze sector. Actal heeft vanuit het perspectief van de regeldruk naar het wetsvoorstel en de concept-AMvB gekeken.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert om de toezichtlasten van het wetsvoorstel te specificeren en deze van een berekening van de gevolgen voor de regeldruk te voorzien.
2. Actal adviseert om de toelichting aan te vullen tot een volledige beschrijving en berekening van de eenmalige effecten voor de regeldruk.
3. Actal adviseert de toename van de regeldruk per 1 maart 2013 in de verantwoording op te nemen en zo te voorkomen dat een onjuist beeld ontstaat van de ontwikkeling van de regeldruk in de kinderopvang.
4. Actal adviseert om de aanvraag van de VOG en de inschrijving in het personenregister tot één handeling voor medewerker en ondernemers terug te brengen.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het wetsvoorstel in te dienen, nadat met de aanbevelingen rekening is gehouden.

15.2. Kwaliteit

Methode

Actal heeft voor dit advies onderzoek uitgevoerd volgens het toetsingskader. Vanwege de aard en inhoud van het wetsvoorstel heeft Actal het onderzoek gericht op de tweede en derde vraag: 2) Zijn minder belastende alternatieven mogelijk en is regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening? In het onderzoek is gesproken met medewerkers

van de directie Kinderopvang van het ministerie van SZW. Daarnaast heeft Actal inzage gekregen in de regeldrukberekeningen die waren uitgevoerd door het departement.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

15.3. Impact

Mate van overname

In de memorie van toelichting van de uiteindelijk ingevoerde wet wordt ingegaan op het advies van Actal. Drie aanbevelingen worden overgenomen, één aanbeveling wordt meegenomen in latere besluitvorming.

Aanbeveling één, om de toezichtlasten van het wetsvoorstel te specificeren en deze van een berekening van de gevolgen voor de regeldruk te voorzien, en aanbeveling twee, om de toelichting aan te vullen tot een volledige beschrijving en berekening van de eenmalige effecten voor de regeldruk, zijn overgenomen. Deze uitwerkingen zijn terug te vinden in de regeldrukparagraaf van de wet. Ook de derde aanbeveling, om de toename van de regeldruk per 1 maart 2013 in de verantwoording op te nemen en zo te voorkomen dat een onjuist beeld ontstaat van de ontwikkeling van de regeldruk in de kinderopvang, wordt overgenomen in de regeldruk paragraaf.

De aanbeveling om de aanvraag van de VOG en de inschrijving in het personenregister tot één handeling voor medewerker en houder terug te brengen (aanbeveling 4) kan niet worden overgenomen. Dit is wettelijk niet mogelijk gezien de verplichte geheimhouding rond VOG aanvragen. Wel wordt gesteld dat de aanbeveling zal worden meegenomen in een verkenning van de toekomst van het integriteitinstrumentarium binnen het ministerie van VenJ.

Burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Vanuit de VVD fractie is een Kamervraag gesteld naar aanleiding van het advies van Actal. Hierin wordt gevraagd het mogelijk is om de aanvraag van de VOG en de inschrijving in het personenregister tot één handeling voor medewerker en houder terug te brengen (aanbeveling vier van Actal). De minister geeft hierop als antwoord dat dit gezien de verplichte geheimhouding momenteel nog niet mogelijk is.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

16. Wet algemeen pensioenfonds (gewijzigd wetsvoorstel)

16.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2014/082

Titel: Wet algemeen pensioenfonds (gewijzigd wetsvoorstel)

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Datum: 25 augustus 2014

Aanleiding en achtergrond

De staatssecretaris van SZW heeft Actal gevraagd advies uit te brengen over het gewijzigde wetsvoorstel Wet algemeen pensioenfonds. Actal heeft al eerder op een conceptversie van dit wetsvoorstel gereageerd. In dit advies worden enkel de wijzigingen in het wetsvoorstel behandeld door Actal.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de nog ontbrekende eenmalige en structurele gevolgen voor de regeldruk bij toezicht op de naleving in de toelichting op het wetsvoorstel op te nemen.
2. Actal adviseert inzichtelijk te maken dat de omvang van de vermindering van regeldruk bij het toezicht groter is dan die van de toename door de introductie van de vergunningplicht.
3. Actal adviseert om als minder belastend alternatief in het wetsvoorstel de mogelijkheid op te nemen voor een Algemeen Pensioen Fonds (APF) om het informatie- en berichtenverkeer van en naar werkgevers en pensioendeelnemers te bundelen en te integreren en deze bundeling en integratie actief te promoten.

Eindoordeel Actal

Alles overwegende adviseert Actal het wetsvoorstel in te dienen, nadat met de aanbevelingen rekening is gehouden.

16.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt, hierbij wordt met name ingegaan op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

16.3. Impact

Mate van overname

Het advies wordt, samen met het eerder uitgebracht advies, *Wet algemeen pensioenfonds* (JtH/RvZ/MK/RH/2014/011), genoemd in de memorie van toelichting van de uiteindelijke wet. Hierin wordt aangegeven dat de adviezen van Actal zijn verwerkt in het wetsvoorstel. Het is niet duidelijk in hoeverre de specifieke aanbevelingen zijn overgenomen.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Percepties betrokkenen

Er zijn over dit dossier geen betrokkenen geraadpleegd.

17. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

17.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/RB/2014/089

Titel: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Gevraagd/ongevraagd: Ongevraagd

Departement(en): Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Datum: 10 september 2014

Aanleiding en achtergrond

Het voorontwerp van de *Wet kwaliteitsborging voor het bouwen* is in juni 2014 opengesteld voor consultatie. Actal heeft deze mogelijkheid aangegrepen om vanuit het perspectief van regeldruk ongevraagd advies over het voorstel uit te brengen.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de structurele effecten voor regeldruk volledig en herleidbaar in beeld te brengen.
2. Actal adviseert de initiële regeldruk kosten te berekenen en na te gaan wat de terugverdientijd van de wet is.
3. Actal adviseert middels periodieke evaluaties na te gaan of het wetsvoorstel daadwerkelijk leidt tot het verkorten van de doorlooptijden van het bouwproces. Voor het geval dit niet zo mocht zijn, adviseert Actal aan te geven welke aanvullende middelen ingezet kunnen worden om de doorlooptijden te verkorten.
4. Actal adviseert inzichtelijk te maken in hoeverre het verplicht stellen van een verzekerde garantie leidt tot een toename in het aantal bouwwerken dat met deze waarborg- en garantieregeling wordt gebouwd.

Eindoordeel Actal

Actal geeft aan pas een eindoordeel over de wet te kunnen geven, wanneer de definitieve versie van het wetsvoorstel is vastgesteld. Actal verzoekt de minister dit definitieve wetsvoorstel ook weer aan Actal voor te leggen.

17.2. Kwaliteit

Methode

In het advies wordt het toetsingskader gebruikt waarin vooral is ingegaan op vraag een en twee: 1) Nuloptie: Is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?; En 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder is positief over de kwaliteit van het advies van Actal. Het advies is helder opgeschreven en de conclusies van Actal volgen logisch uit de analyse. De dossierhouder is van mening dat het advies op sommige punten nuance en finesse mist, maar vindt dit begrijpelijk gegeven de beperkte ervaring van Actal met het onderwerp. Het advies van Actal om aanvullende maatregelen te formuleren is volgens de dossierhouder daarnaast te optimistisch, omdat alternatieven niet altijd voorhanden zijn. Bedrijven in de bouwsector konden zich volgens de dossierhouder goed vinden in het advies. Dit omdat de beoogde resultaten van de stelselwijziging door het departement positief worden neergezet en Actal vraagtekens bij de uitvoering hiervan zet die worden herkend door de bedrijven.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder van Actal geeft aan dat er in het traject twee adviezen zijn opgesteld, waarvan de laatste (najaar 2015) nog betrouwbaar is. Deze twee trajecten zijn volgens de accounthouder niet los van elkaar te zien. In het advies dat reeds openbaar is, doet Actal de aanbeveling om de regeldruk in kaart te brengen en eventuele alternatieven mee te wegen. Deze adviespunten betreffen lacunes in de beleidsonderbouwing. Hier komt volgens de accounthouder niet veel 'finesse' bij kijken. Voorts geeft de accounthouder aan dat Actal enkele alternatieve oplossingsrichtingen benoemt die het beoogde beleidsdoel mogelijk met minder regeldruk verwezenlijken.

17.3. Impact

Mate van overname

Het is onbekend in hoeverre de aanbevelingen uit dit advies zijn overgenomen. Er zijn geen reacties op het advies in Eerste of Tweede Kamerstukken gevonden.

Reacties burgers en bedrijven

Het is onbekend hoe burgers en bedrijven oordelen over het advies van Actal. Er zijn geen reacties op of vermeldingen van het advies van Actal gevonden.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

Volgens de dossierhouder heeft het advies tot een beperkt aantal nieuwe inzichten geleid. Over de aanbeveling omtrent het verplicht stellen van een verzekerde garantie is uitgebreid gesproken binnen het departement en in de Kamer. Uiteindelijk is hierdoor voor een andere aanpak gekozen. Daarnaast zijn veel punten uit het advies meegenomen of overgenomen in het wetsvoorstel, maar dit waren voor het departement geen nieuwe inzichten. Al met al heeft het advies volgens de dossierhouder een positieve impact gehad.

Perceptie Actal accounthouder impact

Ook voor de impact van het advies geldt volgens de accounthouder van Actal dat deze alleen te beoordelen is als beide adviezen worden meegenomen. Volgens de accounthouder heeft de reactie op de consultatieversie van het wetsvoorstel geleid tot nieuwe inzichten bij het ministerie. Het tweede (nog vertrouwelijke) advies was er met name op gericht om de regeldruk effecten duidelijker in beeld te krijgen. Mede op basis van het tweede advies is volgens de accounthouder behandeling van het wetsvoorstel in de Ministerraad uitgesteld, zodat de regeldrukeffecten eerst beter in beeld konden worden gebracht.

18. Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg

18.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2014/116

Titel: Wetsvoorstel Kwaliteit, klachten en geschillen zorg

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Datum: 7 november 2014

Aanleiding en achtergrond

In dit advies toetst Actal het *Wetsvoorstel kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg* (Wkkgz) in opdracht van het ministerie van VWS. De wet was op dit moment al aangenomen door de Tweede Kamer en lag voor bij de Eerste Kamer. Op aandringen van de Eerste Kamer zijn de regeldruk effecten van het wetsvoorstel in kaart gebracht door Sira Consulting, in opdracht van het ministerie van VWS. In overleg met het departement heeft Actal naar deze rapportage gekeken en in dit advies worden de bevindingen en adviespunten om de rapportage te verbeteren gedeeld.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert de uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen voor kleine bedrijven en organisaties van nadere onderbouwing te voorzien.
2. Actal adviseert om ook de proportionaliteit van de uitbreiding van de verplichtingen opnieuw te bezien.
3. Actal adviseert om in de berekening van de regeldruk ook de tijd te betrekken die burgers besteden aan de kennisname van de informatie die zorgaanbieders moeten verstrekken.
4. Actal adviseert voor de vulling van het openbaar register gebruik te maken van de bestaande registraties om onnodige regeldruk voor zorgaanbieders te voorkomen.
5. Actal adviseert om in de andere wetten, die nog in voorbereiding zijn, geen verplichtingen op te nemen die vergelijkbaar zijn met de openbare (kwaliteits)verslaglegging.
6. Actal adviseert om voor de groep solistisch werkende zorgverleners alsnog in beeld te brengen wat de gevolgen voor de regeldruk zijn van het op hen van toepassing verklaren van alle bestaande verplichtingen.
7. Actal adviseert in de rapportage over de effecten aan de Eerste Kamer de discrepantie weg te nemen tussen de cijfers uit de memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer en die uit de rapportage van Sira Consulting.

Eindoordeel Actal

Bij deze toets van Actal wordt geen eindoordeel gegeven.

18.2. Kwaliteit

Methode

Actal baseert zijn aanbevelingen op een bestudering van het rapport van Sira Consulting en past daarbij het toetsingskader toe. Hierbij worden alle onderdelen van het kader langsgegaan: 1) Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?; 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Achterliggend onderzoek

De conclusies die Actal schetst in zijn advies komen overeen met het onderzoek van Sira Consulting, dat is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS. De aanbevelingen die Actal doet zijn aanvullingen op het rapport of commentaren op de conclusies van het rapport.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder is van mening dat Actal het advies onnodig scherp heeft aangezet. Ten eerste omdat Actal het totaalbedrag van de regeldruk niet uitsplitst naar de regeldruk per zorgaanbieder. Ten tweede omdat Actal stevige aanbevelingen doet die ten tijde van het advies al staand beleid waren. De dossierhouder geeft aan dat beide kanttekeningen tijdig bij Actal kenbaar zijn gemaakt, maar dat daar geen opvolging aan is gegeven. Ook vindt de dossierhouder het opvallend dat de gevraagde nuance wel in het achterliggende onderzoek van Sira is opgenomen, maar dat Actal die nuance dus niet heeft overgenomen. Actal moet goed bewaken dat het geen politiek gaat bedrijven; van belang is een neutrale weergave te geven als onafhankelijk instituut. De dossierhouder is wel positief over de leesbaarheid van het advies en over de bruikbare feedback die Actal heeft geleverd op het conceptrapport van Sira Consulting.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

De accounthouder geeft aan dat Actal in het betreffende advies slechts één aanbeveling heeft gedaan waarvoor het departement op dat moment al had gekozen. Dat betrof de aanbeveling om geen uitvraag bij ondernemers te doen van al bij de overheid aanwezige informatie en gegevens. De andere aanbevelingen van Actal zagen op het in beeld brengen van de regeldrukgevolgen en hebben volgens de accounthouder van Actal niet met beleid of beleidskeuzes van doen. De aanbeveling om geen uitvraag te doen is tijdens de Kamerbehandeling volgens de accounthouder nog relevant geworden, omdat een extern bureau VWS had geadviseerd om toch nog deze uitvraag bij ondernemers te gaan doen.

Bij de berekening van regeldruklasten heeft Actal bewust het totaalbedrag als gevolg van de wet gecommuniceerd, omdat dit past binnen het staande kabinetsbeleid. De regeldruk per zorgaanbieder geeft geen inzicht in welke bijdrage het wetsvoorstel levert aan de reductiedoelstelling.

18.3. Impact

Mate van overname

In een brief van de minister aan de Eerste Kamer wordt specifiek ingegaan op de aanbevelingen van Actal. In deze brief komt de minister aan zes van deze zeven aanbevelingen van Actal tegemoet. Eén van de aanbevelingen is deels overgenomen.

Aan aanbeveling 1 en 2 wordt in de brief van de minister voldaan. Aanbeveling 1 vraagt om een onderbouwing en aanbeveling twee om het bezien van de proportionaliteit. In de brief onderbouwt de minister de keuze en concludeert dat de wet proportioneel is.

Aanbeveling 3 vraagt om een extra berekening en de minister geeft aan dat deze in de definitieve versie van het rapport van Sira Consulting is opgenomen. Daarnaast geeft de minister aan dat in lijn met het advies van Actal ook dubbele informatie uitvraag zal worden voorkomen (aanbeveling 4).

In de vijfde aanbeveling van Actal wordt geadviseerd in andere wetten (Jeugdwet, Wmo, Wlz en Zvw) geen verslagleggingsverplichtingen op te nemen die vergelijkbaar zijn met verslagleggingsverplichtingen vanuit het de Wkkgz. De minister geeft aan dat dit voor de Wmo en *Jeugdwet* niet van toepassing is, omdat de Wkkgz geen betrekking heeft op zorgaanbieder in de domeinen die deze wetten beslaan. De minister geeft aan dat er in de Wlz en Zvw geen vergelijkbare verslagleggingsverplichtingen zijn opgenomen, in lijn met het advies van Actal, met uitzondering van een aantal bepalingen grond van de *Kwaliteitswet zorginstellingen*. Deze aanbeveling is dus deels overgenomen.

Aanbeveling 6 en 7 van het advies van Actal zijn gericht op het opnemen van berekeningen voor solistisch werkende zorgverleners en het wegnemen van discrepanties tussen cijfers in het rapport van Sira en de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer. De minister geeft aan dat beide aanbevelingen, waar relevant, zijn overgenomen.

Reactie burgers en bedrijven

De rapportage van Sira Consulting en het advies van Actal worden door zorgondernemers aangegrepen om in actie te komen tegen de regeldruk. Zowel van uit de Brancheorganisaties Zorg¹¹² (BoZ) als vanuit een coalitie van eerstelijnszorgverleners¹¹³ (o.a. de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie (KNMP) en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (KNMT)) zijn brieven gestuurd naar de Eerste Kamer. Deze organisaties onderschrijven het advies van Actal en trekken aan de bel over de regeldruk. Wel geeft de BoZ aan kritiek te hebben op een aantal getallen uit de rapportage en het advies. Volgens de BoZ zijn sommige geraamde baten te hoog en sommige geraamde lasten te laag ingeschat.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De impact van het advies is volgens de dossierhouder beperkt. Het Actal advies diende vooral als second opinion op het Sira rapport. Dat is op enkele punten aangescherpt, maar de inbreng van Actal heeft niet geleid tot grote aanpassingen in dat rapport of tot vernieuwende inzichten bij de overheid. Zowel de wet als de onderliggende uitvoeringsregelgeving zijn volgens de dossierhouder in ongewijzigde vorm aangenomen.

Perceptie Actal accounthouder impact

Volgens de accounthouder van Actal heeft het advies geleid tot aanzienlijke aanpassingen van de berekeningen van de regeldruk in het eindrapport van SIRA. Actal heeft niet over minder belastende alternatieven geadviseerd, omdat het wetsvoorstel al in de Eerste Kamer lag. De minister heeft tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer vragen gekregen over de regeldrukeffecten. Het departement heeft volgens de accounthouder vervolgens contact gezocht met Actal, zodat deze vragen adequaat konden worden beantwoord. Actal geeft aan dat het graag in een eerder stadium van het

¹¹² <http://www.brancheorganisatieszorg.nl/doc/150119%20-%20cie%20EK%20adminlasten%20Wkkgz%20web.pdf>.

¹¹³ Brief Inbreng Nader Voorlopig Verslag Wet Kwaliteit Klachten en Geschillen Zorg (nr. 32 402) Kenmerk: 2015/538713/EK/ss.

wetgevingsproces betrokken was geweest, omdat dan ook over minder belastende alternatieven had kunnen adviseren. Actal is bij het wetsvoorstel pas tijdens de behandeling in de Eerste Kamer benaderd, nadat deze Kamer de Minister van VWS met een brief om inzicht in de regeldrukgevolgen had gevraagd.

19. Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget (pgb)

19.1. Algemeen

Kenmerk: JtH/RvZ/MK/2014/126

Titel: Verminderen regeldruk persoonsgebonden budget (pgb)

Gevraagd/ongevraagd: Gevraagd

Departement(en): Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Datum: 22 december 2014

Aanleiding en achtergrond

De staatssecretaris van VWS heeft Actal verzocht om de regeldruk rondom de aanvraag en verantwoording van het persoonsgebonden budget (pgb) te onderzoeken en advies te geven over de mogelijkheden om te komen tot een vermindering van deze regeldruk. De aanleiding voor het verzoek was de motie Bergkamp / Otwin van Dijk¹¹⁴ waarin werd aangegeven dat de aanvraag van een pgb en de verantwoording binnen dit instrument erg complex en tijdrovend zijn en een herindicatie van de lasten nodig is.

Aanbevelingen Actal

1. Actal adviseert het keukentafelgesprek in de aanvraagprocedure van het Wlz-pgb en het Zvw-pgb te introduceren en in de regelgeving te verankeren dat het verslag van het gesprek als aanvraag van het pgb kan dienen.
2. Actal adviseert aan alle bij een pgb betrokken uitvoerende instanties de verplichting op te leggen om andere – bevoegde - uitvoerende instanties voor een keukentafelgesprek uit te nodigen om meervoudige aanvragen te voorkomen en een effectieve bespreking van gezinsproblematiek mogelijk te maken.
3. Actal adviseert de uitvoerende rol van de verzekerde/ingezetenen bij de aanvraag te beperken door het feitelijk afsluiten van contracten namens de verzekerde op te dragen aan de uitvoerder (de Sociale Verzekeringsbank (SVB), zorgkantoor, zorgverzekeraar en/of gemeente), dan wel de verzekerde de keuzemogelijkheid te bieden tussen zelf doen of een beroep doen op de uitvoerende instantie.
4. Actal adviseert om een rechtstreekse toezending van facturen en declaraties aan de uitvoerder mogelijk te maken en de rol van de verzekerde bij de verantwoording van het pgb te beperken tot het (periodiek) accorderen van deze facturen en declaraties.
5. Actal adviseert de eigen bijdrage in mindering te brengen op het pgb, zodat het pgb weer een netto-pgb wordt.
6. Actal adviseert om tot een verzamelfactuur voor de eigen bijdragen te komen, indien een netto-pgb niet gewenst is.
7. Actal adviseert de voorgestelde wijzigingen eerst per 1 januari 2016 in te voeren, zodat uitvoerenden, zorgaanbieders en budgethouders voldoende voorbereidingstijd hebben.
8. Actal adviseert om de in de bijlage beschreven effecten voor de regeldruk van een berekening te voorzien.

¹¹⁴ <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vjyrptc6tyzf>.

19.2. Kwaliteit

Methode

Het vaste toetsingskader wordt gebruikt waarin met name is ingegaan op vraag twee en drie: 2) Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?; En 3) Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog voor de dienstverlening? Daarnaast wordt aangegeven dat er specifiek vanuit de pgb-houder en de uitvoerders / zorgaanbieders naar mogelijkheden is gekeken om de regeldruk te verminderen en onnodige belemmeringen weg te nemen.

Achterliggend onderzoek

Uit het advies blijkt niet dat een externe partij een achterliggend onderzoek naar regeldruk heeft uitgevoerd.

Perceptie dossierhouder departement kwaliteit

De dossierhouder heeft waardering voor de snelheid waarmee Actal aan de slag is gegaan en de toets heeft uitgevoerd, maar is kritisch over de kwaliteit van het resultaat. De dossierhouder is ten eerste van mening dat Actal te weinig aandacht heeft voor andere perspectieven dan regeldruk (bijvoorbeeld fraude, juridische mogelijkheden). Ten tweede maakt Actal vergelijkingen van pgb-stelsels die onderling zeer verschillend zijn en daarmee nauwelijks vergelijkbaar. Ten derde doet Actal aanbevelingen die ingaan tegen de kern van het PGB (namelijk om verantwoordelijkheid weg te nemen bij de budgethouder). Signalen om deze omissies in de toets te verhelpen zijn volgens de dossierhouder tijdig en duidelijk afgegeven, maar door Actal niet meegenomen. Om deze redenen is de bruikbaarheid voor de dossierhouder beperkt.

Perceptie Actal accounthouder kwaliteit

Volgens de accounthouder van Actal is het de taak van Actal om het wetsvoorstel vanuit regeldruk perspectief te bekijken. De afweging tussen belangen is volgens de accounthouder een politieke afweging en dus niet aan Actal. De accounthouder van Actal geeft aan dat het aspect fraude bij twee adviespunten wel expliciet is vermeld, waarbij is beargumenteerd dat de voorgestelde alternatieve oplossingsrichting de fraudebestrijding en preventie ten goede zullen komen. De accounthouder geeft verder aan dat Actal vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bewust andere pgb-stelsels bij het onderzoek heeft betrokken, hoewel bekend was dat het departement hier kritisch over was. Het punt daarbij was niet om die stelsels te vergelijken maar om te wijzen op het feit dat veel complexiteit en regeldruk juist voorkomt bij de *samenloop* van pgb regelingen. Het heeft dan niet veel zin om de regelingen alleen afzonderlijk te bekijken. Tot slot geeft de accounthouder Actal aan dat het departement en Actal van mening verschillen over de kern van het pgb, dit is volgens de accounthouder van Actal tijdens het proces besproken. Volgens het kabinet zelf is dit het 'zelfbeschikkingsrecht', dat wil zeggen. dat de pgb-houder zelf de regie voert over de geleverde zorg. Het departement koppelt daar aan dat de pgb-houder ook zelf de administratie moet doen. Volgens de accounthouder Actal blijft het zelfbeschikkingsrecht echter ook bestaan zonder de verplichting voor de pgb-houder om zelf de administratieve werkzaamheden te verrichten.

19.3. Impact

Mate van overname

In een brief van de staatssecretaris van VWS aan de Tweede Kamer wordt verwezen naar het advies.¹¹⁵ Hierin wordt gemeld dat het advies van Actal zal worden meegenomen in de besluitvorming over de concrete stappen die gezet zullen worden ter verbetering en vereenvoudiging van het systeem van trekkingsrechten binnen het pgb.

¹¹⁵ Kamerbrief voortgang trekkingsrecht pgb, d.d. 04-08-2015. Kenmerk: 812459-139909-DMO.

Reacties burgers en bedrijven

Het advies van Actal is vermeld op de website van SC online¹¹⁶ (een platform voor bedrijven en overheidsorganisaties over (de totstandkoming van) wet- en regelgeving) en de website Mantelzorgelijk.nl¹¹⁷, een site voor en door mantelzorgers in Nederland. Er zijn vanuit burgers of bedrijven geen reacties gekomen op de kwaliteit of conclusies van het advies.

Overige effecten binnen overheidsorganen

Het is onbekend in hoeverre het advies van Actal heeft geleid tot overige effecten binnen overheidsorganen.

Perceptie dossierhouder departement impact

De toets van Actal wordt samen met een aantal andere adviesrapporten in 2016 meegenomen bij het opstellen van de agenda pgb, maar heeft daardoor tot nu toe nog niet geleid tot aanpassing van wet- en regelgeving. Volgens de dossierhouder is de kans groot dat de toets wel gaat leiden tot een aantal kleinere aanpassingen van uitvoeringsregelgeving. De meeste onderwerpen die Actal benoemd stonden al op de politieke agenda, maar er wordt door maatschappelijke partijen en in politieke discussies wel vaak naar de toets verwezen. In die zin is de impact aanzienlijk. Binnen de overheid heeft het advies volgens de dossierhouder echter nauwelijks geleid tot nieuwe inzichten.

Perceptie Actal accounthouder impact

Volgens de Actal accounthouder is de directe impact van het advies vooralsnog beperkt, omdat eerst praktische problemen in de uitvoering moesten worden opgelost. Hij verwacht dat het advies wel effect zal hebben op de langere termijn. Het advies van Actal heeft veel bijval gekregen vanuit de kring van zorgverleners en de belangenvertegenwoordigers van pgb-houders. En in de formele reactie van de staatssecretaris op het advies geeft deze aan dat het advies wordt meegenomen bij herziening van pgb-regelgeving in 2016.

¹¹⁶ <http://www.sconline.nl/nieuws/actal-uitvoering-pgb-kan-met-minder-regeldruk>.

¹¹⁷ <http://www.mantelzorgelijk.nl/van-rijn-pgb-problemen-over-een-jaar-weg/>.

Nassaulaan 1
2514 JS Den Haag

+31 (0)70 359 6955
info@kwinkgroep.nl
www.kwinkgroep.nl

KWINK
GROEP